บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2556

สำนักหอสมุดกลาง

โดย
นายชาติชาย ศรีจันทร์ดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2556
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2556

สำนักหอสมุดกลาง

โดย
นายชาติชาย ศรีจันทร์ดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2556
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

SCHOOL ADMINISTRATOR'S ROLE AND TEACHER PERFORMANCE ACCORDING TO PROFESSIONAL STANDARDS B.E. 2556

สำนักหอสมุดกลาง

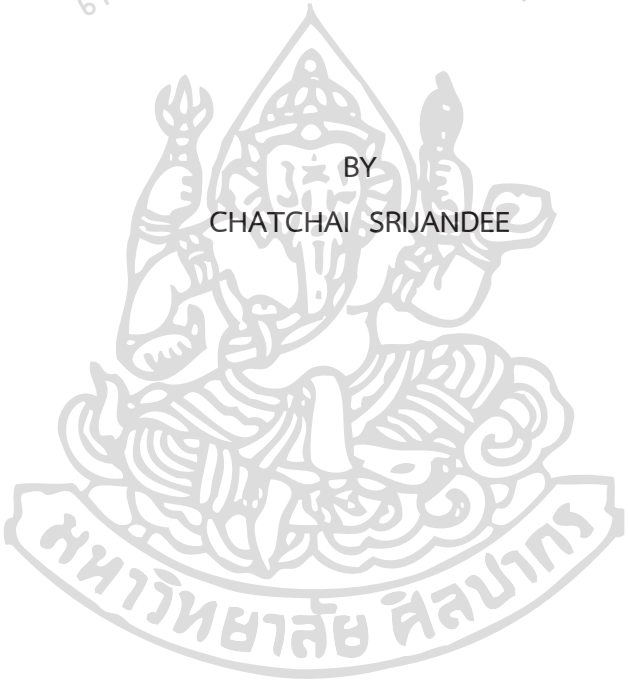

BY
CHATCHAI SRIJANDEE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
Master of Education Program in Educational Administration
Department of Educational Administration
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2013

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2556” เสนอโดย นายชาติชาย ศรีจันทร์ดี เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สำนักหอสมุดกลาง

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. อาจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว
2. อาจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

..... /..... /.....

..... กรรมการ

(ดร.จตุรงค์ อินทรรุ่ง)

..... /..... /.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว)

..... /..... /.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)

..... /..... /.....

55252311: สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา, การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู

ชาติชาย ศรีจันทร์ดี : บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อ.ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว และอ.ดร.สายสุดา เตียเจริญ. 145 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 2) การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จำนวน 39 โรง ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน และครูผู้สอน 2 คน รวมทั้งสิ้น 156 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของแฟเรนและเคย์ (Farren and Kaye) และการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ 2556 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ (f) ร้อยละ (%) ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r_{xy}) ผลการวิจัยพบว่า

1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้านเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ผู้อำนวยความสะดวก ผู้ประเมิน ผู้ส่งเสริมสนับสนุน ผู้คาดการณ์ และผู้ให้คำปรึกษา

2) การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้านคือ มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) และอยู่ในระดับมากจำนวน 2 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ

3) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ลายมือชื่อนักศึกษา..... ปีการศึกษา 2556
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1..... 2.....

55252311 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD ; SCHOOL ADMINISTRATOR'S ROLES / TEACHER PERFORMANCE
CHATCHAI SRIJANDEE ; SCHOOL ADMINISTRATOR'S ROLE AND TEACHER PERFORMANCE ACCORDING TO PROFESSIONAL STANDARDS B.E. 2556. THESIS ADVISORS: VORAKARN SUKSODKIEW, Ph.D. AND SAISUDA TIACHAROEN, Ph.D. 145 pp.

The purposes of this research were to find: 1) the administrator's roles in Secondary Educational Service Area Office 3, 2) the performance according to teacher professional standards 2013 in Secondary Educational Service Area Office 3, 3) the relationship between the administrator's roles and the performance according to teacher professional standards B.E. 2556 in Secondary Educational Service Area Office 3. The samples in this research consisted of 39 schools in Secondary Educational Service Area Office 3. The respondents were a school administrators, deputy administrator and two teachers, totally 156 respondents. The research instrument used for gathering data was a questionnaire concerning the administrator's roles based on the viewpoint of Farren and Kaye, and the performance according to teacher professional standards B.E. 2556 based on the teachers' council of Thailand regulation. The statistics applied in data analysis were frequency (f), percentage (%), arithmetic mean ($\overline{X}$), standard deviation (S.D.) and Pearson's product – moment correlation coefficient (r_{xy}).

The results of this research were as follows:

1) The administrator's roles in Secondary Educational Service Area Office 3, as a whole was at a high level, as an individual was at a high level, ranking from the highest mean to the lowest: facilitator, appraiser, enabler, forecaster and adviser.

2) The performance according to teacher professional standards B.E. 2556 in Secondary Educational Service Area Office 3, as a whole was at a high level, an aspect was at a highest level: self performance standard and 2 aspects were at a high level, ranking from the highest mean to the lowest: job performance standard, knowledge and professional experience standard.

3) The relationship between the administrator's roles and the performance according to teacher professional standards B.E. 2556 in Secondary Educational Service Area Office 3 was correlated at a high level significant at the level of .01.

Department of Educational Administration Graduate School, Silpakorn University
Student's signature..... Academic Year 2013
Thesis Advisors' signature 1..... 2.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่ง จากท่านอาจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว และอาจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ประธานกรรมการสอบ และ ดร.จตุรงค์ อินทรรุ่ง ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ปรึกษา ช่วยเหลือ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด รวมทั้งคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.เฉลียว ยาจันทร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนาธิเบศร์ ดร.สมใจ เดชบำรุง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศาลาแดง ดร.ธีรศักดิ์ อุนอารมย์เลิศ อาจารย์ภาควิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นางสาวสุภาภรณ์ ขานสันเทียะ และนางนารีรัตน์ มากเกตุ ครูโรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย รวมถึงคณะผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ทุกท่าน ซึ่งอนุเคราะห์ในการทดลองเครื่องมือวิจัย และขอขอบคุณคณะผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อศักดา และคุณแม่อุษา ศรีจันทร์ดี ผู้ให้ทุกสิ่งที่ดีงามและกำลังใจอย่างยิ่งแก่ลูกเสมอมา ขอขอบคุณพี่น้องครอบครัวศรีจันทร์ดี ที่คอยให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในทุกๆ เรื่อง นอกจากนี้ขอขอบคุณสำหรับกำลังใจ ความช่วยเหลือ และคำแนะนำอันมีค่าจากพี่ๆ น้องๆ เพื่อนๆ นักศึกษาปริญญาโทรุ่น 32 ภาควิชาการบริหารการศึกษา ทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

คุณค่าของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ขอมอบเพื่อทดแทนพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้เลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และให้ความเมตตาช่วยเหลือมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของงานวิจัยในครั้งนี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... จ
กิตติกรรมประกาศ..... ฉ
สารบัญตาราง..... ญ
บทที่
1 บทนำ..... 1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 3
ปัญหาของการวิจัย..... 8
วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 23
ข้อคำถามของการวิจัย..... 23
สมมุติฐานของการวิจัย..... 24
ขอบข่ายเชิงมโนทัศน์สรุปของการวิจัย..... 24
ขอบเขตของการวิจัย..... 28
นิยามศัพท์เฉพาะ..... 29
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง..... 30
บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา..... 30
ความหมายของบทบาท..... 30
ความหมายของผู้บริหาร..... 32
แนวคิดเกี่ยวดับบทบาทของผู้บริหาร..... 33
การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556..... 42
ความหมายของครู..... 42
ความหมายของวิชาชีพ..... 43
มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา..... 44
มาตรฐานวิชาชีพครู..... 45
มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ..... 46
มาตรฐานการปฏิบัติงาน..... 49
มาตรฐานการปฏิบัติตน..... 50
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3..... 53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 60
งานวิจัยในประเทศ..... 60
งานวิจัยต่างประเทศ..... 70
สรุป..... 72

บทที่ หน้า
3 การดำเนินการวิจัย..... 73
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย..... 73
ระเบียบวิธีวิจัย..... 74
แผนแบบของการวิจัย..... 74
ประชากร..... 74
กลุ่มตัวอย่าง..... 74
ผู้ให้ข้อมูล..... 75
ตัวแปรที่ศึกษา..... 75
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 80
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ..... 81
การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 82
การวิเคราะห์ข้อมูล..... 82
สถิติที่ใช้ในการวิจัย..... 82
สรุป..... 84
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 85
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 85
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 87
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียน มัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3.. 93
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตาม มาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 99
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 101
สรุปผลการวิจัย..... 101
การอภิปรายผล..... 103
ข้อเสนอแนะ..... 112
ข้อเสนอแนะทั่วไป..... 112
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป..... 113

บทที่ หน้า
รายการอ้างอิง..... 114
ภาคผนวก..... 119
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย..... 120
ภาคผนวก ข หนังสือขอทดลองตรวจเครื่องมือวิจัย..... 123
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล..... 126
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ..... 130
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย..... 134
ประวัติผู้วิจัย..... 145

สำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัย ศิลปากร

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3.....	16
2	ภาระงานครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3	17
3	การเข้าอบรมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3.....	18
4	ปัญหาในการอบรมและรูปแบบการพัฒนาตนเองที่สนใจของครูสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3.....	19
5	ทัศนคติต่ออาชีพครูของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3.....	20
6	ปัญหาในการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3	21
7	ปัญหาพฤติกรรมผู้เรียนที่ครูหนักใจ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3.....	22
8	ข้อมูลจำนวนนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 3 จำแนกรายอำเภอ.....	57
9	ข้อมูลจำนวนนักเรียน ขนาดโรงเรียน จำแนกรายโรง รายอำเภอ จังหวัดนนทบุรี.....	58
10	ข้อมูลนักเรียน ขนาดโรงเรียน จำแนกรายโรง รายอำเภอ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	59
11	จำนวนสถานศึกษาผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามจังหวัดและขนาดของโรงเรียน.....	75
12	สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	86
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวม.....	88
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านผู้อำนวยความสะดวก.....	88
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านผู้ประเมิน.....	89
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านผู้คาดการณ์.....	90

ตารางที่ หน้า

17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านผู้ให้คำปรึกษา..... 91

18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน..... 92

19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวม..... 93

20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ..... 94

21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน..... 96

22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ)..... 98

23 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3..... 99

สำนักหอสมุดกลาง

บทที่ 1
บทนำ

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชาติ ทำให้ประชาชนไทยมีสิทธิเสรีภาพในการได้รับการศึกษาที่เท่าทียมกันตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ตามมาตรา 4 กล่าวถึงความหมายของการศึกษาว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การถ่ายทอดความรู้ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และยังได้บัญญัติไว้ในมาตรา 10 ว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และมาตรา 6 ก็กล่าวไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”[1]

ในการจัดการเรียนการสอนของแต่ละโรงเรียน บุคลากรที่มีบทบาทสำคัญซึ่งจะประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองหรือผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ในกลุ่มบุคลากรเหล่านี้ ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สุดในการบริหารจัดการให้โรงเรียนสามารถผลิตผลงานได้อย่างดี หรือมีประสิทธิภาพตามความมุ่งหวังของสังคมและประเทศชาติ ทั้งนี้โดยเฉพาะบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดำเนินไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่เหมาะสม รวมทั้งเป็นตัวแบบในการประพฤติปฏิบัติที่ดีงามและถูกต้องให้แก่ครูและนักเรียนของแต่ละสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในหลายด้าน[2]

---

[1] กองเทพ เคลือบพณิชกุลและคณะ, **รวมกฎหมายและระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติราชการ** (กรุงเทพฯ : ภูมิบัณฑิต, 2549), 52

[2] ธีระ รุญเจริญ, **สู่ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ** (กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง, 2548), 17-18.

การพัฒนาครูถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่ปรากฏชัดในกระแสปฏิรูปการศึกษาทั่วโลก ในประเทศไทย พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ให้ความสำคัญแก่ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ดังปรากฏในมาตรา 52 ถึงมาตรา 57 ของพระราชบัญญัติ ที่ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ และเน้นยุทธศาสตร์การพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องในฐานะที่เป็นกลไกสำคัญในการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เป็นผู้ถ่ายทอดกระบวนการเรียนรู้ จิตสำนึก และค่านิยมที่ดีให้กับเด็ก ซึ่งจะเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต ทั้งนี้ ภาพรวมการดำเนินงานเพื่อการจัดระบบครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า การดำเนินยุทธศาสตร์การพัฒนาครูนั้น มีความก้าวหน้าไปมาก มีหน่วยงานรับผิดชอบอยู่มาก และกระจายอยู่ใน 5 กระทรวง มีกลไกประสานที่ถือเป็นเรื่องจำเป็น ซึ่งปัจจุบันกลไกดังกล่าวคือคณะกรรมการประสานการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มีปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน ทั้งนี้ในภาคปฏิบัตินั้นพบว่า มีการประสานการดำเนินงานลงไปเป็นลำดับขั้น คือ ระดับภาค จังหวัด อำเภอ โรงเรียน ผ่านศูนย์และหน่วยงานต่างๆ ลงไปเป็นระบบ แต่ก็เป็นประเด็นที่น่าคิดว่า โครงสร้างดังกล่าวจะเอื้อต่อการพัฒนาครูมากน้อยเพียงใด ที่น่าสังเกตคือ ปัจจุบันกลุ่มครูต้นแบบและชมรมครูเกิดขึ้นไม่น้อย แต่ยังขาดพลังและการหนุนเสริมในการทำงานพัฒนาครู อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางความพยายามปฏิรูปการพัฒนาครูก็ยังพบปัญหาอุปสรรคอยู่ที่ว่า แม้จะมีกลไกประสานและบูรณาการแผนการพัฒนาครูระดับกระทรวง แต่ก็ยังมีลักษณะแยกส่วนในการดำเนินงาน รวมทั้งหน่วยงานยังรู้สึกว่าการบูรณาการทำให้งบประมาณถูกจำกัดลง นอกจากนี้ในแง่ของความคาดหวังที่จะอาศัยบทบาทของชมรมครูเฉพาะสาขาวิชาต่างๆ ที่น่าจะเข้ามาช่วยแก้ปัญหาครูสอนไม่ตรงสาขาได้มากนั้น กลับพบว่าระเบียบราชการยังเป็นอุปสรรคในการให้การสนับสนุนชมรมครูเหล่านี้ ในด้านแนวทางและรูปแบบการจัดการฝึกอบรมพัฒนาครู ยังพบด้วยว่า แนวทางและรูปแบบการจัดยังเป็นรูปแบบการจัดการบนฐานความคิดว่าเนื้อหาความรู้ที่ให้ประยุกต์ใช้ได้ทุกที่ทุกสถาน มีการฝึกอบรมระยะสั้น 1-2 วัน การเรียนรู้ไม่ต่อเนื่อง ผลกระทบต่ำและไม่ยั่งยืนต่อกระบวนการเรียนการสอน ไม่ได้เชื่อมโยงกับปัญหาที่แท้จริงในห้องเรียน และมักมีทรัพยากรจำกัดในการฝึกอบรม ขาดการทดลองทำจริง ที่น่าสังเกตคือแนวทางและรูปแบบการพัฒนาครูที่ผ่านมาดูจะไม่เท่าทันต่อพลวัตโลกที่แปรเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วด้วย[3]

---

[3] สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, **การวิจัยการทดลองตัวแบบการพัฒนาครูแบบอิงพื้นที่เป็นฐานและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาครู**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550), 6-7.

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน คือการทำอย่างไรให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา บุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำงานให้บรรลุเป้าประสงค์สำเร็จได้ ครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับลูกศิษย์เติบโตและพัฒนาเป็นสมาชิกของชุมชน สังคมที่มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข[4]

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้คุรุสภา มีอำนาจหน้าที่ควบคุมมาตรฐานวิชาชีพ และบุคลากรทางการศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ และจะต้องจัดให้มีการประเมินระดับคุณภาพของครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ และความชำนาญ ตามระดับคุณภาพของมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพ ดังนั้นครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น เมื่อได้รับใบประกอบวิชาชีพแล้วต้องปฏิบัติงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพที่คุรุสภากำหนด[5]

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้ความสำคัญกับครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาไว้ในหมวดที่ 7 ว่าด้วยเรื่อง ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยระบุสาระสำคัญไว้ในมาตรา 52 ถึงมาตรา 54 กล่าวคือให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ และมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ทั้งของรัฐและเอกชน ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ในมาตรา 55 ได้กำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์เกื้อกูลอื่น สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีรายได้เพียงพอและเหมาะสมกับฐานะทางสังคมและวิชาชีพ ให้มีกองทุนส่งเสริมครู คณาจารย์ และ

---

[4]ชุติกาญจน์ รุ่งเรือง, **โครงการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง "การพัฒนาข้าราชการครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษาและวิทยฐานะ"** โครงการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาประจำการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยารุ่น 7 ปีการศึกษา 2552 (ม.ป.ท., 2553), 14.

[5] สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, **พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา** (ม.ป.ท., 2549), 3-4.

บุคลากรทางการศึกษา เพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนงานสร้างสรรค์ ผลงานดีเด่น และเป็นรางวัลเชิดชูเกียรติครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา[6]

ครูเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ที่มีหน้าที่หลักในด้านการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษา ครูจะต้องมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติ และส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ตามศักยภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะการฝึกผู้เรียนในด้านกระบวนการคิด ให้สามารถนำมาใช้เพื่อเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ได้เหมาะสมกับยุคสมัยแห่งสังคมข่าวสารและความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระบบประกันคุณภาพการศึกษา จึงนับได้ว่าครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย และเป็นผลให้เกิดคุณภาพของประชากรในสังคม ครูทุกคนจึงต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยถือว่าการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ ทั้งนี้เพราะว่ามาตรฐานวิชาชีพเป็นหลักสำคัญในการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง เพื่อเป็นหลักประกันแก่สังคมว่า ครูเป็นผู้ที่มีคุณภาพและคุณธรรม เหมาะสมกับความเชื่อถือ ศรัทธาของสังคมอย่างแท้จริง[7]

จากยุทธศาสตร์การพัฒนาครูโดยผู้บริหารพบว่า ผู้บริหารที่มีระบบการจัดการความรู้ภายในตนเองที่ดี มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และคร่ำหวอดในวงการวิชาการอย่างต่อเนื่องนั้น จะมีศักยภาพในการส่งเสริมครูในความดูแลของตนให้ประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน และผลักดันองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ดี ซึ่งนอกเหนือจากการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องแล้ว ผู้บริหารควรใช้กระบวนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้ครูมีการจัดการความรู้ที่ดีด้วย สิ่งแรกที่ผู้บริหารควรกระทำ คือ ความเชื่อมั่นในตัวครูแต่ละคนว่าทุกคนมีศักยภาพในการสร้างความรู้และมีความสามารถที่จะพัฒนาได้ เพียงแต่ยังไม่ได้รับการส่งเสริมให้แสดงพฤติกรรมหรือสิ่งดีที่มีอยู่ในตัวเองออกมา ภาระงานของผู้บริหารที่สำคัญนั่นคือ การส่งเสริมให้ครูดึงความสามารถและศักยภาพของตนในด้านต่างๆ นั้นออกมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาองค์กรอย่างเต็มที่ โดยรูปแบบและวิธีการการจัดการความรู้ของผู้บริหารในการหาแนวทางดึงศักยภาพของครูภายใต้ระบบ

---

[6] สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545** (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2547), 9.

[7] คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, “โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การพัฒนาครูสู่มาตรฐานวิชาชีพ และการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการคิด” ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ระหว่างวันที่ 18-19 สิงหาคม 2548 (ม.ป.ท., 2548), 1.

บริหารงาน ผู้บริหารที่ใช้การจัดการความรู้ที่ดีและเหมาะสม จะสามารถใช้วิธีการที่หลากหลายในการส่งเสริมการทำงานของครู เช่น การระดมความคิด การส่งเสริมการวิจัย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การส่งเสริมการต่อยอดความรู้เก่า การอบรมทางปัญญา เป็นต้น ซึ่งรูปแบบดังกล่าวเป็นรูปแบบที่ไม่ตายตัว ผู้บริหารสามารถปรับใช้และศึกษาหาแนวทางใหม่ๆ อยู่เสมอ เพื่อสอดรับกับสถานการณ์และสภาวการณ์ครูในโรงเรียนของตน ซึ่งภายหลังจากการส่งเสริมในเรื่องต่างๆ แล้ว หน้าที่สำคัญของผู้บริหารคือ การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งรับฟังข้อเสนอแนะเชิงลึกจากครูอย่างใกล้ชิด โดยผู้บริหารควรดำเนินการส่งเสริมพฤติกรรมอันพึงประสงค์ดังกล่าวทั้งจากตนเอง และขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก ในขณะที่ครูมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และมีแรงบันดาลใจ อันจะส่งผลให้การขับเคลื่อนทั้งระบบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุขทั้งองค์กร[8]

ที่ผ่านมาการพัฒนาครูมีวิธีการที่หลากหลาย แต่ก็พบว่าในการพัฒนาในแต่ละวิธีนั้นเมื่อได้ดำเนินการพบว่าการพัฒนาครูยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร อันเนื่องมาจากวิธีการพัฒนาครูแต่ละวิธียังมีอุปสรรคและข้อจำกัดต่อการพัฒนาสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่าการอบรมนั้นไม่ตรงกับความต้องการของครูเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้กำหนดหลักสูตร การอบรมมักจะเน้นหลักการ ทฤษฎี การเข้ารับการอบรมแต่ละครั้งพบว่า จำนวนผู้เข้าอบรมมีจำนวนมากแต่มีระยะเวลาในการอบรมน้อย ซึ่งไม่เหมาะกับเนื้อหาที่อบรม ประกอบกับการอบรมมักจะอบรมในช่วงเปิดเรียน ทำให้ครูต้องทิ้งห้องเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กนั้นไม่สามารถหาครูมาสอนแทนได้ หลังจากการอบรมเสร็จเรียบร้อยแล้วครูไม่มีเวลาจัดระบบความรู้หรือสามารถผลิตสื่อตามที่ได้รับการอบรมเนื่องจากมีภาระงานอื่นมาก นอกจากนั้นพบว่าครูขาดเทคนิคการประยุกต์ใช้ และขาดการติดตามผลจากหน่วยงาน 2) การอบรมทางไกลผ่านดาวเทียมนั้นมักจะออกอากาศในวันเปิดเรียน ครูต้องทิ้งห้องเรียน ไม่สามารถอบรมได้ทุกคน เครื่องรับไม่พร้อม รับสัญญาณไม่ได้ ต้องเดินทางไปรับการอบรมที่โรงเรียนอื่น และผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ 3) การศึกษาด้วยตนเองจากเอกสารต่างๆ ที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดสรรไปให้ เนื้อหามากเกินไป เพราะบางเนื้อหาไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ 4) การนิเทศภายใน สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กทำได้ไม่เต็มที่ เพราะต่างก็มีภาระงานมาก ผู้บริหารไม่ชัดเจนในด้านวิชาการ ครูจะขาดความศรัทธาผู้นิเทศ 5) การอบรมโดยเอกชนเป็นผู้จัดเพื่อการทำผลงานวิชาการและเลื่อนวิทยฐานะ เนื้อหาที่อบรมมีความน่าสนใจ แต่ครูต้องออกค่าลงทะเบียนเอง 6) การศึกษาดูงาน โรงเรียนที่มีขนาดเล็กนั้นงบประมาณน้อย ครูออกค่าใช้จ่ายเอง 7) การอบรมโดยโรงเรียนเป็นผู้จัด พบว่าวิทยากรไม่น่าสนใจ และไม่สามารถจัดได้ครบ

---

[8] สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, **การวิจัยการทดลองตัวแบบการพัฒนาครูแบบอิงพื้นที่เป็นฐานและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาครู**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550), 38-39.

ทุกกลุ่มสาระ 8) การอบรมหลักสูตรต่อเนื่องที่มักจัดอบรมในวันเสาร์ อาทิตย์ ทำให้ครูไม่มีเวลาพักผ่อนและเตรียมการสอน ทำให้เครียด ควรจัดในช่วงปิดภาคเรียน นอกจากนั้นยังพบว่าการพัฒนาครูโดยวิธีการต่างๆ นี้ ได้ก่อให้เกิดปัญหาต่อครูต่อการเรียนการสอนดังนี้ 1) ทำให้ขาดบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนเพราะมีครูไม่ครบชั้น 2) การจัดบุคลากรเข้ารับการอบรมไม่ตรงตามงานที่รับผิดชอบ 3) หลังจากเข้ารับการอบรมไม่ได้นำมาขยายผล เพียงแต่ทำรายงานส่งผู้บริหารเท่านั้น 4) ไม่มีการนิเทศติดตามผลหลังเข้ารับการสัมมนา 5) ไม่มีงบประมาณสนับสนุนในการเข้ารับการอบรม ครูต้องใช้งบส่วนตัว 6) ครูส่วนมากไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมสัมมนามาใช้กับเด็ก เพราะครูมีงานที่รับผิดชอบมากและสอนหลายวิชา 7) เมื่อกลับจากการอบรม ครูต้องมาทำสื่อการสอน และรายงาน ซึ่งครูไม่ค่อยมีเวลาเนื่องจากเวลาสอนก็มีเต็มคาบ จึงไม่มีการถ่ายทอดความรู้จากการไปอบรมมาเท่าที่ควร จึงอยากให้มีเจ้าหน้าที่ด้านเอกสาร ธุรการโดยตรง โดยที่ครูผู้สอนควรจะมีหน้าที่สอนเพียงอย่างเดียว[9]

จากผลการสัมมนาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาครู ยุทธศาสตร์การพัฒนาครูนั้นไม่สามารถกระทำแยกส่วนได้ ต้องดำเนินไปทั้งระบบทั้งผู้บริหารและครู รวมทั้งหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง โดยนำรูปแบบการจัดการความรู้ ซึ่งเป็นการสร้างนวัตกรรมใหม่เข้ามาใช้ในการพัฒนาองค์กรและการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น รวมทั้งทำให้โรงเรียนสามารถเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีศักยภาพ โดยภาระงานของผู้บริหารที่สำคัญนั่นคือ การส่งเสริมให้ครูดึงความสามารถและศักยภาพของตนในด้านต่างๆ นั้นออกมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาองค์กรอย่างเต็มที่ โดยใช้รูปแบบและวิธีการการจัดการความรู้ รวมทั้งแนวทางการดึงศักยภาพและขุมความรู้ดังกล่าวที่เหมาะสม ซึ่งรูปแบบดังกล่าวนั้นเป็นรูปแบบที่ ไม่ตายตัว ผู้บริหารสามารถปรับใช้และศึกษาหาแนวทางใหม่ๆ อยู่เสมอ เพื่อสอดรับกับสถานการณ์และสภาวการณ์ครูในโรงเรียนของตน ซึ่งการดำเนินการการส่งเสริมพฤติกรรมอันพึงประสงค์ดังกล่าวควรกระทำในขณะที่ครูมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และมีแรงบันดาลใจในการทำงาน ส่วนครูควรพัฒนาตนเอง โดยการสร้างพฤติกรรมการใฝ่รู้ใฝ่เรียนให้เกิดกับตัวเองอย่างต่อเนื่อง เมื่อเกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอนและการทำงานต่างๆ ครูควรมีการศึกษาปัญหาที่ตนเองพบอย่างถ่องแท้ถึงรากเหง้าของปัญหา เพื่อทราบวิธีการแก้ปัญหาที่ถูกต้องแท้จริง โดยเมื่อค้นพบข้อความรู้ใหม่อันตอบสนองต่อสิ่งที่ตนเองต้องการทราบแล้ว ควรเริ่มดำเนินการนำข้อความรู้ดังกล่าวไปใช้พัฒนาและแก้ข้อสงสัยของตนเอง

---

[9] สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, **การวิจัยการติดตามสภาวการณ์ครูรายจังหวัด (Teacher Watch) และการสร้างตัวแบบการพัฒนาครูที่ตอบสนองสภาวการณ์และปัญหาในการทำงานของครู**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550), 62-63.

ทันที โดยความรู้ที่ครูได้รับนั้นสามารถทำการสังเคราะห์ต่อยอดให้เป็นโมเดลความรู้ของตนเอง แล้วนำไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการทำงานต่างๆ รวมทั้งควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนครู (Sharing) อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ควรให้การสนับสนุนองค์ความรู้ของครูและผู้บริหาร รวมทั้งการนำนวัตกรรมใหม่ๆ ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารองค์กร ในรูปแบบการฝึกให้เกิดกระบวนการทางปัญญา และสามารถนำไปใช้ได้จริงทั้งกระบวนการคิดและเนื้อหาสาระในการนำไปปฏิบัติ รวมทั้งจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญในการให้ความรู้ ข้อเสนอแนะ และรับฟังปัญหาของครูอย่างใกล้ชิด[10]

จากการทดลองใช้ตัวแบบการพัฒนาครูและการนำเสนอตัวแบบการพัฒนาครู การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพครูแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้สะท้อนให้เห็นประเด็นพิจารณาที่สำคัญดังนี้ 1) ผู้บริหารและครูควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้ และการจัดการความรู้อย่างถ่องแท้ก่อนนำไปปฏิบัติ ซึ่งการให้ความรู้ที่ถูกต้องนั้นควรได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องในการฝึกอบรมให้ทราบถึงแก่นแท้ของความรู้ รวมทั้งแนวทาง และกระบวนการดำเนินการที่ถูกต้องในแต่ละขั้นตอน โดยรูปแบบการจัดอบรมควรมีการปรับเปลี่ยนให้เน้นถึงการสร้างกระบวนการทางการคิดทางปัญญาและนำไปใช้ให้มากขึ้น เนื่องจากปัญหาที่พบคือ ครูทราบวิธีการและมีเครื่องมือในการพัฒนาแต่ไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง การปรับรูปแบบการพัฒนาครูโดยการส่งเสริมการนำความรู้ไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม จึงเป็นสิ่งที่ควรกระทำอย่างเร่งด่วน 2) ผู้บริหารควรมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในตัวครูแต่ละคนว่าทุกคนมีศักยภาพในการสร้างความรู้และมีความสามารถที่จะพัฒนาได้ เพียงแต่ยังไม่ได้รับการส่งเสริมให้แสดงพฤติกรรมหรือสิ่งดีที่มีอยู่ในตัวเองออกมา ภาระงานของผู้บริหารที่สำคัญนั่นคือ การส่งเสริมให้ครูดึงความสามารถและศักยภาพของตนในด้านต่างๆ นั้นออกมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาองค์กร นอกจากนั้นยังต้องส่งเสริมให้ครูมีความสุขในการทำงานและสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในตัวครูให้เกิดขึ้น อันจะเป็นแรงผลักดันให้ครูสามารถดำเนินการทำสิ่งอันพึงประสงค์ต่างๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) การพัฒนาครูจะต้องคำนึงถึงวัฒนธรรมขององค์กรด้วย เนื่องจากประสบการณ์ที่ผ่านมาของครูจะถูกฝึกให้รับข้อมูล ถูกสั่งตามลำดับขั้นมาโดยตลอด การจะเปลี่ยนแปลงตัวครูให้เกิดความกระตือรือร้น มีการแลกเปลี่ยนกันตามธรรมชาตินั้น ต้องค่อยๆ เปลี่ยนแปลง การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารจะทำให้การทำงานของทั้งครูพี่เลี้ยงและครูที่ได้รับการพัฒนามีความก้าวหน้าทั้งการทำงานและความรู้สึกสบายใจของครู

---

[10] สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, **การวิจัยการทดลองตัวแบบการพัฒนาครูแบบอิงพื้นที่เป็นฐานและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาครู**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550), 44-45.

ด้วย ประกอบกับผู้บริหารก็ได้ผลงานไปด้วย วัฒนธรรมองค์กรจะเริ่มเปลี่ยนแปลงไป การทำงานจะทำให้เกิดการเชื่อมโยงมากขึ้น[11]

จากการทดลองการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพครู พบว่าผู้บริหารต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ครู คือ นโยบายการบริหารองค์กรของผู้บริหารสถานศึกษาต้องชัดเจนและปฏิบัติได้เป็นรูปธรรม เช่น กรณีที่เกิดขึ้นจากโครงการวิจัยนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาคือผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจะเข้ารับการอบรมแบบใด และใช้สถานที่ของหน่วยงานใด ผู้บริหารสถานศึกษาย่อมมีดุลพินิจและศักยภาพจะตัดสินใจในแนวนโยบายอย่างไรนั้น เป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญที่สุดสำหรับการจัดกิจกรรมต่างๆ[12]

สำนักหอสมุดกลาง

ปัญหาของการวิจัย

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รายงานการวิจัยเรื่องภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10 – 20 ปี จากผลการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ประสบปัญหาในการจัดการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาบางโรงเรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่พึงพอใจของบุคลากรในสถานศึกษา รวมทั้งครูบางคนขาดประสิทธิภาพในการทำงาน และมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบสูง โรงเรียนยังมีปัญหาต่างๆ หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนนับว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะทำให้บุคลากรทุกฝ่ายได้แสดงถึงความรู้ความสามารถของตนเอง เพื่อทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นทั้งนักบริหาร ผู้นำ และผู้ดูแลกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนควบคู่กันไปด้วย ซึ่งผู้บริหารที่ดีจะต้องประกอบด้วยความรู้ ทักษะ และลักษณะนิสัยของการเป็นผู้บริหาร[13]

---

[11] สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, **การวิจัยการทดลองตัวแบบการพัฒนาครูแบบอิงพื้นที่เป็นฐานและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาครู**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550), 45.

[12] เรื่องเดียวกัน, 115.

[13] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **รายงานการวิจัยเรื่องภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10 – 20 ปี**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี, 2553), 100-101.

การดำเนินงานในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นบุคคลสำคัญบุคคลหนึ่ง ที่จะทำให้การบริหารงานของสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นผู้นำของบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารจะต้องใช้ความพยายาม ความสามารถทางด้านการบริหารการศึกษา และการบริหารด้านต่างๆ เป็นอย่างมากในการปฏิบัติหน้าที่ในการประสานงาน ประสานความคิด การสร้างขวัญกำลังใจ การสร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้ร่วมงานให้มีความร่วมมือ ร่วมใจ มีความพึงพอใจและมีความรักใคร่สามัคคีในหมู่คณะในการปฏิบัติงานทุกอย่าง เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ[14]

ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญแก่หลักสูตรสถานศึกษา ผู้เรียน เนื้อหาสาระ วิธีการเรียนการสอน การพัฒนาครูผู้สอน การใช้แหล่งเรียนรู้ให้เป็นประโยชน์ ตลอดจนเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้สู่ชุมชน นอกจากนี้ยังต้องระดมทรัพยากรต่างๆ มาใช้เพื่อการจัดการศึกษา ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนให้มีเทคนิคที่หลากหลาย การบริหารจัดการสอนของครูให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ในทุกพื้นที่ การสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ การจัดการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ การสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรในสถานศึกษา และการสร้างระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการเรียนรู้[15]

การจัดการศึกษาในปัจจุบัน จะมีผู้บริหารสถานศึกษากับผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการทุกๆ ด้านของโรงเรียน เพื่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา พร้อมที่จะนำไปสู่การพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน การดำเนินการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องควรเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะการบริหารราชการแนวใหม่ ส่วนราชการจะต้องพัฒนาความรู้ ความเชี่ยวชาญให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน มีการพัฒนาความรู้ไปสู่องค์การการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 มีหน้าที่ดูแล ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษามีความพร้อม มีความเข้มแข็งในการดำเนินการบริหารจัดการด้านการศึกษาของ

---

[14] เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา** (นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2547), 30-31.

[15] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, **ชุดเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เล่ม 5 การจัดกระบวนการเรียนรู้** (กรุงเทพ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546), 23.

สถานศึกษาในสังกัด[16] พันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 คือ พัฒนาและส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีวินัย มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น มีทักษะอาชีพ และมีความสามารถตามมาตรฐานสากล ซึ่งกลยุทธ์ข้อที่ 5 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 คือ พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาล และเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา[17] ดังนั้น จึงมีการจัดโครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของผู้บริหาร คือ โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานของเขตพื้นที่การศึกษากับสถานศึกษา โครงการสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ[18] และมีการจัดโครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 เพื่อพัฒนาผู้บริหาร คือ 1) โครงการนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งการดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม การจัดการศึกษา การวิเคราะห์ วิจัย ติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา เป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญ เพราะเชื่อว่า การนิเทศติดตาม และประเมินผล จะช่วยให้สถานศึกษารู้จุดพัฒนา และสามารถพัฒนาคุณภาพได้ตรงจุด จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ศึกษานิเทศน์ต้องนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง เพื่อเป็นการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ให้บรรลุมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้[19] 2) โครงการสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ โดยมุ่งเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานและสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และยึดหลักการมีส่วนร่วมของคณะบุคคลให้เกิดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 บรรลุผล

---

[16] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3, **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (นนทบุรี: พีระ, 2555), 146.

[17] เรื่องเดียวกัน, 15.

[18] เรื่องเดียวกัน, 31.

[19] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3, **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (นนทบุรี: พีระ, 2556), 43.

ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้[20] 3) โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานของเขตพื้นที่การศึกษากับสถานศึกษา ซึ่งการจัดการศึกษาในปัจจุบัน จะต้องมีผู้บริหารสถานศึกษากับผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการทุกๆ ด้านของโรงเรียน เพื่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา พร้อมที่จะนำไปสู่การพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน การดำเนินการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องควรเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะการบริหารราชการแนวใหม่ ส่วนราชการจะต้องพัฒนาความรู้ ความเชี่ยวชาญ ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน มีการพัฒนาความรู้ไปสู่องค์การการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จึงได้จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในปีงบประมาณ 2557[21]

สภาพปัญหาวิชาชีพครูในปัจจุบันนับว่ามีความสลับซับซ้อนและรุนแรงขึ้นซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมต่อคุณภาพการจัดการศึกษาและต่อคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเยาวชนกว่า 12 ล้านคน ปัญหาภาระงานที่ขาดสมดุล ปัญหาการขาดความเข้าใจในรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ปัญหาการใช้เทคโนโลยี ปัญหาการดูแลผู้เรียนที่อยู่ในสภาวะเสี่ยง ไปจนถึงปัญหาหนี้สินครู เป็นตัวอย่างของปัญหาที่ล้วนแต่ส่งผลต่อขีดความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพของครู[22]

จากการสำรวจสภาวการณ์ครูโดยภาพรวมพบว่า โรงเรียนมีครูขาดตามเกณฑ์ ร้อยละ 60.60 ครูและผู้บริหารประมาณร้อยละ 80 จบการศึกษาสาขาครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ โดยครูจะจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีร้อยละ 86.90 โดยผู้บริหารส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโทร้อยละ 64.90 และเมื่อสำรวจสภาวการณ์อื่นๆ ตามตัวบ่งชี้ 8 ด้านสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ภาระงานครูและผู้บริหารในสถานศึกษา

ภาระงานครู

ในปัจจุบันพบว่า ครูมีภาระงานสอนเฉลี่ยประมาณ 22 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีจำนวนวิชาสอนเฉลี่ยคนละ 4 วิชา นอกจากนั้นพบว่า มีบางคนสอนทุกวิชาใน 8 กลุ่มสาระ และได้สอนกิจกรรม

---

[20] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3, **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (นนทบุรี: พีระ, 2556), 206.

[21] เรื่องเดียวกัน, 212.

[22] สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, **การวิจัยการทดลองตัวแบบการพัฒนาครูแบบอิงพื้นที่เป็นฐานและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาครู**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550), 2.

เสริมทั้งลูกเสือ เนตรนารี และกิจกรรมแนะแนว รวมแล้วสูงสุดถึง 10 วิชา ครูมีภาระงานด้านธุรการ เช่น งานด้านการเงิน พัสดุ ข้อมูล และทำหน้าที่ครูประจำ เฉลี่ยคนละ 1.5 ตำแหน่ง รวมทั้งครูยังมีภาระงานในชุมชน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยมากคือ 0.27 ตำแหน่ง สำหรับการเข้าสอนของครูนั้นเห็นได้ว่าครูมีเวลาในการเข้าสอนประมาณร้อยละ 64.10 และไม่สามารถเข้าสอนได้ตามปกติประมาณร้อยละ 35.90 ซึ่งครูที่ไม่สามารถเข้าสอนได้ครบคาบนั้นต้องขาดสอนเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1 คาบ สาเหตุของการไม่สามารถเข้าสอนได้ตามปกติอันเนื่องมาจากติดประชุมภายในโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 39.50 มากที่สุด รองลงมาคือ การเข้าอบรมเพิ่มพูนความรู้ และร่วมกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 36.30 เท่ากัน สำหรับเวลาที่ครูใช้ไปในการทำงานธุรการนั้นพบมากที่สุดคือ ใช้เวลาร้อยละ 10 คิดเป็นร้อยละ 24.50 รองลงมาคือใช้เวลาร้อยละ 20 คิดเป็นร้อยละ 21.10 แต่ก็พบว่ามีครูที่ไม่ได้ทำงานธุรการเลยคิดเป็นร้อยละ 17.80 ในทางกลับกันยังพบว่ามีครูจำนวนร้อยละ 7.70 ที่ใช้เวลามากกว่าร้อยละ 50 ในการทำงานธุรการให้กับโรงเรียนเช่นกัน

ภาระงานผู้บริหาร

สำหรับผู้บริหารนั้นพบว่า มีผู้บริหารถึงร้อยละ 44.60 ที่มีภาระงานสอนด้วย และมีตำแหน่งงานในชุมชนร้อยละ 56.10 และจากการสำรวจผู้บริหารร้อยละ 64.30 ไม่สามารถเข้าโรงเรียนได้ครบทุกวัน อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 วัน เนื่องจากติดประชุมภายนอกโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 76.20 รองลงมาคือการต้องไปร่วมกิจกรรมต่างๆ ภายนอกโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 54.20 และรองลงมาคือ การต้องเข้าอบรมเพิ่มพูนความรู้คิดเป็นร้อยละ 51.70 สำหรับภาระงานที่หนักใจที่สุดคือการขอความร่วมมือจากส่วนกลางและสพท. ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเห็นด้วยอย่างยิ่งในการจัดสรรเจ้าหน้าที่ธุรการและการเงินหรืองานอื่นๆ ในโรงเรียนโดยยินดีให้กระทรวงสามารถติดตามและประเมินผลการทำงานได้เต็มที่คิดเป็นร้อยละ 98.60

2. ภาระหนี้สิน

ภาระหนี้สินครู

จากการสำรวจพบว่าครูมากกว่าร้อยละ 70 ที่มีบ้านและรถยนต์เป็นของตนเอง แต่ยังเป็นภาระในการผ่อนชำระอยู่ และเมื่อสำรวจการเป็นหนี้ทั้งหนี้สหกรณ์ครูและหนี้นอกระบบพบว่า มีครูถึงร้อยละ 65.50 เป็นหนี้สหกรณ์ครู และมีครูร้อยละ 38.60 เป็นหนี้นอกระบบ โดยครูต้องใช้เงินผ่อนชำระหนี้สหกรณ์ครูเฉลี่ยร้อยละ 25.32 ของเงินเดือนที่ได้รับ และผ่อนชำระหนี้นอกระบบเฉลี่ยร้อยละ 7.37 ของเงินเดือนที่ได้รับ ครูร้อยละ 76.90 ไม่มีรายได้เสริมนอกเหนือจากงานประจำ

ภาระหนี้สินผู้บริหาร

ผู้บริหารร้อยละ 83.90 มีที่พักอาศัยเป็นของตนเอง ร้อยละ 92.50 มีรถยนต์เป็นของตนเองเฉลี่ยคนละ 1 คัน เมื่อสำรวจการเป็นหนี้สหกรณ์ครูพบว่า ผู้บริหารร้อยละ 73.80 ที่เป็นหนี้

สหกรณ์ครู และร้อยละ 33.40 เป็นหนี้นอกระบบ ผู้บริหารได้ใช้เงินผ่อนชำระหนี้สหกรณ์ครูเฉลี่ยร้อยละ 26.21 และผ่อนชำระหนี้นอกระบบเฉลี่ยร้อยละ 5.83 ของเงินเดือนทั้งหมด ของเงินเดือนที่ได้รับ สำหรับรายได้เสริมนั้นผู้บริหารร้อยละ 75.90 ไม่มีรายได้เสริม

3. ทัศนคติต่ออาชีพความเป็นครู

ทัศนคติต่ออาชีพความเป็นครูของครู

มีครูร้อยละ 48.50 ที่อยากเปลี่ยนไปทำอาชีพอื่น และเมื่อมีโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด (Early Retirement) ครูสนใจจะเข้าร่วมร้อยละ 61.60 โดยครูอยากจะให้ปิดเทอมเร็วๆ ถึงร้อยละ 70 ครูรู้สึกเบื่อหน่ายกับการตอบคำถามของนักเรียนร้อยละ 42.00 อย่างไรก็ตามครูยังคงมีทัศนคติต่ออาชีพความเป็นครูอยู่ในระดับที่สูงถึงร้อยละ 69.70 แต่ขณะเดียวกันกลับอยากให้ลูกเป็นครูเพียงร้อยละ 29.90 นอกจากนั้นพบว่า ครูมีความเชื่อว่าเด็กทุกคนมีอะไรดีๆ ในตัวเองร้อยละ 86.00 และเห็นว่าผู้ปกครองให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีกับครูร้อยละ 61.30

ทัศนคติต่อความเป็นครูของผู้บริหารสถานศึกษา

มีผู้บริหารร้อยละ 34.50 ที่อยากเปลี่ยนไปทำอาชีพอื่น และเมื่อมีโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด (Early Retirement) มีผู้บริหารสนในจะเข้าร่วมร้อยละ 43.50 ผู้บริหารเองอยากให้ปิดเทอมเร็วๆ ร้อยละ 43.80 ซึ่งเมื่อเทียบกันแล้วจะน้อยกว่าทัศนคติของครู ผู้บริหารเองมองว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่เหมาะกับตนเองถึงร้อยละ 78.00 และเมื่อมีลูกกลับอยากให้ลูกเป็นครูเพียงร้อยละ 37.40 ผู้บริหารมีความเชื่อว่าเด็กทุกคนมีอะไรดีๆ ในตัวเองร้อยละ 92.30 และผู้บริหารร้อยละ 77.20 ระบุว่าผู้ปกครองให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีกับโรงเรียน

4. ปัญหาด้านการเรียนการสอน

ครูและผู้บริหารกว่าร้อยละ 80 เห็นว่าตนเองมีความรู้ด้านการเรียนการสอนพอเพียง โดยครูและผู้บริหารมีความรู้ในเรื่องหลักสูตร เรื่องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการประเมินตามสภาพจริง ระบบการใช้อินเตอร์เน็ตยังใช้ได้ดี แต่เมื่อพิจารณาระดับความมั่นใจมากถึงมากที่สุดมีครูเพียงร้อยละ 50 ที่สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการประเมินตามสภาพจริงได้ ส่วนเรื่องของการพัฒนาหลักสูตร การใช้เทคโนโลยีในการสอน และการทำวิจัยในชั้นเรียนมีครูและผู้บริหารต่ำกว่าร้อยละ 50 ที่มีความมั่นใจในระดับมากถึงมากที่สุดในเรื่องเหล่านี้

5. ปัญหาพฤติกรรมผู้เรียนที่ครูและผู้บริหารหนักใจ

ครูและผู้บริหารมีทัศนะต่อปัญหานักเรียนที่คล้ายคลึงกันโดยปัญหาพฤติกรรมที่ครูและผู้บริหารหนักใจมากที่สุดตรงกันคือ ปัญหาการมีพื้นฐานความรู้อ่อน โดยมีครูร้อยละ 55.90 และผู้บริหารร้อยละ 49.20 ที่แสดงความเป็นห่วงในเรื่องนี้ในระดับมากถึงมากที่สุด ในขณะที่ปัญหาอันดับ

ที่สองครูและผู้บริหารเห็นตรงกันคือ ปัญหาความไม่มีวินัย/ไม่รับผิดชอบ มีครูร้อยละ 46.10 และผู้บริหารร้อยละ 29.10 ตามมาด้วยปัญหาอันดับ 3 คือ ความก้าวร้าว มีครูร้อยละ 22.80 ผู้บริหารร้อยละ 28.50

6. ปัญหาการบริหารจัดการในโรงเรียน

ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียนพบว่าครูร้อยละ 69.90 มีความพึงพอใจในการทำงานที่โปร่งใสตรวจสอบได้ของผู้บริหารในระดับสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีของผู้บริหารร้อยละ 69.30 และอันดับสามคือ การทำงานที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารร้อยละ 69.20 ส่วนด้านที่น้อยที่สุดคือ ความสุขในการทำงานร่วมกับผู้บริหารร้อยละ 57.80 สำหรับผู้บริหารนั้นเมื่อประเมินตนเองในด้านการบริหารจัดการมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับความคิดเห็นของครูคือ การทำงานที่โปร่งใสตรวจสอบได้ของผู้บริหารคิดเป็นร้อยละ 94.30 รองลงมาคือ การให้ความยุติธรรมแก่ครูทุกคนเสมอ ร้อยละ 94.20 และอันดับที่สามคือ มีการใช้ข้อมูลในการวินิจฉัยและตัดสินคิดเป็นร้อยละ 90.80 ส่วนด้านที่น้อยที่สุดคือ การมีภาวะผู้นำคิดเป็นร้อยละ 79.90

7. ความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่น

ด้านความสัมพันธ์กับท้องถิ่นนั้น พบว่าทั้งครูและผู้บริหารมีประสบการณ์ทำงานกับชุมชนถึงร้อยละ 98.70 และร้อยละ 99.60 ตามลำดับ ครูและผู้บริหารส่วนใหญ่คิดว่าตนสามารถทำงานร่วมกับชุมชนได้ ครูและผู้บริหารส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการนำผู้เรียนไปเรียนรู้กับภูมิปัญญาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ส่วนในเรื่องหลักการในการโอนโรงเรียนไปสังกัดองค์กรท้องถิ่นนั้นยังมีครูและผู้บริหารร้อยละ 49.40 และ 58.30 ตามลำดับที่เห็นด้วย และมีครูและผู้บริหารร้อยละ 52.20 และร้อยละ 57.10 ตามลำดับที่มั่นใจในความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา

8. ปัญหาในการพัฒนาวิชาชีพ

ปัญหาในการพัฒนาวิชาชีพของครู

สำหรับการพัฒนาวิชาชีพครูนั้นพบว่า ใน 1 รอบปี ครูร้อยละ 92.00 ที่ได้รับการฝึกอบรมโดยมีค่าเฉลี่ยการอบรมคนละประมาณ 3 ครั้งต่อปี และในการเข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ผู้เข้ารับการอบรมไม่ได้เป็นผู้กำหนดหัวข้อเอง คิดเป็นร้อยละ 91.70 และโดยภาพรวมแล้วครูจะได้รับการอบรมจากหน่วยงานภายนอกมากกว่าโรงเรียนจัดขึ้นเอง จากการเข้ารับการฝึกอบรมที่ผ่านมาพบว่าการจัดการฝึกอบรมมีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุดคือ ระยะเวลาในการอบรมไม่เหมาะสมกับเนื้อหาคิดเป็นร้อยละ 58.60 รองลงมาคือ สิ่งที่ได้รับการอบรมไม่เหมาะกับการนำไปใช้จริงคิดเป็นร้อยละ 42.10 รองลงมาคือปัญหาวิทยากรถ่ายทอดความรู้ได้ไม่ชัดเจนคิดเป็นร้อยละ 41.50 โดยครูมีความต้องการพัฒนาความรู้เพิ่มเติมมากที่สุดในเรื่องการใช้เทคโนโลยีและการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรูปแบบที่ครูสนใจคือ การอบรมเชิงปฏิบัติการมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 86.90 และรูปแบบหลักสูตร

ต่อเนื่องคิดเป็นร้อยละ 48.10 โดยครูต้องการได้รับการฝึกอบรมด้วยมากที่สุดคือ วิทยากรอิสระที่มีความเชี่ยวชาญตรงตามเนื้อหาและความสนใจคิดเป็นร้อยละ 65.90 รองลงมาคือสถาบันอุดมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 47.80 รองลงมาคือชมรมครูคิดเป็นร้อยละ 36.60 รูปแบบที่ครูคิดว่าเหมาะสมในการฝึกอบรมสำหรับครูคือการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากับสถาบันวิชาการร่วมมือกันในการจัดฝึกอบรมให้กับครูคิดเป็นร้อยละ 69.40 รองลงมาคือชมรมครูเฉพาะกลุ่มสาระคิดเป็นร้อยละ 55.30 รองลงมาคือเครือข่ายโรงเรียนในพื้นที่เดียวกัน และสถานที่ที่ครูเห็นว่ามีความเหมาะสมในการจัดการฝึกอบรมคือโรงเรียนของตนเองหรือโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายคิดเป็นร้อยละ 48.00 รองลงมาคือสถานที่ในตัวเมืองคิดเป็นร้อยละ 45.40 รองลงมาคือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคิดเป็นร้อยละ 38.40

ปัญหาในการพัฒนาวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา

สำหรับผู้บริหารนั้นพบว่าในรอบ 1 ปี ผู้บริหารร้อยละ 94.40 ได้รับการฝึกอบรม โดยมีค่าเฉลี่ยการอบรมคนละประมาณ 4 ครั้งต่อปี ในการเข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ผู้เข้ารับการอบรมไม่ได้เป็นผู้กำหนดหัวข้อเองคิดเป็นร้อยละ 87.90 โดยภาพรวมแล้วครูจะได้รับการอบรมจากหน่วยงานภายนอกมากกว่าโรงเรียนจัดขึ้นเอง จากการเข้ารับการฝึกอบรมที่ผ่านมาพบว่า การจัดการฝึกอบรมมีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุดคือ ระยะเวลาในการอบรมไม่เหมาะสมกับเนื้อหาคิดเป็นร้อยละ 55.20 รองลงมาคือปัญหาสิ่งที่ได้รับการอบรมไม่เหมาะกับการนำไปใช้จริงคิดเป็นร้อยละ 46.00 รองลงมาคือปัญหาวิธีการอบรมที่ไม่น่าสนใจคิดเป็นร้อยละ 45.50 ตามลำดับ โดยผู้บริหารมีความต้องการในการฝึกอบรมด้านวิจัยมากที่สุด รองลงมาคือเทคโนโลยีและวัดประเมินผล โดยมีความต้องการพัฒนารูปแบบวิชาชีพเช่นเดียวกับครู คือแบบอบรมเชิงปฏิบัติการและอบรมแบบต่อเนื่อง ต้องการให้วิทยากรอิสระที่มีความเชี่ยวชาญตรงตามเนื้อหาและความสนใจคิดเป็นร้อยละ 74.10 รองลงมาคือสถาบันอุดมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 57.80 เข้ามาจัดการอบรมให้ สำหรับรูปแบบที่ผู้บริหารคิดว่าเหมาะสมในการฝึกอบรมคือ การให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากับสถาบันวิชาการร่วมมือกันในการจัดการฝึกอบรมให้คิดเป็นร้อยละ 70.20 รองลงมาคือ เครือข่ายโรงเรียนในพื้นที่เดียวกันคิดเป็นร้อยละ 53.20 และชมรมครูเฉพาะกลุ่มสาระคิดเป็นร้อยละ 45.10 สำหรับสถานที่ที่ผู้บริหารเห็นว่ามีความเหมาะสมในการจัดการฝึกอบรมมากที่สุดคือ การใช้โรงเรียนของตนเองหรือโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายคิดเป็นร้อยละ 51.90 รองลงมาคือ สถานที่ตัวเมือง เช่น โรงแรมคิดเป็นร้อยละ 49.70 รองลงมาคือ สถาบันการศึกษาในท้องถิ่นและจังหวัดใกล้เคียงคิดเป็นร้อยละ 36.80 ตามลำดับ[23]

---

[23] สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, **การวิจัยการติดตามสภาวการณ์ครูรายจังหวัด (Teacher Watch) และการสร้างตัวแบบการพัฒนาครูที่ตอบสนองสภาวการณ์และปัญหาในการทำงานของครู**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550), 62-63.

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

จังหวัด	การบริหารจัดการในโรงเรียน						
	มีความสุขในการทำงานกับผู้บริหาร	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ	ผู้บริหารปฏิบัติตนเหมาะสม	ผู้บริหารมีความยุติธรรม	ผู้บริหารมีความโปร่งใส	ผู้บริหารใช้ข้อมูลตัดสินใจ	ผู้บริหารทำงานมีประสิทธิภาพ
	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)
นนทบุรี	3.64	4.02	4.08	3.76	4.07	3.97	4.02
พระนครศรีอยุธยา	3.28	3.53	3.50	3.63	3.55	3.43	3.52

ที่มา: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, **การวิจัยการติดตามสภาวการณ์ครูรายจังหวัด (Teacher Watch) และการสร้างตัวแบบการพัฒนาครูที่ตอบสนองสภาวการณ์และปัญหาในการทำงานของครู**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550), 179-180.

จากตารางที่ 1 ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนนทบุรีพบว่า ครูมีความสุขในการทำงานกับผู้บริหารเฉลี่ย 3.64 รองลงมาคือคิดว่าผู้บริหารมีความยุติธรรมเฉลี่ย 3.76 และคิดว่าผู้บริหารใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเฉลี่ย 3.97 ส่วนความคิดเห็นในด้านอื่นๆ อยู่ในระดับรองลงมา ส่วนความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่า ครูมีความสุขในการทำงานกับผู้บริหารเฉลี่ย 3.28 รองลงมาคือคิดว่าผู้บริหารใช้ข้อมูลตัดสินใจเฉลี่ย 3.43 และคิดว่าผู้บริหารปฏิบัติตนเหมาะสมเฉลี่ย 3.50 ส่วนความคิดเห็นด้านอื่นๆ อยู่ในระดับรองลงมา

ตารางที่ 2 ภาระงานครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

จังหวัด	ภาระงานสอน		ภาระงานธุรการ		ภาระงานชุมชน		การเข้าสอน			สาเหตุที่ไม่เข้าสอน					
	ชม./สัปดาห์	วิชา	ตำแหน่ง	ชม./สัปดาห์	ตำแหน่ง	ชม./สัปดาห์	ครบ	ไม่ครบ		เจ็บป่วย	ธุระส่วนตัว	ประชุม	อบรม	กิจกรรม	ธุรการ
	(เฉลี่ย)	(เฉลี่ย)	(เฉลี่ย)	(เฉลี่ย)	(เฉลี่ย)	(เฉลี่ย)	(%)	(%)	(เฉลี่ย ชม.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
นนทบุรี	18.83	3	1	1.55	1	0.04	71.8	28.2	0.49	25.6	4.7	22.1	45.3	22.1	19.8
พระนครศรีอยุธยา	19.65	5	1	1.48	1	0.11	43.4	56.6	1.97	18.3	21.7	35.0	28.3	33.3	31.7

ที่มา: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, **การวิจัยการติดตามสภาวการณ์ครูรายจังหวัด (Teacher Watch) และการสร้างตัวแบบการพัฒนาครูที่ตอบสนองสภาวการณ์และปัญหาในการทำงานของครู**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550), 107-108.

จากตารางที่ 2 เมื่อพิจารณาภาระงานครูในจังหวัดนนทบุรีพบว่า มีภาระงานสอนเฉลี่ย 18.83 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ภาระงานธุรการ 1.55 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ภาระงานชุมชน 0.04 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ การเข้าสอน 71.8% โดยสาเหตุหลักที่ไม่เข้าสอนคือ อบรม 45.3% รองลงมาคือ เจ็บป่วย 25.6% ประชุมและกิจกรรม 22.1% ส่วนสาเหตุอื่นๆ อยู่ในระดับรองลงมา เมื่อพิจารณาภาระงานครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่า มีภาระงานสอนเฉลี่ย 19.65 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ภาระงานธุรการ 1.48 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ภาระงานชุมชน 0.11 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ การเข้าสอน 43.4% โดยสาเหตุหลักที่ไม่เข้าสอนคือ ประชุม 35.0% รองลงมาคือ กิจกรรม 33.3% งานธุรการ 31.7% ส่วนสาเหตุอื่นๆ อยู่ในระดับรองลงมา

ตารางที่ 3 การเข้าอบรมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

จังหวัด	การเข้าอบรมใน 1 ปี			การอบรมด้านการจัดทำหลักสูตร					การอบรมด้านการออกแบบการสอน				
				ร้อยละแหล่งที่รับการอบรม			ต้องการเข้าอบรม		ร้อยละแหล่งที่รับการอบรม			ต้องการเข้าอบรม	
	ร้อยละไม่อบรม	ร้อยละอบรม	จำนวน (ครั้ง)	โรงเรียน	หน่วยงานภายนอก	ทั้งสองหน่วยงาน	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	โรงเรียน	หน่วยงานภายนอก	ทั้งสองหน่วยงาน	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
นนทบุรี	4.82	95.18	3.17	40.79	48.68	10.53	3.84	มาก	30.43	62.32	7.25	4.02	มาก
พระนครศรีอยุธยา	6.90	93.10	2.52	34.62	63.46	1.92	3.71	มาก	42.55	55.32	2.13	4.20	มาก

ที่มา: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, **การวิจัยการติดตามสภาวการณ์ครูรายจังหวัด (Teacher Watch) และการสร้างตัวแบบการพัฒนาครูที่ตอบสนองสภาวการณ์และปัญหาในการทำงานของครู**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550), 131-132.

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาการเข้าอบรมใน 1 ปี ของครูจังหวัดนนทบุรีพบว่า ร้อยละ 95.18 เข้าอบรม โดยมีความต้องการเข้าอบรมในด้านการจัดทำหลักสูตรและด้านการออกแบบการสอนอยู่ในระดับมาก ส่วนการเข้าอบรมใน 1 ปี ของครูจังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่า ร้อยละ 93.10 เข้าอบรม โดยมีความต้องการเข้าอบรมในด้านการจัดทำหลักสูตรและด้านการออกแบบการสอนอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4 ปัญหาในการอบรมและรูปแบบการพัฒนาตนเองที่สนใจของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

จังหวัด	ปัญหาในการอบรมที่ผ่านมา					รูปแบบการพัฒนาตนเองที่สนใจ					
	วิทยากร	เวลา	เนื้อหา	วิธีการ	นำไปใช้	บรรยาย	ปฏิบัติการ	โรงเรียนกำหนด	เรียนรู้เอง	ผ่านสื่อ	หลักสูตรต่อเนื่อง
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
นนทบุรี	26.74	50.00	23.26	25.58	32.56	12.79	87.21	17.44	24.42	15.12	38.37
พระนครศรีอยุธยา	31.67	53.33	41.67	30.00	51.67	11.67	80.00	28.33	15.00	13.33	33.33

ที่มา: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, **การวิจัยการติดตามสภาวการณ์ครูรายจังหวัด (Teacher Watch) และการสร้างตัวแบบการพัฒนาครูที่ตอบสนองสภาวการณ์และปัญหาในการทำงานของครู**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550), 149-150.

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาปัญหาในการอบรมของครูในจังหวัดนนทบุรีพบว่า มีปัญหาเรื่องเวลามากที่สุดร้อยละ 50.00 รองลงมาคือเรื่องการนำไปใช้ร้อยละ 32.56 และปัญหาวิทยากรร้อยละ 26.74 ส่วนปัญหาอื่นๆ อยู่ในระดับรองลงมา เมื่อพิจารณาปัญหาในการอบรมของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่า มีปัญหาเรื่องเวลามากที่สุดร้อยละ 53.33 รองลงมาคือเรื่องการนำไปใช้ร้อยละ 51.67 และปัญหาด้านเนื้อหาร้อยละ 41.67 ส่วนปัญหาอื่นๆ อยู่ในระดับรองลงมา

ตารางที่ 5 ทัศนคติต่ออาชีพครูของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

จังหวัด	ทัศนคติต่ออาชีพครู							
	อยากเปลี่ยนอาชีพ	อยากให้ลูกเป็นครู	ตนเหมาะสมกับอาชีพครู	อยากเข้าโครงการเกษียณก่อนอายุ	อยากให้ปิดเทอม	เบื่อหน่ายที่ตอบคำถามนักเรียน	ผู้ปกครองให้ความร่วมมือดี	เชื่อว่าเด็กมีสิ่งดีในตัวเอง
	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)
นนทบุรี	1.71	2.08	3.76	2.31	2.28	1.34	3.48	4.17
พระนครศรีอยุธยา	1.38	2.28	3.77	1.75	2.23	1.00	3.52	4.30

ที่มา: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, **การวิจัยการติดตามสภาวการณ์ครูรายจังหวัด (Teacher Watch) และการสร้างตัวแบบการพัฒนาครูที่ตอบสนองสภาวการณ์และปัญหาในการทำงานของครู**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550), 161-162.

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณาทัศนคติต่ออาชีพครูของครูจังหวัดนนทบุรีพบว่า มีทัศนคติว่าเด็กมีสิ่งดีในตัวเองมากที่สุดเฉลี่ย 4.17 รองลงมาคือ ทัศนคติว่าตนเหมาะสมกับอาชีพครูเฉลี่ย 3.76 และทัศนคติว่าผู้ปกครองให้ความร่วมมือดีเฉลี่ย 3.48 ส่วนทัศนคติอื่นๆ อยู่ในระดับรองลงมา เมื่อพิจารณาทัศนคติต่ออาชีพครูของครูจังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่า มีทัศนคติว่าเด็กมีสิ่งดีในตัวเองมากที่สุดเฉลี่ย 4.30 รองลงมาคือทัศนคติว่าตนเองเหมาะสมกับอาชีพครูเฉลี่ย 3.77 และทัศนคติว่าผู้ปกครองให้ความร่วมมือดีเฉลี่ย 3.52 ส่วนทัศนคติอื่นๆ อยู่ในระดับรองลงมา

ตารางที่ 6 ปัญหาในการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

จังหวัด	ปัญหาในการเรียนการสอน							
	พอใจทำหลักสูตร	สอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	บูรณาการการเรียนรู้	ใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนการสอน	ประเมินตามสภาพจริง	วิจัยชั้นเรียนทำง่าย	อินเตอร์เน็ตที่โรงเรียนใช้ได้ดี	นักเรียนใช้อินเตอร์เน็ต
	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)
นนทบุรี	3.43	3.67	3.50	3.37	3.72	3.00	2.88	2.94
พระนครศรีอยุธยา	3.37	3.55	3.53	3.38	3.75	2.88	3.19	2.87

ที่มา: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, **การวิจัยการติดตามสภาวการณ์ครูรายจังหวัด (Teacher Watch) และการสร้างตัวแบบการพัฒนาครูที่ตอบสนองสภาวการณ์และปัญหาในการทำงานของครู**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550), 167-168.

จากตารางที่ 6 เมื่อพิจารณาปัญหาในการเรียนการสอนของครูในจังหวัดนนทบุรีพบว่า มีปัญหาเรื่องการประเมินตามสภาพจริงมากที่สุดเฉลี่ย 3.72 รองลงมาคือปัญหาการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเฉลี่ย 3.67 และปัญหาการบูรณาการการเรียนรู้เฉลี่ย 3.50 ส่วนปัญหาอื่นๆ อยู่ในระดับรองลงมา เมื่อพิจารณาปัญหาในการเรียนการสอนของครูจังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่า มีปัญหาเรื่องการประเมินตามสภาพจริงมากที่สุดเฉลี่ย 3.75 รองลงมาคือปัญหาการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเฉลี่ย 3.55 และปัญหาการบูรณาการการเรียนรู้เฉลี่ย 3.53 ส่วนปัญหาอื่นๆ อยู่ในระดับรองลงมา

ตารางที่ 7 ปัญหาพฤติกรรมผู้เรียนที่ครูหนักใจ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

จังหวัด	ปัญหาพฤติกรรมผู้เรียนที่หนักใจ							
	มีพื้นฐานความรู้อ่อน	ความก้าวร้าว/ทะเลาะวิวาท	การเล่นการพนัน	ชู้สาว	ไม่มีวินัย/ไม่รับผิดชอบ	กินเหล้าสูบบุหรี่	หนีเรียน	เบี่ยงเบนทางเพศ
	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)
นนทบุรี	3.42	2.52	1.26	1.73	3.22	1.14	1.34	1.24
พระนครศรีอยุธยา	3.82	2.68	1.62	1.82	3.20	1.83	1.73	1.27

ที่มา: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, **การวิจัยการติดตามสภาวการณ์ครูรายจังหวัด (Teacher Watch) และการสร้างตัวแบบการพัฒนาครูที่ตอบสนองสภาวการณ์และปัญหาในการทำงานของครู**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550), 173-174.

จากตารางที่ 7 เมื่อพิจารณาปัญหาพฤติกรรมผู้เรียนที่หนักใจในจังหวัดนนทบุรีพบว่า ปัญหาที่ครูหนักใจที่สุดคือ ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้อ่อนเฉลี่ย 3.42 รองลงมาคือปัญหาความไม่มีวินัย ไม่รับผิดชอบเฉลี่ย 3.22 และปัญหาความก้าวร้าว ทะเลาะวิวาทเฉลี่ย 2.68 ส่วนปัญหาอื่นๆ อยู่ในระดับรองลงมา เมื่อพิจารณาปัญหาพฤติกรรมผู้เรียนที่หนักใจในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่า ปัญหาที่ครูหนักใจที่สุดคือ ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้อ่อนเฉลี่ย 3.82 รองลงมาคือปัญหาความไม่มีวินัย ไม่รับผิดชอบเฉลี่ย 3.20 และปัญหาความก้าวร้าว ทะเลาะวิวาท 2.68 ส่วนปัญหาอื่นๆ อยู่ในระดับรองลงมา

จากสภาพปัญหาของครูในด้านต่างๆ นั้นส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครูเป็นอย่างมาก ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำของบุคลากรในสถานศึกษาควรจะมีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหาดังกล่าว ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยใช้บทบาทของผู้บริหารตามแนวคิดของแฟเรน และเคย์ (Farren and Kaye) มาเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาครูในมาตรฐานด้านความรู้และด้านประสบการณ์วิชาชีพด้านการปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติตน ซึ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐานและการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครูจะเป็นหลักประกันได้ว่าผู้เรียนจะได้รับประโยชน์สูงสุดจากการให้บริการทางการศึกษาของครูต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

จากสภาพปัญหาและความสำคัญของงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อทราบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3
2. เพื่อทราบการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

ข้อคำถามการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางของการแสวงหาคำตอบและแนวทางในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดข้อคำถามของการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้คือ

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 อยู่ในระดับใด
2. การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 อยู่ในระดับใด
3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 หรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 อยู่ในระดับปานกลาง

2. การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 อยู่ในระดับปานกลาง

3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

ขอบข่ายเชิงมโนทัศน์สรุปของการวิจัย

บทบาทของผู้บริหารเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารของแลงลี (Langley) คือ 1) มีหน้าที่จัดหาและจัดการเงินงบประมาณ 2) การกำกับและสนับสนุนการสอนของครู 3) เป็นผู้นำหลักสูตร 4) การบริการชุมชน 5) การรายงานความก้าวหน้าของโรงเรียนต่อผู้ปกครองและผลสำเร็จต่อผู้บริหารระดับสูงขึ้นไป[24] แฟเรน และ เคย์ (Farren and Kaye) ได้กล่าวถึง แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารไว้ 5 ประการดังนี้ 1) ผู้อำนวยความสะดวก 2) ผู้ประเมิน 3) ผู้คาดการณ์ 4) ผู้ให้คำปรึกษา 5) ผู้ส่งเสริมสนับสนุน[25] ฮิคส์ (Hicks) กล่าวว่างานขั้นแรกของผู้บริหาร คือ ต้องทำให้องค์การทำหน้าที่บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ซึ่งการที่จะทำเช่นนั้นได้ผู้บริหารต้องใช้ความสามารถทุกวิถีทางที่จะทำให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดผลดีต่อองค์การ วิธีหนึ่งที่ผู้บริหารสามารถนำมาใช้ได้อย่างดี คือ การแสดงบทบาทในการเป็นผู้นำทางวิชาการ การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม อำนวยความสะดวกแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ประสานสัมพันธ์และส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร รวมทั้งการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้[26]

---

[24] Robert W.Langley, **Intermediate School Principal** (New York : John Wiley&Son, 2003), 12.

[25] Caela Farren and Beverly L. Kaye, “New skills for New Leadership Roles”, **in The Leader of Foundation**, 3rd ed. (New York : The Drucker Foundation, 1996), 175–187.

[26] Hick Romald, “Instructional Leadership and School Achievement : Validation of a Casual Model, “**Educational Administration Quarterly** 26,2 (May 1990) : 9.

ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นการดำเนินการในลักษณะขององค์กรเชิงระบบซึ่งประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (process) และผลผลิต (output) ซึ่งแคทซ์และคาห์น (Katz and Kahn) ได้กล่างถึงระบบว่าเป็นปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์และมีผลกระทบซึ่งกันและกันในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ องค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนนี้จะทำงานร่วมกันเป็นวัฏจักรซึ่งระบบนี้จะมีความสัมพันธ์กับบริบท (context) ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ได้แก่ สภาพภูมิศาสตร์ สภาพเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น[27] ปัจจัยนำเข้าในระบบการศึกษาคือ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ ปัจจัยนำเข้าเหล่านี้ถูกแปรเปลี่ยนโดยกระบวนการของโรงเรียน ซึ่งได้แก่ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศ ซึ่งออกมาเป็นผลผลิต ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

มาตรฐานวิชาชีพครูประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ

1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้ประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือจัดการศึกษา ซึ่งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีเพียงพอ ที่จะสามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้ มาตรฐานความรู้มีข้อกำหนดดังนี้ มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีความรู้ดังต่อไปนี้ 1) ความเป็นครู 2) ปรัชญาการศึกษา 3) ภาษาและวัฒนธรรม 4) จิตวิทยาสำหรับครู 5) หลักสูตร 6) การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 8) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา 9) การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ 10) การประกันคุณภาพการศึกษา 11) คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพมีข้อกำหนดดังนี้ ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนดดังต่อไปนี้ 1) การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน 2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะหรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ

---

[27] Daniel Katz and Robert L. Khan, **The Social Psychology of Organization**, 2nd ed.(New York): John Wiley&Sons, 1978), 21.

และเงื่อนที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนดดังต่อไปนี้ 1) การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน 2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

3. มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายถึง จรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผนในการปฏิบัติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ ได้แก่ จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อสังคม[28]

---

[28] สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, **ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2556), 67-70.

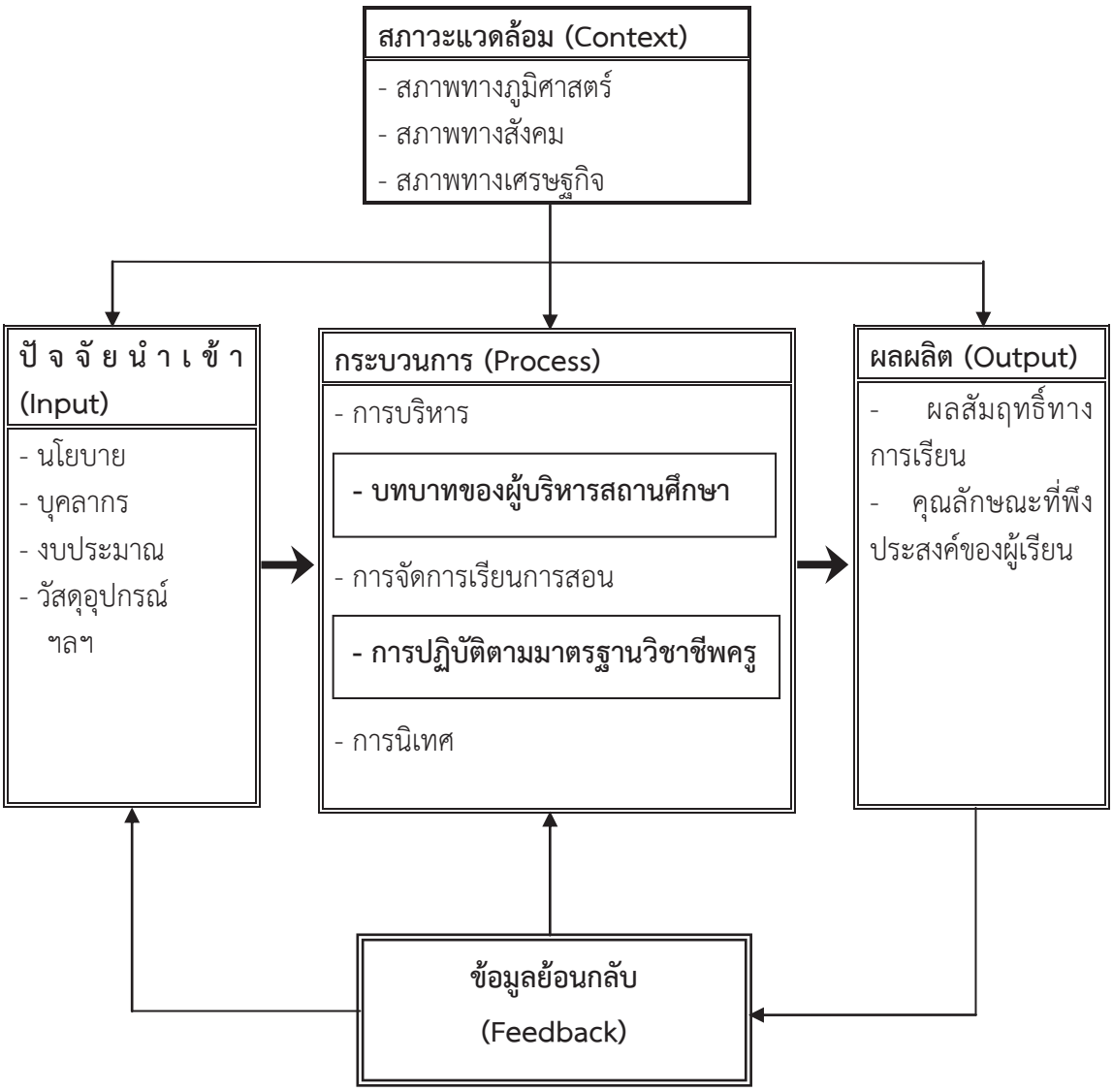

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ที่มา : Daniel Katz and Robert L.Kahn, **The Social Psychology of Organization**, 2nd ed. (New York : John Wiley & Son, 1978), 20

สุนันทา เลาหนันทน์, **การพัฒนาองค์การ** (กรุงเทพฯ : ซีวีแอลการพิมพ์, 2551),74.

Caela Farren and Beverly L. Kaye, “New skills for New Leadership Roles”, **in The Leader of Foundation**, 3rd ed. (New York : The Drucker Foundation, 1996), 175–187.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, **ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2556), 67-70.

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้แนวคิดของแฟเรน และเคย์ (Farren and Kaye) ซึ่งกล่าวว่าบทบาทของผู้บริหารมี 5 ประการ ดังนี้ 1) ผู้อำนวยความสะดวก 2) ผู้ประเมิน 3) ผู้คาดการณ์ 4) ผู้ให้คำปรึกษา 5) ผู้ส่งเสริมสนับสนุน[29] ส่วนการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน คือ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน[30] ดังแผนภูมิที่ 2

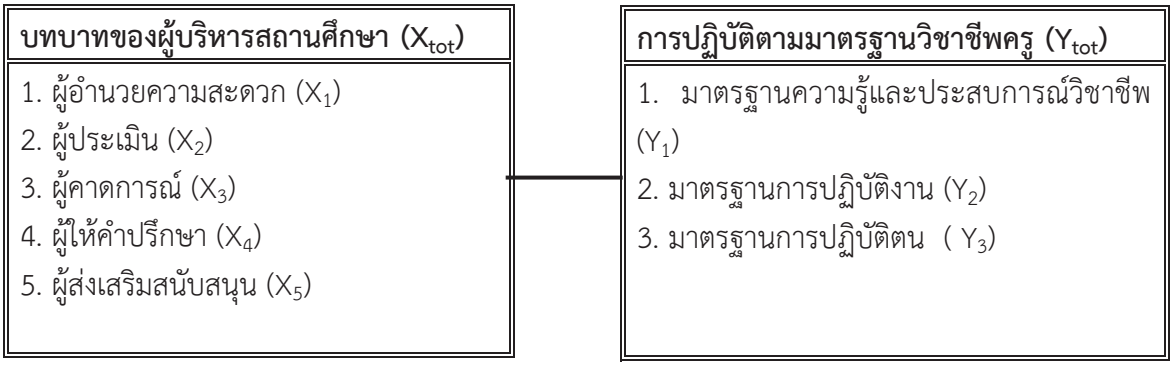

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : Caela Farren and Beverly L. Kaye, “New skills for New Leadership Roles”, **in The Leader of Foundation**, 3rd ed. (New York : The Drucker Foundation, 1996), 175–187.

: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, **ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2556), 67-70.

---

[29] Caela Farren and Beverly L. Kaye, “New skills for New Leadership Roles”, **in The Leader of Foundation**, 3rd ed. (New York : The Drucker Foundation, 1996), 175–187.

[30] สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, **ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2556), 67-70.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ให้ตรงกันจึงได้นิยามความหมายของคำต่างๆ ไว้ดังนี้

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของผู้บริหารตามตำแหน่งหน้าที่ที่มีอยู่ และการกระทำที่แสดงออกที่เป็นผลจากความคิด ความเชื่อของผู้บริหาร และความคาดหวังของบุคคลอื่นที่คาดหวัง ซึ่งบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ใช้บทบาทของผู้บริหารตามแนวคิดของแฟเรน และเคย์ (Farren and Kaye) ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้อำนวยความสะดวก ผู้ประเมิน ผู้คาดการณ์ ผู้ให้คำปรึกษา ผู้ส่งเสริมสนับสนุน

การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 หมายถึง คุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ซึ่งคุรุสภาได้กำหนดเกณฑ์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ประกอบด้วย มาตรฐาน 3 ด้าน คือ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน

สถานศึกษามัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 หมายถึง สถานศึกษาของรัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 2
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากสภาพปัจจุบัน ปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย และตัวแปรที่ใช้ศึกษาที่ได้กล่าวไว้ในบทที่แล้วนั้น เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ให้มากขึ้น ในบทนี้จึงจะเป็นการกล่าวถึงวรรณกรรมจากแหล่งต่างๆ โดยในส่วนแรกนั้นจะเป็นวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนที่สองจะเป็นวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ส่วนที่สามเกี่ยวข้องกับข้อมูลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 และส่วนสุดท้ายจะเป็นวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารสาขาอื่นๆ ต้องมีภารกิจในการบริหารให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การบริหารในสภาพจริงต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เพราะผู้บริหารต้องแสดงบทบาทหลายบทบาทตามแต่สภาพการณ์หรือในบางสถานการณ์อาจแสดงหลายบทบาทในเวลาเดียวกัน ซึ่งการแสดงบทบาทดังกล่าวนี้ผู้บริหารจะต้องใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ โดยผู้ที่จะมาเป็นผู้บริหารมีความสำคัญต่อผู้ร่วมงาน ต่อองค์การ และต่อความสำเร็จขององค์การเป็นอย่างยิ่ง

ความหมายของบทบาท

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายว่า บทบาท หมายถึง การทำท่าตามบท, การรำตามบท, โดยปริยายหมายความว่า การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู[1]

[1] ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์, 2556), 648-649.

มิเชล (Micheal) ได้กล่าวว่าบทบาท หมายถึง รูปแบบพฤติกรรมที่คนคาดหวังว่าผู้ครองตำแหน่งในกลุ่มหรือในองค์การจะต้องแสดงหรือปฏิบัติ[2]

อาคม วัดไธสง ได้กล่าวว่าบทบาท หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติที่ผู้ครองตำแหน่งควรประพฤติ ปฏิบัติ เช่น ผู้บริหาร รองผู้บริหาร ครูอาจารย์ คนงาน ภารโรง ก็จะแสดงบทบาทไปตามที่ตำแหน่งดังกล่าวต้องกระทำ โดยทั่วไปบทบาทจะต้องมาพร้อมกับหน้าที่และตำแหน่ง[3]

กู๊ด (Good) ได้ให้ความหมายของบทบาทว่า หมายถึง พฤติกรรมที่คาดหมายของแต่ละบุคคลในระบบเฉพาะของสังคมหนึ่ง[4]

กอร์ตัน (Bill Grton) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บทบาทในฐานะผู้บริหารโรงเรียน ผู้นำทางด้านการสอน ผู้รักษาระเบียบวินัย ส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีในองค์การ ผู้ประเมินผล และผู้แก้ปัญหาความขัดแย้งในองค์การ[5]

Neubeck and Glasberg. 1996 กล่าวว่าบทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้ครองตำแหน่งจะต้องแสดงให้เป็นไปและปทัฏฐานขององค์การหรือสังคม แต่ละคนจะมีบทบาทแตกต่างกันตามตำแหน่งที่เขาครอง บางตำแหน่งมีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติ บางตำแหน่งก็จะต้องมีบทบาทที่เคร่งครัด[6]

จรัส อติวิทยาภรณ์ ได้กล่าวว่าบทบาท หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติที่ผู้ครองตำแหน่งควรประพฤติปฏิบัติ โดยทั่วไปบทบาทจะต้องมาพร้อมกับหน้าที่และตำแหน่ง เช่น ผู้บริหาร ครูอาจารย์ นักการภารโรง เป็นต้น[7]

ชุติกาญจน์ รุ่งเรือง ได้กล่าวว่าบทบาทหน้าที่ของผู้อำนวยการโรงเรียน คือ การทำอย่างไรให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา บุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำงานให้บรรลุเป้าประสงค์ สำเร็จได้[8]

---

[2] Hogg A. Michael, **Social Psychology** (Texas: Argus Communications A Division of DLM, 1998), 150.

[3] อาคม วัดไธสง, **หน้าที่ผู้นำในการบริหารสถานศึกษา** (สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2547), 71.

[4] Carter V. Good, **Dictionary of Education**, 2nd ed. (New York: McGraw Hill book, 1973), 352.

[5] Bill Gorton, **School Administration and Supervision** (Dubuque: Wm. C. Brown, 1983), 118.

[6] จรัส อติวิทยาภรณ์, **หลักการและทฤษฎีการบริหารทางการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (สงขลา: เทม, 2554), 317.

[7] เรื่องเดียวกัน, 317.

สรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง รูปแบบพฤติกรรมหรือการกระทำที่ผู้ครองตำแหน่งต้องประพฤติปฏิบัติไปตามความเหมาะสมเป็นไปตามความคาดหวังขององค์การหรือสังคม

ความหมายของผู้บริหาร

Massie & Douglas 1981 ได้กล่าวว่าผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่รับผิดชอบให้การปฏิบัติงานขององค์การเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ในองค์การธุรกิจเรียกว่าผู้จัดการ (Manager) แต่ในองค์การของรัฐเรียกว่า ผู้บริหาร (Administrator)[9]

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้นิยามว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่ง ทั้งของรัฐและเอกชน[10]

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ได้นิยามว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายความว่า บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน[11]

ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ได้นิยามว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายความว่า บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน[12]

อุทัย บุญประเสริฐ ได้กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่กำกับ ดูแล ควบคุมและจัดการให้สถานศึกษาดำเนินการ และทุ่มเทความพยายามในการดำเนินงานทั้งปวงของ

---

[8] ชุติกาญจน์ รุ่งเรือง, “โครงการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “การพัฒนาข้าราชการครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษาและวิทยฐานะ,” โครงการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาประจำการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา รุ่น 7 ปีการศึกษา 2552 (ม.ป.ท., 2553), 14.

[9] วิโรจน์ สารรัตนะ, ผู้รวบรวม, **การบริหารการศึกษา: หลักการ ทฤษฎี หน้าที่ ประเด็นและบทวิเคราะห์**, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ: ทิพยวิสุทธิ์, 2546), 2.

[10] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: สูตรไพศาล, 2553), 4

[11] สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, **พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549), 3

[12] สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, **ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2556), 65.

สถานศึกษา เพื่อการพัฒนาเด็ก หรือเยาวชนที่อยู่ในความรับผิดชอบให้บรรลุผลตามภารกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์กร[13]

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่าผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่กำกับ ควบคุมดูแล ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ร่วมงาน เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร

แลงลี (Langley) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหาร ได้แก่ 1) มีหน้าที่จัดหาและจัดการเงินงบประมาณ 2) การกำกับและสนับสนุนการสอนของครู 3) เป็นผู้นำหลักสูตร 4) การบริการชุมชน 5) การรายงานความก้าวหน้าของโรงเรียนต่อผู้ปกครองและผลสำเร็จต่อผู้บริหารระดับสูงขึ้นไป[14]

มินทซ์เบิร์ก (Minzberg) พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่จะแสดงบทบาทออกมา 10 บทบาทย่อย ภายใต้บทบาทหลัก 3 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มบทบาทเชิงสัมพันธ์บุคคล (interpersonal roles) เป็นบทบาทที่เกิดขึ้นจากอำนาจและสถานะตำแหน่งแบบทางการ เป็นบทบาทที่ทำให้ผู้บริหารเป็น “ศูนย์รวมประสาท” (nerve center) ขององค์การ ประกอบด้วย

1.1 บทบาทเป็นสัญลักษณ์ขององค์การ (symbolic or figurehead) ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน ประเพณี หรือพิธีการขององค์การ เช่น บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการมอบวุฒิบัตรการศึกษาแก่ผู้จบการศึกษา เป็นต้น

1.2 บทบาทเป็นผู้นำองค์การ (leader) มุ่งการอำนวยการ การจูงใจ การติดต่อสื่อสาร และการควบคุม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

1.3 บทบาทเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์ (liaison) กับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลภายนอกองค์การ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อองค์การ

2. กลุ่มบทบาทเชิงสารสนเทศ (informational roles) เป็นบทบาทที่ทำให้ผู้บริหารเป็นศูนย์กลางของข้อมูลข่าวสารทั้งในฐานะผู้รับและผู้ส่ง ประกอบด้วย

2.1 บทบาทเป็นผู้กำกับติดตามผล (monitor) ให้ได้ข้อมูลข่าวสารทั้งภายในและภายนอกเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์การ

---

[13] อุทัย บุญประเสริฐ, **หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน** (กรุงเทพฯ: เอสดีเพรส, 2540), 3.

[14] Robert W. Langley, **Intermediate School Principal** (New York: John Wiley & Son, 2003), 12.

2.2 บทบาทเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร (dissemination) ที่ได้รับทั้งจากภายในและภายนอกให้แก่บุคลากรในองค์การ

2.3 บทบาทเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ (spokesperson) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารขององค์การต่อบุคคลภายนอกองค์การ

3. กลุ่มบทบาทเชิงตัดสินใจ (decisional roles) เป็นบทบาทที่ทำให้ผู้บริหารเป็น “นักตัดสินใจ” (decision maker) อันสืบเนื่องจากบทบาทสองกลุ่มแรก ประกอบด้วย

3.1 บทบาทเป็นผู้ประกอบการ (entrepreneur) มุ่งการริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ในองค์การอยู่เสมอ

3.2 บทบาทเป็นผู้ขจัดสิ่งก่อกวน (disturbance handler) โดยแก้ปัญหาเมื่อองค์การเผชิญสิ่งรบกวนที่ไม่คาดหวังอย่างฉับไวแต่ได้ผล

3.3 บทบาทเป็นผู้จัดสรรทรัพยากร (allocator) ให้แก่ส่วนต่างๆ ในองค์การ

3.4 บทบาทเป็นนักเจรจาต่อรอง (negotiator) กับบุคคลอื่นหรือองค์การอื่นเพื่อให้ได้สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การ[15]

ฮาร์ทและควิน (Hart & Quinn) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้นำทางการศึกษาไว้ 4 บทบาท คือ 1) กำหนดวิสัยทัศน์ ผู้นำทางการศึกษาจะต้องเป็นคนฉลาด มีความคิดก้าวไกลกว่าคนทั่วไป ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากที่เป็นอยู่ 2) กระตุ้นจูงใจ ผู้นำทางการศึกษาจะต้องสร้างแรงกระตุ้นจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความกระตือรือร้นทำงาน ซึ่งการกระตุ้นจูงใจก็ต้องอาศัยปัจจัยจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความกระตือรือร้นทำงานที่ต้องอาศัยปัจจัยจูงใจภายนอกและภายใน 3) นักวิเคราะห์ ผู้นำทางการศึกษาต้องรู้จักวิเคราะห์ปัญหา วิเคราะห์งาน แผนงานและโครงการต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติแต่ละวัน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นเพราะการบริหารงานทางการศึกษามีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว 4) วางแผนงาน ผู้นำทางการศึกษาจะต้องวางแผนงานเกี่ยวกับบุคคล วิชาการ อาคารสถานที่ งบประมาณการเงิน ธุรการ กิจการนักเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งในปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาจะเป็นการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่จะต้องทำงานร่วมกับบุคลากรทุกๆ ฝ่าย ทั้งภายในและภายนอกองค์การ[16]

ลิมแฮมและโฮว์ (Lipham and Hoch) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ผู้นำสถานศึกษาไว้ 6 ประการดังนี้ 1) ผู้นำทางการสอนหรือผู้นำทางการศึกษา ซึ่งต้องทำหน้าที่ประเมินหลักสูตร ปรับปรุงหลักสูตร นำหลักสูตรที่ปรับปรุงไปใช้ให้เกิดผล และมีการประเมินหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้ว เพื่อจะ

---

[15] วิโรจน์ สารรัตนะ, ผู้รวบรวม, **การบริหารการศึกษา: หลักการ ทฤษฎี หน้าที่ ประเด็นและบทวิเคราะห์**, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ: ทิพยวิสุทธิ์, 2546), 5-7.

[16] จรัส อติวิทยาภรณ์, ผู้รวบรวม, **หลักการและทฤษฎีการบริหารทางการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (สงขลา: เทม, 2554), 317.

ปรับปรุงต่อไป 2) ทำหน้าที่สรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานและมอบหมายงานให้เหมาะสม ผู้นำสถานศึกษาต้องส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ 3) ปรับปรุงการให้บริการแก่นักเรียนในด้านกิจกรรมนอกหลักสูตร สภานักเรียน การแนะแนว โครงการอาหารกลางวัน สหกรณ์และอื่นๆ เพื่อเสริมการพัฒนาการนักเรียนทางด้านสังคม และการทำงานร่วมกับผู้อื่นหรือการเป็นผู้นำ 4) ผู้นำสถานศึกษาจะต้องดำเนินการเกี่ยวกับงบประมาณให้พอเพียงต่อโปรแกรมการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการของบประมาณ การจัดซื้อ จัดจ้าง วัสดุ ครุภัณฑ์ 5) ผู้นำสถานศึกษาจะต้องวางแผนเกี่ยวกับอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน 6) สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้นำสถานศึกษาจะต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปของคณะกรรมการ[17]

สันติ บุญภิรมย์ ได้กล่าวว่าบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องบริหารจัดการให้บรรลุไปตามหน้าที่ของสถานศึกษานั้นๆ มีดังต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษา ต้องจัดการศึกษาให้เป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. การจัดรูปแบบระบบการศึกษาในสถานศึกษาอาจจัดการศึกษาได้ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ และจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้

3. การจัดการศึกษาปฐมวัยและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1 การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

4.2 การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

4.3 การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4.4 การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

4.5 การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็น

---

[17] จรัส อติวิทยาภรณ์, ผู้รวบรวม, **หลักการและทฤษฎีการบริหารทางการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (สงขลา: เทม, 2554), 318.

ส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

4.6 การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

5. การจัดการประเมินผู้เรียน ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษาโดยใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อและให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

6. การพัฒนาชุมชน พัฒนาสังคม ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน สถาบันศาสนาและสถาบันอื่นๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

7. การจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

8. การระดมทรัพยากรบุคคลให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้ให้หน่วยงานทางการศึกษาและหมายความรวมถึงสถานศึกษาได้ระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

9. การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลมีอำนาจในการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาทั้งที่เป็นราชพัสดุ ตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุและที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการของสถานศึกษาและเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และภารกิจหลักของสถานศึกษา[18]

---

[18] สันติ บุญภิรมย์, ผู้รวบรวม, **หลักการบริหารการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: ไทยร่มเกล้า, 2552), 204-206.

แคมพ์เบลล์ และคณะ (Campbell and others) กล่าวว่าสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลดีที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องแสดงบทบาทของผู้นำ 4 ประการ คือ

1. เป็นผู้จัดรูปงาน (An Organizer) ตามโครงสร้างและขนาดของสถานศึกษาโดยมีการมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้ผู้อื่นร่วมกันปฏิบัติเพื่อให้ภารกิจบรรลุผลตามเป้าหมาย

2. ต้องเป็นผู้สื่อความหมายที่ดี (Communicator) เนื่องจากผู้บริหารต้องอยู่ท่ามกลางบุคคลทั้งหลาย จึงจำเป็นต้องติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน ทั้งโดยเอกสารและวาจาเพื่อให้โรงเรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. ต้องเป็นผู้นำทางการศึกษา (Educator) ไม่ว่าจะเป็นการบริหารหรือการสอน การร่วมกับสมาคมวิชาชีพ หรือมีความรู้ใหม่ๆ ทางการศึกษา

4. ต้องเป็นผู้บังคับบัญชา (Administrator) ทางการบริหาร และใช้อำนาจหน้าที่ด้วยความเหมาะสม[19]

เฮนเคลย์ และคณะ (Hencley and others) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรแสดงบทบาทของผู้นำในเรื่องต่อไปนี้

1. จัดโปรแกรมทางการศึกษาและกระบวนการสอน ตลอดจนบุคลากรด้านนักเรียน ครูอาจารย์ คนงานภารโรง การเงินและธุรการด้านต่างๆ

2. จัดบรรยากาศของสิ่งแวดล้อมเพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุด

3. เน้นการนำการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้เพื่อพัฒนาความรู้ และการแก้ปัญหาเพื่อประโยชน์ของการเรียนการสอน

4. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

5. พัฒนาทัศนคติของบุคลากรในสถานศึกษาให้มีทัศนคติที่ดีต่อสังคมและประเทศชาติ[20]

นีเซวิช (Knezevich) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีบทบาทและความสามารถในเรื่องต่อไปนี้

1. ความสามารถในการกำหนดทิศทางการบริหาร (Direction Setter) สามารถนำเทคนิคทางการบริหารต่างๆ มาใช้ในการบริหาร

2. ความสามารถในการกระตุ้นคน (Leader-Catalyst) คือ มีทักษะในการใช้กระบวนการกลุ่มให้เกิดคุณค่าในการบริหารงาน รู้ธรรมชาติของการเป็นผู้นำ และรู้วิธีการโน้มน้าวจูงใจคน

---

[19] จันทรานี สงวนนาม, ผู้รวบรวม, **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (นนทบุรี: บุ๊ค พอยท์, 2553), 134-135.

[20] เรื่องเดียวกัน, 135.

3. ความสามารถในการวางแผน (Planner) รู้กระบวนการวางแผน สามารถนำเทคนิคใหม่ๆ มาใช้ในการวางแผน

4. ความสามารถในการตัดสินใจ (Decision Maker) เพื่อแก้ปัญหาด้วยความสุขุมรอบคอบ

5. ความสามารถในการจัดองค์การ (Organizer) เข้าใจเกี่ยวกับการจัดและการพัฒนาองค์การ รวมทั้งพฤติกรรมขององค์การเป็นอย่างดี

6. ความสามารถในฐานะผู้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change Manager) เป็นผู้กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสิ่งใหม่ๆ ในวิชาชีพ

7. ความสามารถในการให้ความร่วมมือที่ดี (Co-ordinator) โดยเข้าใจรูปแบบการมีปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์และระบบการสื่อสารทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

8. ความสามารถในการเป็นผู้ติดต่อสื่อสารที่ดี (Communicator) รู้จักใช้เครื่องมือสื่อสารที่ดีในการพูดและการเขียน ทั้งในและนอกองค์การ รู้จักวิธีการให้ข้อมูลข่าวสาร และรู้หลักการประชาสัมพันธ์

9. ความสามารถในการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้ง (Conflict Manager) ต้องจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในโรงเรียน และรู้จักหากลวิธีที่ดีมาใช้ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งได้

10. ความสามารถในการแก้ปัญหา (Problem Manager) สามารถวินิจฉัยสาเหตุของปัญหา รู้กระบวนการแก้ปัญหา และสามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้

11. ความสามารถในการวิเคราะห์และจัดระบบงาน (System Manager) เข้าใจรูปแบบของทฤษฎีการบริหารและสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารงานได้อย่างชาญฉลาด

12. ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน (Instructional Manager) คือ ต้องเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ รู้การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการเรียนการสอน การจัดสถานศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร

13. ความสามารถในการบริหารงานบุคคล (Personnel Manager) รู้เทคนิคในการสร้างภาวะผู้นำ รู้จักการเจรจาต่อรอง ยกย่องชมเชยให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

14. ความสามารถในการบริหารทรัพยากร (Resources Manager) สามารถจัดการเกี่ยวกับการเงินของสถานศึกษา วัสดุ เพื่องานธุรการ การอำนวยความสะดวกต่างๆ

15. ความสามารถในการประเมินผล (Appraiser) ต้องเข้าใจกระบวนการวัดและประเมินผลและรู้เกี่ยวกับเรื่องของสถิติต่างๆ

16. ความสามารถในการเป็นนักประชาสัมพันธ์ (Public Relator) ต้องมีทักษะในการติดต่อสื่อสาร รู้กระบวนการกลุ่ม และปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล รวมทั้งรู้จักพินิจพิเคราะห์ในการเลือกใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์

17. ต้องเป็นผู้นำในงานสังคม (Ceremonial Head) นอกจากผู้บริหารสถานศึกษาจะมีความสามารถในด้านต่างๆ ดังกล่าวแล้ว ยังต้องเป็นผู้นำในการร่วมงานสังคมด้วย[21]

สมอล (Small) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในสถานศึกษาทั่วๆ ไปไว้ 10 ประการดังนี้ 1) ผู้ริเริ่ม (initiator) หมายถึง ผู้บริหารในสถานศึกษาเป็นผู้ริเริ่มให้มีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาที่ตนรับผิดชอบ 2) ผู้กระตุ้น (stimulator) หมายถึง ผู้บริหารในสถานศึกษาเป็นผู้กระตุ้นส่งเสริมให้ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทางที่ก่อให้เกิดการพัฒนาแก่สถานศึกษา 3) ผู้ดูแลสั่งการ (reactor) หมายถึง ผู้บริหารในสถานศึกษาเป็นผู้ดูแลควบคุมสั่งการให้ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษาปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายและระเบียบต่างๆ 4) ผู้ปฏิบัติ (implementor) หมายถึง ผู้บริหารในสถานศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบายที่ได้รับมาจากผู้บริหารระดับสูงขึ้นไป 5) ผู้เชื่อมโยง (conduit) หมายถึง ผู้บริหารในสถานศึกษาเป็นผู้เชื่อมโยงระหว่างผู้บริหารระดับสูงกับครู อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา 6) ผู้ประสาน (otchestratormediator) หมายถึง ผู้บริหารในสถานศึกษาเป็นผู้ประสานให้งานต่างๆ ของสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดีและบรรลุผลตามเป้าหมาย 7) ผู้ชักจูงหรือผู้ยับยั้ง (persuader or dissuader) หมายถึง ผู้บริหารในสถานศึกษาเป็นผู้ชักจูงหรือผู้นำในการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่เห็นว่าไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงในทางพัฒนา 8) ผู้แก้ต่าง (advocator) หมายถึง ผู้บริหารในสถานศึกษาเป็นผู้ปกป้องครู อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษาที่ตนรับผิดชอบให้ได้รับความชอบธรรม 9) ผู้รับฟัง (ombudsman) หมายถึง ผู้บริหารในสถานศึกษาเป็นผู้รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา 10) ผู้วางเฉย (nonactor) หมายถึง ผู้บริหารในสถานศึกษาต้องทำตนเป็นกลางและวางเฉยในบางครั้งเมื่อเห็นว่าการทำตัวเป็นกลางหรือวางเฉยนั้นก่อให้เกิดผลดีมากกว่าผลเสีย[22]

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 8 ข้อใหญ่ ดังนี้

1. การวิเคราะห์นโยบายและสังเคราะห์งาน

1.1 วิเคราะห์นโยบายสู่การปฏิบัติงานในสถานศึกษา

1.2 กำหนดวิธีการและควบคุมการปฏิบัติงาน การสั่งการ การประสานงานและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานในสถานศึกษา

---

[21] จันทรานี สงวนนาม, ผู้รวบรวม, **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (นนทบุรี: บุ๊ค พอยท์, 2553), 136-137.

[22] Jame F. Small, “Role Options for School Administration,” in Jack A. Culberton, Curtis Henson, and Ruel Morrison, eds., **Performance Objectives for School Principalship** (California: Mc Cutchan Publishing Corporation, 1974), 21-22.

2. การบริหารงานในสถานศึกษา

2.1 บริหารสถานศึกษาตามระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งของกรม กระทรวง รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง และรัฐบาล

2.2 บริหารบุคลากรในสถานศึกษา

3. กำกับดูแลในสถานศึกษา

3.1 กำกับดูแลการจัดการศึกษาในสถานศึกษา

3.2 กำกับดูแลการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร

3.3 กำกับดูแลนักเรียนให้ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับที่กำหนด

3.4 กำกับดูแลการจัดทำแผนปฏิบัติการ แผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา

3.5 กำกับดูแลการบริหารงบประมาณ และการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด รักษาผลประโยชน์ของทางราชการ

4. การเป็นผู้นำ

4.1 เป็นผู้นำในการพัฒนาสถานศึกษา

4.2 เป็นผู้นำในการเสริมสร้างมนุษย์สัมพันธ์กับบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

4.3 เป็นผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและสถานศึกษา

5. การส่งเสริมและสนับสนุน

5.1 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ค้นคว้า และวิจัย

5.2 ส่งเสริมสนับสนุนการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน

5.3 ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคม

5.4 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดสวัสดิการแก่บุคลากรในสถานศึกษา

5.5 ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา

6. การรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีต่อกรมต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน

7. เสนอแนะข้อคิดเห็นในการปรับปรุงพัฒนางาน ระเบียบ และข้อปฏิบัติต่อกรมต้นสังกัด

8. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย[23]

---

[23] จันทรานี สงวนนาม, ผู้รวบรวม, **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (นนทบุรี: บุ๊ค พอยท์, 2553), 139.

แฟเรน และเคย์ (Farren & Kaye) กล่าวไว้ว่า ผู้นำสามารถช่วยให้บุคลากรพัฒนางานอาชีพได้ด้วยการแสดงบทบาท 5 ประการ ได้แก่ ผู้อำนวยความสะดวก ผู้ประเมิน ผู้คาดการณ์ ผู้ให้คำปรึกษา และผู้ส่งเสริมสนับสนุน

1. ผู้อำนวยความสะดวก (facilitator)

1.1 ช่วยให้บุคลากรรู้คุณค่าในงานอาชีพ ความสนใจ และทักษะที่เป็นจุดขายของตน

1.2 ช่วยให้บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนอนาคตด้านการงานในระยะยาว

1.3 สร้างบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้าง และรับฟังความคิดเห็น เพื่อโอกาสให้บุคลากรแต่ละคน แสดงความสนใจเกี่ยวกับอนาคตด้านการงานของตนได้

1.4 ช่วยให้บุคลากรมีความเข้าใจ และสามารถแสดงความต้องการของตนเกี่ยวกับอนาคตด้านการงานได้

2. ผู้ประเมิน (appraiser)

2.1 แจ้งผลการประเมินเกี่ยวกับการทำงานและผลการปฏิบัติตนของสมาชิกในองค์กรอย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา

2.2 แจ้งให้บุคลากรทราบความคาดหวัง และมาตรฐานที่ใช้ในการประเมิน

2.3 รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรว่าสิ่งใดมีความสำคัญต่อการทำงานในปัจจุบันและความมุ่งหวังในการปรับปรุงการทำงานต่อไป

2.4 ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการทำงาน ผลการปฏิบัติตน และเป้าหมายในงานอาชีพ

2.5 เสนอแนะกิจกรรมที่จะช่วยให้บุคลากรสามารถปรับปรุงการทำงานและการปฏิบัติตนได้

3. ผู้คาดการณ์ (forecaster)

3.1 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การ อาชีพ

3.2 ช่วยให้บุคลากรสามารถใช้ข้อมูล และเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้

3.3 ชี้ให้เห็นแนวโน้มที่เกิดขึ้น และการพัฒนาใหม่ๆ ที่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานของบุคลากร

4. ผู้ให้คำปรึกษา (adviser)

4.1 ช่วยให้บุคลากรแสดงเป้าหมายเกี่ยวกับอนาคตด้านการงานที่ตนต้องการได้

4.2 ช่วยเหลือบุคลากรในการคัดเลือกเป้าหมายเกี่ยวกับอนาคตด้านการงานที่สามารถปฏิบัติได้จริง

4.3 เชื่อมโยงเป้าหมายในด้านการงานที่มีประสิทธิภาพให้เข้ากับความต้องการทางธุรกิจและตามเป้าหมายขององค์การ

4.4 แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่จะช่วยสนับสนุน รวมทั้งอุปสรรค ที่มีผลต่อความสำเร็จในหน้าที่การงาน

5. ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (enabler)

5.1 ช่วยให้บุคลากรแต่ละคนสามารถพัฒนาแผนงานโดยละเอียดที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงาน

5.2 ช่วยให้บุคลากรประสบความสำเร็จด้วยการประสานงานกับบุคคลในสาขาอาชีพอื่นๆ ในองค์การหรือในอุตสาหกรรม

5.3 อภิปรายถึงความสามารถ และเป้าหมายในหน้าที่การงานของบุคลากรกับบุคคลที่สามารถหยิบยื่นโอกาสดีๆ ให้กับบุคลากรเหล่านั้นได้

5.4 สนับสนุนให้บุคลากรรู้จักใช้แหล่งข้อมูลต่างๆ ในการสร้างแผนงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานได้[24]

การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556

บุคคลใดมีความตั้งใจหรือมีความสนใจที่จะปฏิบัติงานในวงการของอาชีพครู ทุกคนจะต้องตระหนักในความเป็นครู ประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะกับฐานะ บทบาทและหน้าที่ครู สมกับที่ได้ชื่อว่าครู ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล ครูจะต้องมีความสำนึกอยู่เสมอว่า การเป็นครูนั้นมิใช่มีแต่ความรู้ในหลักวิชาการก็จะสามารถเป็นครูที่ดีได้ แต่จะต้องอาศัยแรงจูงใจในมาตรฐานอื่นๆ ประกอบด้วย เช่น ความรักในการสอน ความเต็มใจในการรับใช้บริการและความรักที่มีต่อเด็กๆ

ความหมายของครู

กู๊ด (Good) ได้ให้ความหมายของครูไว้ดังนี้ 1) ครู คือบุคคลที่ราชการจ้างไว้เพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำหรืออำนวยการในการจัดประสบการณ์การเรียนสำหรับนักเรียนหรือนักศึกษาในสถาบันการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชน 2) ครู คือบุคคลที่มีประสบการณ์หรือมีการศึกษามากหรือดีเป็นพิเศษ หรือมีทั้งประสบการณ์และการศึกษาดีเป็นพิเศษในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง สามารถช่วยให้บุคคลอื่นๆ เกิดความเจริญงอกงาม และพัฒนาก้าวหน้าได้ 3) ครู คือบุคคลที่สำเร็จหลักสูตร

---

[24] Caela Farren and Beverly L. Kaye, “New Skills for New Leadership Roles,” **in the Leader of Foundation**, 3rd ed. (New York: The Drucker Foundation, 1996), 175-187.

วิชาจากสถาบันฝึกหัดครู และการฝึกอบรมนั้นได้การรับรองอย่างเป็นทางการ โดยการมอบประกาศนียบัตรทางการสอนให้แก่บุคคลนั้น 4) ครู คือบุคคลที่สั่งสอนอบรมคนอื่นๆ เป็นผู้มีความหนักแน่น ทำหน้าที่จัดประสบการณ์การเรียนให้นักเรียนนักศึกษา ให้มีความเจริญงอกงามและพัฒนาก้าวหน้า[25]

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ความหมายว่า ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน[26]

ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ 2556 ได้นิยามว่า ครู หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน[27]

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายว่า ครู หมายถึง ผู้สั่งสอนศิษย์, ผู้ถ่ายทอดวิชาให้แก่ศิษย์[28]

จากความหมายของครูดังกล่าวสรุปได้ว่า ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่มีหน้าที่สั่งสอนอบรมศิษย์ทั้งด้านความรู้และความประพฤติ เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นกัลยาณมิตร โดยปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน

ความหมายของวิชาชีพ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายว่า วิชาชีพ หมายถึง วิชาที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น วิชาแพทย์ วิชาช่างไม้ วิชาช่างยนต์[29]

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ได้ให้คำจำกัดความว่า วิชาชีพ หมายถึง วิชาชีพทางการศึกษาที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ รวมทั้งการรับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน และการบริหารการศึกษานอก

---

[25] Carter V. Good, **Dictionary of Education** (New York: Macmillan Publishing Company, 1965), 586.

[26] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: สูตรไพศาล, 2553), 4.

[27] สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, **ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2556), 65.

[28] ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์, 2556), 235.

[29] เรื่องเดียวกัน, 1118.

สถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนการสนับสนุนการศึกษา ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาต่างๆ[30]

วิชาชีพ (Profession) หมายถึง อาชีพที่ให้บริการแก่สาธารณชนที่ต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญเป็นการเฉพาะ ไม่ซ้ำซ้อนกับวิชาชีพอื่น และมีมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพ โดยผู้ประกอบวิชาชีพต้องฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างเพียงพอก่อนที่จะประกอบวิชาชีพ ต่างกับอาชีพ (Career) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องทำให้สำเร็จ โดยมุ่งหวังค่าตอบแทนเพื่อการดำรงชีพเท่านั้น วิชาชีพจึงได้รับยกย่องให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง ผู้ประกอบวิชาชีพย่อมต้องมีความรับผิดชอบอย่างสูงตามมา เพราะมีผลกระทบต่อผู้รับบริการและสาธารณชน จึงต้องมีการควบคุมการประกอบวิชาชีพเป็นพิเศษ เพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อผู้รับบริการและสาธารณชน โดยผู้ประกอบวิชาชีพต้องประกอบวิชาชีพด้วยวิธีการแห่งปัญญา (intellectual method) ได้รับการศึกษาอบรมมาอย่างเพียงพอ (long period of training) มีอิสระในการใช้วิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพ (professional autonomy) และมีจรรยาบรรณของวิชาชีพ (professional ethics) รวมทั้งต้องมีสถาบันวิชาชีพ (professional institution) หรือองค์กรวิชาชีพ (professional organization) เป็นแหล่งกลางในการสร้างสรรค์จรรโลงวิชาชีพ[31]

มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายว่า มาตรฐาน หมายถึง สิ่งที่ถือเอาเป็นเกณฑ์ที่รับรองกันทั่วไป เช่น เวลามาตรฐานกรีนิช. สิ่งที่ถือเอาเป็นเกณฑ์สำหรับเทียบกำหนด ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เช่น มาตรฐานอุตสาหกรรม หนังสือนี้ยังไม่เข้ามาตรฐาน[32]

มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา คือ ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดคุณภาพในการประกอบวิชาชีพ สามารถสร้างความเชื่อมั่น ศรัทธาให้แก่ผู้รับบริการจากวิชาชีพได้ว่าเป็นบริการที่มีคุณภาพ ตอบสังคมได้ว่าการที่กฎหมายให้ความสำคัญกับวิชาชีพทางการศึกษาและกำหนดให้เป็นวิชาชีพควบคุมนั้น เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่มีลักษณะเฉพาะต้องใช้ความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญในการประกอบวิชาชีพ

---

[30] สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, **พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546**, พิมพ์ครั้งที่ 9 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2548), 2.

[31] สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, **คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2548), 9.

[32] ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์, 2556), 902.

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 กำหนดให้มีมาตรฐานวิชาชีพ 3 ด้าน ประกอบด้วย

1. มาตรฐานด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง ข้อกำหนดสำหรับผู้ที่จะเข้ามาประกอบวิชาชีพ จะต้องมีความรู้และมีประสบการณ์วิชาชีพเพียงพอที่จะประกอบวิชาชีพจึงจะสามารถขอรับใบประกอบวิชาชีพเพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์พร้อมที่จะประกอบวิชาชีพทางการศึกษาได้

2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพให้เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดพร้อมกับมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ทั้งความชำนาญเฉพาะด้านและความชำนาญตามระดับคุณภาพของมาตรฐานการปฏิบัติงานหรืออย่างน้อยจะต้องมีการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดว่ามีความรู้ความสามารถ และความชำนาญเพียงพอที่จะดำรงสถานภาพของการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพต่อไปได้หรือไม่นั้นก็คือการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องต่อใบอนุญาตทุกๆ 5 ปี

3. มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประพฤติตนของผู้ประกอบวิชาชีพ โดยมีจรรยาบรรณของวิชาชีพเป็นแนวทางและข้อพึงระวังในการประพฤติปฏิบัติเพื่อดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียง ฐานะ เกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพตามแบบแผนพฤติกรรม ตามจรรยาบรรณของวิชาชีพที่คุรุสภาจะกำหนดเป็นข้อบังคับต่อไป หากผู้ประกอบวิชาชีพผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น จนได้รับการร้องเรียนถึงคุรุสภาแล้ว ผู้นั้นอาจถูกคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพวินิจฉัยชี้ขาดอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ 1) ยกข้อกล่าวหา 2) ตักเตือน 3) ภาคทัณฑ์ 4) พักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกิน 5 ปี และ 5) เพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ (มาตรา 54)[33]

มาตรฐานวิชาชีพครู

มาตรฐานวิชาชีพครูประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ

1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้ประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือจัดการศึกษา ซึ่งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีเพียงพอ ที่จะสามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้

2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะหรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

---

[33] สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, **มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2548), 4-5.

3. มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายถึง จรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผนในการปฏิบัติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ

1. มาตรฐานความรู้

มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีความรู้ดังต่อไปนี้ 1) ความเป็นครู 2) ปรัชญาการศึกษา 3) ภาษาและวัฒนธรรม 4) จิตวิทยาสำหรับครู 5) หลักสูตร 6) การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 8) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา 9) การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ 10) การประกันคุณภาพการศึกษา 11) คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ

สาระความรู้และสมรรถนะของครู

1.1 ความเป็นครู

สาระความรู้ 1) สภาพงานครู คุณลักษณะ และมาตรฐานวิชาชีพครู 2) การปลูกฝังจิตวิญญาณความเป็นครู 3) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครูและวิชาชีพครู 4) การจัดการความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู 5) การสร้างความก้าวหน้าและพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง

สมรรถนะ 1) รอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนและกลยุทธ์การสอน เพื่อให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ได้ 2) แสวงหาและเลือกใช้ข้อมูลข่าวสารความรู้เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง 3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน 4) มีจิตวิญญาณความเป็นครู

1.2 ปรัชญาการศึกษา

สาระความรู้ 1) ปรัชญา แนวคิด และทฤษฎีทางการศึกษา ศาสนา เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม 2) แนวคิด และกลวิธีการจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน

สมรรถนะ 1) ประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา 2) วิเคราะห์เกี่ยวกับการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.3 ภาษาและวัฒนธรรม

สาระความรู้ 1) ภาษาและวัฒนธรรมไทยเพื่อการเป็นครู 2) ภาษาต่างประเทศเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู

สมรรถนะ 1) สามารถใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนภาษาไทย และภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อความหมายอย่างถูกต้อง 2) ใช้ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

1.4 จิตวิทยาสำหรับครู

สาระความรู้ 1) จิตวิทยาพื้นฐานและจิตวิทยาพัฒนาการของมนุษย์ 2) จิตวิทยาการเรียนรู้และจิตวิทยาการศึกษา 3) จิตวิทยาการแนะแนวและการให้คำปรึกษา

สมรรถนะ 1) สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 2) ใช้จิตวิทยาเพื่อความเข้าใจและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ

1.5 หลักสูตร

สาระความรู้ 1) หลักการ แนวคิดในการจัดทำหลักสูตร 2) การนำหลักสูตรไปใช้ 3) การพัฒนาหลักสูตร

สมรรถนะ 1) วิเคราะห์หลักสูตรและสามารถจัดทำหลักสูตรได้ 2) ปฏิบัติการประเมินหลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร

1.6 การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน

สาระความรู้ 1) หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ 2) ทฤษฎีและรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัดคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และแก้ปัญหาได้ 3) การบูรณาการการเรียนรู้แบบเรียนรวม 4) การจัดการชั้นเรียน 5) การพัฒนาศูนย์การเรียนในสถานศึกษา

สมรรถนะ 1) สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้และนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลจริง 2) สามารถสร้างบรรยากาศการจัดการชั้นเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

สาระความรู้ 1) หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติในการวิจัย 2) การใช้และผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

สมรรถนะ 1) สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน 2) สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน

1.8 นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

สาระความรู้ 1) หลักการ แนวคิด การออกแบบ การประยุกต์ใช้ และการประเมินสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ 2) เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร

สมรรถนะ 1) ประยุกต์ใช้ และประเมินสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ 2) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร

1.9 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สาระความรู้ 1) หลักการ แนวคิด และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) ปฏิบัติการวัดและการประเมินผล

สมรรถนะ 1) สามารถวัดและประเมินผลได้ 2) สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

1.10 การประกันคุณภาพการศึกษา

สาระความรู้ 1) หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพการศึกษา 2) การประกันคุณภาพการศึกษา

สมรรถนะ 1) สามารถจัดการควบคุมคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 2) สามารถดำเนินการจัดกิจกรรม ประเมินคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้

1.11 คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ

สาระความรู้ 1) หลักธรรมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริต 2) คุณธรรม และจริยธรรมของวิชาชีพครู 3) จรรยาบรรณของวิชาชีพที่คุรุสภากำหนด

สมรรถนะ 1) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีจิตสำนึกสาธารณะ และเสียสละให้สังคม 2) ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

2. มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ

ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนดดังต่อไปนี้ 1) การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน 2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

สาระการฝึกทักษะและสมรรถนะ

2.1 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน

สาระการฝึกทักษะ 1) การสังเกตการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง 3) การทดลองสอนในสถานการณ์จำลอง และสถานการณ์จริง 4) การออกแบบทดสอบ ข้อสอบหรือเครื่องมือวัดผล 5) การตรวจข้อสอบ การให้คะแนน และการตัดสินผลการเรียน 6) การสอบภาคปฏิบัติและการให้คะแนน 7) การวิจัยแก้ปัญหาผู้เรียน 8) การพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ

สมรรถนะ 1) สามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจุดประสงค์การสอนที่หลากหลาย 2) สามารถปฏิบัติการสอน ออกแบบทดสอบ วัดและประเมินผลผู้เรียน

2.2 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

สาระความฝึกทักษะ 1) การปฏิบัติการสอนวิชาเอก 2) การวัดและประเมินผล และนำผลไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 4) การแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ หรือแบ่งปันความรู้ในการสัมมนาการศึกษา

สมรรถนะ 1) สามารถจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเอก 2) สามารถประเมิน ปรับปรุง และศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 3) ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

มาตรฐานการปฏิบัติงาน

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์การหรือหน่วยงาน หรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา และการประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมีผลงานหรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การเลือกอย่างชาญฉลาด ด้วยความรัก และหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้น ในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ให้มากที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหาความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้ ปรับปรุง หรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอน หรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ หมายถึง การประดิษฐ์ คิดค้น ผลิต เลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเองก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ หมายถึง การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง โดยครูนำเสนอรายงานการปฏิบัติในรายละเอียด ดังนี้

ปัญหาความต้องการของผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนา และเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน

เทคนิค วิธีการ หรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และขั้นตอนวิธีการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมนั้น ๆ

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการที่กำหนด ที่เกิดกับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน หมายถึง การแสดงออกการประพฤติและปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถ ของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกัน และปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การค้นหา สังเกต จดจำ และรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์ วิจารณ์อย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ หมายถึง การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยการนำเอาปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมอื่นๆ ในโรงเรียนมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวร เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของครูอีกแบบหนึ่งที่จะนำเอาวิกฤติต่างๆ มาเป็นโอกาส ในการพัฒนา ครูจำเป็นต้องมองมุมต่างๆ ของปัญหาแล้วผันมุมของปัญหาไปในทางการพัฒนา กำหนดเป็นกิจกรรมในการพัฒนาของผู้เรียน ครูจึงต้องเป็นผู้มองมุมบวกในสถานการณ์ต่างๆ ได้ กล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ มีสติในการแก้ปัญหา มิได้ตอบสนองปัญหาต่างๆ ด้วยอารมณ์หรือแง่มุมแบบตรงตัว ครูสามารถมองหักมุมในทุกๆ โอกาส มองเห็นแนวทางที่นำสู่ผลก้าวหน้าของผู้เรียน

มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ)

จรรยาบรรณต่อตนเอง

1. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพและวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ โดยต้องประพฤติและละเว้นการประพฤติตามแบบแผนพฤติกรรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ 1) ประพฤติตนเหมาะกับสถานภาพและเป็นแบบอย่างที่ดี 2) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตตามประเพณีและวัฒนธรรมไทย 3) ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จอย่างมีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด 4) ศึกษา หาความรู้ วางแผนพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และสะสมผลงานอย่างสม่ำเสมอ 5) ค้นคว้า แสวงหา และนำเทคนิคด้านวิชาชีพที่พัฒนาและก้าวหน้าเป็นที่ยอมรับมาใช้แก่ศิษย์และผู้รับบริการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์

พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ 1) เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติดจนขาดสติหรือแสดงกิริยาไม่สุภาพ เป็นที่น่ารังเกียจในสังคม 2) ประพฤติผิดทางชู้สาวหรือมีพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศ

3) ขาดความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น ความเอาใจใส่ จนเกิดความเสียหายในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ 4) ไม่รับรู้หรือไม่แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ในการจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติหน้าที่ 5) ขัดขวางการพัฒนาองค์การจนเกิดผลเสียหาย

จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

2. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ โดยต้องประพฤติและละเว้นการประพฤติตามแบบแผนพฤติกรรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ 1) แสดงความชื่นชมและศรัทธาในคุณค่าของวิชาชีพ 2) รักษาชื่อเสียงและปกป้องศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ 3) ยกย่องและเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานในวิชาชีพให้สาธารณชนรับรู้ 4) อุทิศตนเพื่อความก้าวหน้าของวิชาชีพ 5) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริตตามกฎ ระเบียบ และแบบแผนของทางราชการ 6) เลือกใช้หลักวิชาที่ถูกต้อง สร้างสรรค์เทคนิควิธีการใหม่ๆ เพื่อพัฒนาวิชาชีพ 7) ใช้องค์ความรู้หลากหลายในการปฏิบัติหน้าที่ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกในองค์การ 8) เข้าร่วมกิจกรรมของวิชาชีพหรือองค์กรวิชาชีพอย่างสร้างสรรค์

พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ 1) ไม่แสดงความภาคภูมิใจในวิชาชีพ 2) ดูหมิ่น เหยียดหยามให้ร้ายผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ศาสตร์ในวิชาชีพ หรือองค์กรวิชาชีพ 3) ประกอบการงานอื่นที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา 4) ไม่ซื่อสัตย์สุจริต ไม่รับผิดชอบ หรือไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือแบบแผนของทางราชการจนก่อให้เกิดความเสียหาย 5) คัดลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน 6) ใช้หลักวิชาการที่ไม่ถูกต้องในการปฏิบัติวิชาชีพ ส่งผลให้ศิษย์หรือผู้รับบริการเกิดความเสียหาย 7) ใช้ความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ หรืออาศัยองค์กรวิชาชีพแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ

จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

3. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

4. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

5. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

6. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ

7. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

โดยต้องประพฤติและละเว้นการประพฤติตามแบบแผนพฤติกรรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ 1) ให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือศิษย์และผู้รับบริการด้วยความเมตตากรุณาอย่างเต็มกำลังความสามารถและเสมอภาค 2) สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อปกป้องสิทธิเด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส 3) ตั้งใจ เสียสละ และอุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ศิษย์และผู้รับบริการได้รับการพัฒนาตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล 4) ส่งเสริม

ให้ศิษย์และผู้รับบริการสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย 5) ให้ศิษย์และผู้รับบริการ มีส่วนร่วมวางแผนการเรียนรู้ และเลือกวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเอง 6) เสริมสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ศิษย์และผู้รับบริการด้วยการรับฟังความคิดเห็น ยกย่อง ชมเชย และให้กำลังใจอย่างกัลยาณมิตร

พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ 1) ลงโทษศิษย์อย่างไม่เหมาะสม 2) ไม่ใส่ใจหรือไม่รับรู้ปัญหาของศิษย์หรือผู้รับบริการจนเกิดความเสียหายต่อศิษย์หรือผู้รับบริการ 3) ดูหมิ่นเหยียดหยามศิษย์หรือผู้รับบริการ 4) เปิดเผยความลับของศิษย์หรือผู้รับบริการเป็นผลให้ได้รับความอับอายหรือเสื่อมเสียชื่อเสียง 5) จูงใจ โน้มน้าว ยุยงส่งเสริมให้ศิษย์หรือผู้รับบริการปฏิบัติขัดต่อศีลธรรมหรือกฎระเบียบ 6) ชักชวนใช้จ้างวานศิษย์หรือผู้รับบริการให้จัดซื้อ จัดหาสิ่งเสพติดหรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับอบายมุข 7) เรียกร้องผลตอบแทนจากศิษย์หรือผู้รับบริการในงานตามหน้าที่ที่ต้องให้บริการ

จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

8. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ โดยพึงประพฤติและละเว้นการประพฤติตามแบบแผนพฤติกรรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ 1) เสียสละ เอื้ออาทร และให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ 2) มีความรัก สามัคคี และร่วมใจกันผนึกกำลังในการพัฒนาการศึกษา

พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ 1) ปิดบังข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติงาน จนทำให้เกิดความเสียหายต่องานหรือผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ 2) ปฏิเสธความรับผิดชอบ โดยตำหนิ ให้ร้ายผู้อื่นในความบกพร่องที่เกิดขึ้น 3) สร้างกลุ่มอิทธิพลภายในองค์การหรือกลั่นแกล้งผู้ร่วมประกอบวิชาชีพให้เกิดความเสียหาย 4) เจตนาให้ข้อมูลเท็จ ทำให้เกิดความเข้าใจผิดหรือเกิดความเสียหายต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ 5) วิพากษ์ วิจารณ์ผู้ร่วมประกอบวิชาชีพในเรื่องที่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือแตกความสามัคคี

จรรยาบรรณต่อสังคม

9. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยพึงประพฤติและละเว้นการประพฤติตามแบบแผนพฤติกรรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ 1) ยึดมั่น สนับสนุน และส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและศิลปวัฒนธรรมมาเป็นปัจจัยในการจัดการศึกษาให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม 3) จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ศิษย์เกิดการเรียนรู้และสามารถดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 4) เป็นผู้นำในการวางแผนและดำเนินการเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พัฒนาเศรษฐกิจ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และศิลปวัฒนธรรม

พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ 1) ไม่ให้ความร่วมมือหรือสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนที่จัดเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม 2) ไม่แสดงความเป็นผู้นำในการอนุรักษ์หรือ

พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา หรือสิ่งแวดล้อม 3) ไม่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์หรือพัฒนาสิ่งแวดล้อม 4) ปฏิบัติตนเป็นปฏิปักษ์ต่อวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชนหรือสังคม[34]

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

สภาพทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม เลขที่ 74/11 ถนนพิบูลสงคราม ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000 มีพื้นที่ครอบคลุม 2 จังหวัด ดังนี้

1. จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนนทบุรี อำเภอปากเกร็ด อำเภอบางกรวย อำเภอบางใหญ่ อำเภอไทรน้อย และอำเภอบางบัวทอง มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 18 โรงเรียน

2. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 16 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอภาชี อำเภออุทัย อำเภอวังน้อย อำเภอมหาราช อำเภอบางปะอิน อำเภอบางไทร อำเภอท่าเรือ อำเภอลาดบัวหลวง อำเภอบางซ้าย อำเภอผักไห่ อำเภอบางบาล อำเภอนครหลวง อำเภอเสนา อำเภอบางปะหัน อำเภอบ้านแพรก มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 29 โรงเรียน

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 เป็นองค์กรการบริหารจัดการการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสู่สากล

พันธกิจ

พัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีวินัย มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น มีทักษะอาชีพ และมีความสามารถตามมาตรฐานสากล

---

[34] สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, **ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2556), 67-70.

เป้าประสงค์

1. สถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล และพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2. ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทักษะอาชีพ และพัฒนาสู่สากล

3. ประชากรวัยเรียนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี อย่างทั่วถึง และได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

4. ครู และบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบริหารงานได้ตามมาตรฐาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

กลยุทธ์

1. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตร และส่งเสริมความสามารถทางเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

2. ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง ครอบคลุมผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

4. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ให้สามารถจัดการเรียนการสอนและปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ

5. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ตามแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล และเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

จุดเน้น

1. ผลสัมฤทธิ์ O-NET เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

2. ส่งเสริมศักยภาพด้านภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และ ICT สู่ประชาคมอาเซียนและพลโลก

3. มีความรักชาติและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ วิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4. ขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพสู่มาตรฐานสากล

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 และสถานศึกษา ผ่านการประเมินคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

ค่านิยมองค์กร

"SESAO 3"

S = Service mind จิตบริการ

E = Equality มีความเสมอภาค

S = Smart เป็นแบบอย่างที่ดี

A = Accountability มีความรับผิดชอบ

O = Organic เป็นองค์กรที่มีชีวิต

3 = การมีส่วนร่วมระหว่าง 3 องค์กร ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน และชุมชน (ทั้งภาครัฐและเอกชน)

วัฒนธรรมองค์กร

หน้าไม่งอ รอไม่นาน บริการดี วจีไพเราะ

อัตลักษณ์องค์กร

จิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม[35]

[35] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3, **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (นนทบุรี: พีระ, 2555), 3, 15-16.

โครงสร้างการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

ข้อมูลพื้นฐานสถานศึกษาในสังกัด

ตารางที่ 8 ข้อมูลจำนวนนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จำแนกรายอำเภอ

จังหวัด	อำเภอ	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียนปีการศึกษา 2555				ห้องเรียน	ครู
			ม.ต้น	ม.ปลาย	ปวช.	รวม		
นนทบุรี	1.เมืองนนทบุรี	7	10,316	8,128	-	18,444	468	771
	2.บางกรวย	2	2,542	1,749	-	4,291	101	163
	3.ไทรน้อย	2	1,299	748	-	2,047	51	91
	4.ปากเกร็ด	5	7,514	6,306	-	13,820	336	582
	5.บางใหญ่	1	523	259	-	782	23	31
	6.บางบัวทอง	1	1,745	976	-	2,721	68	135
	รวมทั้งจังหวัด	**18**	**23,939**	**18,166**	**-**	**42,105**	**1,047**	**1,773**
พระนครศรีอยุธยา	1.พระนครศรีอยุธยา	4	5,696	4,283	-	9,979	229	415
	2.ท่าเรือ	2	1,220	756	-	1,976	59	112
	3.นครหลวง	2	669	391	-	1,060	31	64
	4.บางปะหัน	1	607	426	-	1,033	34	64
	5.ภาชี	1	907	598	-	1,505	37	68
	6.วังน้อย	2	838	661	-	1,499	48	73
	7.อุทัย	2	533	328	-	861	28	54
	8.มหาราช	1	136	102	-	238	10	19
	9.บ้านแพรก	1	136	77	-	213	12	19
	10.บางไทร	1	348	269	-	617	21	37
	11.บางบาล	1	208	135	-	343	13	30
	12.บางปะอิน	3	1,768	1,239	-	3,007	81	133
	13.ผักไห่	3	588	452	-	1,040	42	78
	14.ลาดบัวหลวง	1	315	242	23	580	20	35
	15.เสนา	3	1,158	1,197	-	2,355	69	118
	16.บางซ้าย	1	351	306	-	657	21	40
	รวมทั้งจังหวัด	**29**	**15,478**	**11,462**	**23**	**26,963**	**755**	**1,359**
รวมทั้ง สพม.3		**47**	**39,417**	**29,628**	**23**	**69,068**	**1,802**	**3,132**

ตารางที่ 9 ข้อมูลจำนวนนักเรียน ขนาดโรงเรียน จำแนกรายโรง รายอำเภอ จังหวัดนนทบุรี

อำเภอ	โรงเรียน	นักเรียน	ห้องเรียน	ขนาดโรงเรียน
เมืองนนทบุรี	วัดเขมาภิรตาราม	3,725	90	ใหญ่พิเศษ
	เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี	3,350	72	ใหญ่พิเศษ
	เบญจมราชานุสรณ์	2,891	66	ใหญ่พิเศษ
	สตรีนนทบุรี	2,875	66	ใหญ่พิเศษ
	ศรีบุณยานนท์	2,480	60	ใหญ่
	รัตนาธิเบศร์	1,986	51	ใหญ่
	นนทบุรีพิทยาคม	1,137	36	กลาง
บางกรวย	เทพศิรินทร์ นนทบุรี	2,983	64	ใหญ่พิเศษ
	บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) นนทบุรี	1,308	37	กลาง
ไทรน้อย	ไทรน้อย	1,546	37	ใหญ่
	ราษฎร์นิยม	501	12	กลาง
ปากเกร็ด	สวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี	5,199	111	ใหญ่พิเศษ
	ปากเกร็ด	3,293	73	ใหญ่พิเศษ
	นวมินทราชินูนิศ หอวัง นนทบุรี	2,945	63	ใหญ่พิเศษ
	โพธินิมิตวิทยาคม	1,367	34	กลาง
	เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี	1,016	26	กลาง
บางใหญ่	ราชวินิต นนทบุรี	782	23	กลาง
บางบัวทอง	บางบัวทอง	2,721	68	ใหญ่พิเศษ
รวม จ.นนทบุรี		**42,105**	**989**	

ตารางที่ 10 ข้อมูลนักเรียน ขนาดโรงเรียน จำแนกรายโรง รายอำเภอ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อำเภอ	โรงเรียน	นักเรียน	ห้องเรียน	ขนาดโรงเรียน
พระนครศรีอยุธยา	อยุธยาวิทยาลัย	4,798	105	ใหญ่พิเศษ
	จอมสุรางค์อุปถัมภ์	2,691	63	ใหญ่พิเศษ
	อยุธยานุสรณ์	2,334	54	ใหญ่
	ปากกรานพิทยา	156	7	เล็ก
ท่าเรือ	ท่าเรือ “นิตยานุกูล”	1,743	48	ใหญ่
	ท่าหลวงวิทยานุกูล	233	11	เล็ก
นครหลวง	นครหลวง “อุดมรัชต์วิทยา”	652	18	กลาง
	ท่าช้างวิทยาคม	408	13	เล็ก
บางปะหัน	บางปะหัน	1,033	34	เล็ก
ภาชี	ภาชี “สุนทรวิทยานุกูล”	1,505	37	ใหญ่
วังน้อย	วิเชียรกลิ่นสุคนธ์อุปถัมภ์	880	30	กลาง
	วังน้อย “พนมยงค์วิทยา”	619	18	กลาง
อุทัย	อุทัย	725	26	กลาง
	หนองน้ำส้มวิทยาคม	136	6	เล็ก
มหาราช	มหาราช “ประชานิมิต”	238	10	เล็ก
บ้านแพรก	บ้านแพรกประชาสรรค์	213	12	เล็ก
บางไทร	บางไทรวิทยา	617	20	กลาง
บางบาล	บางบาล	343	13	เล็ก
บางปะอิน	บางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1”	2,068	51	ใหญ่
	บางปะอิน	648	17	กลาง
	อุดมศีลวิทยา	291	9	เล็ก
ผักไห่	ผักไห่ “สุทธาประมุข”	521	15	กลาง
	ลาดชะโดสามัคคี	272	12	เล็ก
	วัดโพธิ์ผักไห่ (เวชพันธุ์อนุสรณ์)	247	9	เล็ก
ลาดบัวหลวง	ลาดบัวหลวงไพโรจน์วิทยา	580	20	กลาง
เสนา	เสนา “เสนาประสิทธิ์”	2,010	52	ใหญ่
	สาคลีวิทยา	271	11	เล็ก
	ลาดงาประชาบำรุง	74	6	เล็ก
บางซ้าย	บางซ้ายวิทยา	657	21	กลาง
รวม จ.พระนครศรีอยุธยา		**26,963**	**748**	

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พงษ์เกษม สังวาลเพ็ชร ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ งานช่วยเหลือผู้ยากไร้ งานอภิบาล งานการจัดการมาตรฐาน งานการสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร งานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และอบรม และงานปฏิบัติธรรม ตามลำดับ 2) บทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ งานการจัดการมาตรฐาน งานอภิบาล งานการสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร งานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และอบรม งานช่วยเหลือผู้ยากไร้ และงานปฏิบัติธรรม ตามลำดับ 3) ความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 พบว่า ไม่แตกต่างกัน โดยที่ค่าเฉลี่ยของบทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังสูงกว่าบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริง[36]

มนัส ชัยยะ ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปและโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปและโรงเรียนในฝัน โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 2) บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปและโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของโรงเรียนในฝันมากกว่าทุกด้าน[37]

พงษกร พูลสมบัติ ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารงานโรงเรียนจุฬาภรณ์ราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารส่งผลต่อคุณภาพการบริหารงานโรงเรียนจุฬาภรณ์ราชวิทยาลัย ในภาพรวมและรายด้านพบว่า บทบาทเป็นผู้กำกับติดตามผลส่งผลต่อคุณภาพ

---

[36] พงษ์เกษม สังวาลย์เพ็ชร, “บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548), 69-70.

[37] มนัส ชัยยะ, “บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปและโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548), 67.

การบริหารงานบุคคล บทบาทในการเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารส่งผลต่อคุณภาพการบริหารงานวิชาการ คุณภาพการบริหารงานบุคคล และคุณภาพการบริหารทั่วไปและบทบาทเป็นผู้จัดสรรทรัพยากรส่งผลต่อคุณภาพการบริหารงบประมาณ[38]

กานนท์ อินทปัญญา ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูโรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ส่วนอีก 7 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 2) แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 พบว่า 2.1 ด้านกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ควรส่งเสริมให้มีการจัดอบรม สัมมนา เป็นประจำตั้งแต่ระดับภายในกลุ่มสาระระดับโรงเรียนตลอดจนหน่วยงานอื่นที่จัดการอบรมแล้วนำความรู้มาเผยแพร่ภายในโรงเรียนด้วยวิธีการต่างๆ 2.2 ด้านตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน ควรมีมาตรการที่ชัดเจนให้ครูผู้สอนทุกคนศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล แยกนักเรียนกลุ่มเก่ง-อ่อน จัดแผนการเรียนรู้ที่เน้านักเรียนเป็นสำคัญและวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับกิจกรรม 2.3 ด้านมุ่งพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนควรนำผลการประเมินผลการเรียนของนักเรียนมาวิเคราะห์ วางแผนทุกกลุ่มสาระแล้วสอนซ่อมเสริม สร้างแรงจูงใจให้ครูด้วยการยกย่องเชิดชูเกียรติ 2.4 ด้านพัฒนาแผนการเรียนรู้ให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีรูปแบบถูกต้องตามมาตรฐาน นิเทศติดตามและให้ครูประเมินแผนการจัดการเรียนรู้หลังการใช้ 2.5 ด้านพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ควรส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อใช้เอง มีการประเมินผลการใช้สื่อ เผยแพร่สื่อที่ใช้แล้วประสบผลสำเร็จ 2.6 ด้านจัดกิจกรรมการเรียน

---

[38] พงษกร พูลสมบัติ, “บทบาทผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารงานโรงเรียนจุฬาภรณ์ราชวิทยาลัย” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548), 119.

การสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ควรส่งเสริมให้ครูวางแผนการจัดกิจกรรมตามความสนใจของนักเรียน ใช้สื่อการสอนในรูปแบบต่างๆ ประเมินผลหลากหลาย 2.7 ด้านรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ให้ครูได้ศึกษาดูงาน จัดแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่มสาระ 2.8 ด้านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ควรให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูในระดับหนึ่ง จัดเวทีแสดงความคิดเห็น 2.9 ด้านร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ควรมีการวิเคราะห์คน วิเคราะห์งาน เพื่อใช้คนให้ตรงกับงาน ส่งเสริมให้ครูได้ทำงานตามความถนัด ตามความสนใจ งานได้ผลคนมีความสุข 2.10 ด้านร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน ผู้บริหารควรชี้แจงสร้างความเข้าใจกับครูถึงบทบาทหน้าที่ที่มีต่อชุมชน เน้นการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 2.11 ด้านแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสาร ควรจัดหาแหล่งข้อมูลข่าวสารให้เพียงพอกับความต้องการ 2.12 ด้านสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ควรสร้างความตระหนักและมีนโยบายให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง[39]

สุขสันต์ ชัยศิริวัฒน์ ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ผู้ให้คำปรึกษา ผู้อำนวยความสะดวก ผู้คาดการณ์ ผู้ประเมิน และผู้ส่งเสริมสนับสนุน 2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน ได้แก่ ด้านผู้อำนวยความสะดวก ผู้บริหารควรอำนวยความสะดวกตามความต้องการของครูโดยยึดหลักความเป็นธรรมและมีการจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้ประเมิน ผู้บริหารควรประเมินความพร้อมก่อนและหลังการปฏิบัติงานของครู มีการสรุปผลเพื่อหาแนวทางในการพัฒนา ด้านผู้คาดการณ์ ผู้บริหารควรคาดการณ์ถึงการดำเนินงานในอนาคต มีการวางแผน มีวิสัยทัศน์ และมีการเตรียมข้อมูลต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครู ด้านผู้ให้คำปรึกษา ผู้บริหารสามารถให้คำปรึกษาแก้ปัญหาตามความเหมาะสมให้แก่ครูและยอมรับฟังความคิดเห็นของครู ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนการพัฒนางานของครูโดยการส่งเข้ารับการอบรมให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณและให้ขวัญกำลังใจกังครูที่ตั้งใจทำงาน[40]

---

[39]กานนท์ อินทปัญญา, “การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1” (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549), 83-85.

[40] สุขสันต์ ชัยศิริวัฒน์, “บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550), 72.

บาทหลวงเชษฐา ไชยเดช ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่อยู่ในระดับมากมีจำนวน 7 ด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านธรรมนูญในองค์การ ด้านการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ด้านการบูรณาการด้านสังคม ด้านความเจริญงอกงามและสวัสดิภาพ และด้านจังหวะของชีวิตโดยส่วนรวม ส่วนด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรมอยู่ในระดับปานกลาง 2) การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ด้านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ด้านร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ ด้านพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ด้านมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ด้านตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ด้านสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ด้านแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ด้านปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ด้านพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และด้านรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ 3) คุณภาพชีวิตการทำงานของครูโดยภาพรวม ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคมและด้านการบูรณาการด้านสังคมส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3.1 คุณภาพชีวิตการทำงานของครูด้านการบูรณาการด้านสังคมและคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโดยภาพรวมส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 3.2 คุณภาพชีวิตการทำงานของครูด้านการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคมส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ด้านการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ และด้านการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา 3.3 คุณภาพชีวิตการทำงานของครูด้านการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคมและด้านการบูรณาการด้านสังคมส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูด้านการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ 3.4 คุณภาพชีวิตการทำงานของครูด้านการบูรณาการด้านสังคมส่งผลต่อการปฏิบัติงาน

ตามมาตรฐานวิชาชีพครูด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 3.5 คุณภาพชีวิตการทำงานของครูด้านการบูรณาการด้านสังคมและด้านการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคมส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูด้านการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน 3.6 คุณภาพชีวิตการทำงานของครูด้านการบูรณาการด้านสังคม ด้านการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคมและด้านธรรมนูญในองค์การส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ และด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์[41]

สมชาย รัตนวิชัย ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครูในโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 – 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครูในโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 – 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรได้สะสมประสบการณ์ทางวิชาชีพเพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพครู และด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ให้ครูได้ศึกษาและพัฒนาตนเอง ด้านการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรกล้าคิด กล้าทำ และมีเสรีภาพทางวิชาการ 2) ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครูในโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 – 4 จำแนกตามสถานภาพพบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการพัฒนาครูมากกว่าครูผู้สอน และเมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษาพบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดแหล่งการเรียนรู้ให้ครูได้ศึกษาและพัฒนาตนเอง ด้านการจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพครู และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรได้สะสมประสบการณ์ทางวิชาชีพเพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากร กล้าคิด กล้าทำ และมีเสรีภาพทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานร่วมกัน ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการอบรม ร่วมประชุม สัมมนา ฝึกปฏิบัติงานกับหน่วยงานอื่น และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคลากรในสถานศึกษาอื่นไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครูในโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 – 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

---

[41]บาทหลวงเชษฐา ไชยเดช, “คุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550), 152-154.

การศึกษาหนองคายเขต 1 พิจารณาโดยเรียงความถี่จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรได้สะสมประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น ได้แก่ ให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานดีเด่น ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพครู ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาสื่อเพื่อการจัดกิจกรรมด้วยตนเอง ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ให้ครูได้ศึกษาและพัฒนาตนเอง ได้แก่ จัดหาเอกสารที่เกี่ยวกับหลักสูตร คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้[42]

ชัชฎาพร โชคสงวนทรัพย์ ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอทองผาภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติ ประเมินและรายงาน ส่งเสริมสนับสนุน และนิเทศ ติดตาม 2) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอทองผาภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยจำแนกตามคุณวุฒิ พบว่าโดยภาพรวมและแยกพิจารณาเป็นรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน[43]

ภาวิณี สกุณา ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการประเมินผล ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย ด้านการเป็นผู้นำวิชาการ ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวก ด้านการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ด้านการประสานความสัมพันธ์ และด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ 2) การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติพบว่า ทั้งโดยภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก และมาตรฐานที่ 3 แนวการ

---

[42] สมชาย รัตนวิชัย, “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครูในโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 – 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 1” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2550), 119-120.

[43] ชัชฎาพร โชคสงวนทรัพย์, “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551), 59-60.

สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ 3) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01[44]

วรรณา หมาดเท่ง ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ผู้อำนวยความสะดวก ผู้ประเมิน ผู้ส่งเสริมสนับสนุน ผู้คาดการณ์ และผู้ให้คำปรึกษา 2) การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ขั้นเตรียมความพร้อม ขั้นการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และขั้นการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) บทบาทของผู้บริหารด้านผู้อำนวยความสะดวก ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน ด้านผู้ประเมิน ด้านผู้ให้คำปรึกษา และด้านผู้คาดการณ์ส่งผลต่อการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 ในภาพรวม[45]

พระมหาณัฐพล ดอนตะโก ได้ศึกษาคุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ รักษาความสัจความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง การอดทน อดกลั้น อดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริตไม่ว่าด้วยประการใด และการรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดี 2) การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ด้านตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ด้านสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ด้านมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ด้านพัฒนาแผนการ

---

[44] ภาวิณี สกุณา, “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551), 79.

[45] วรรณา หมาดเท่ง, “บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551), 106-107.

สอนให้ปฏิบัติได้เกิดผลจริง ด้านร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ ด้านแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ด้านปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ด้านพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และด้านรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ 3) คุณธรรมของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 1 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางและเป็นความสัมพันธ์ทางบวก[46]

สันติ อวรรณา ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมที่จัดโดยหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก ได้จัดเตรียมแผนงานโครงการในการอบรมเพื่อพัฒนาครู จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ สนับสนุนให้ครูได้ศึกษาดูงาน ส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น อนุญาตให้ครูได้ใช้เวลาบางส่วนของราชการในการศึกษาต่อ แต่ไม่ได้จัดหาทุนสนับสนุนการศึกษาต่อของครู ขาดการสำรวจความต้องการและประเมินผลหลังจากการลาศึกษาต่อ ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน ชี้แนะครูผู้สอนในการทำวิจัยในชั้นเรียน ได้แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในรวมถึงให้คำปรึกษาในการจัดการเรียนรู้แก่ครูผู้สอน[47]

ณัชช์ฑราณีย์ ศรีปานนาค ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารโรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บทบาทผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 1 ด้าน คือ ด้านผู้อำนวยความสะดวก และอยู่ในระดับมากจำนวน 4 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน ผู้ให้คำปรึกษา ผู้ประเมิน และผู้คาดการณ์ 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 1 ด้าน คือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และอยู่ในระดับมากจำนวน 7 ด้าน เรียงจากมากไปหา

---

[46]พระมหาณัฐพล ดอนตะโก, “คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 1” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551), 79-80.

[47] สันติ อวรรณา, “บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย” (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551), 51.

น้อยได้ดังนี้ คือ ด้านรักความเป็นไทย ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสาธารณะ มีวินัย อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน และใฝ่เรียนรู้ 3) บทบาทผู้บริหารโรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์กันในทางบวก หรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้อยตามกัน โดยมีความสัมพันธ์กันเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน ผู้ประเมิน ผู้ให้คำปรึกษา ผู้คาดการณ์ และผู้อำนวยความสะดวก[48]

รุจิรัตน์ นาคะรัมภะ ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านการกระตุ้นทางปัญญา 2) ความเป็นครูมืออาชีพของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน และด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารด้านที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพโดยภาพรวมประกอบด้วย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยภาพรวมมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 57.40 และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพด้านการปฏิบัติตนมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 45.00[49]

พิชชาพร อุ่นศิริ ได้ศึกษาวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) วุฒิภาวะทางอารมณ์ผู้บริหารสตรี

---

[48] ณัชช์ฑราณีย์ ศรีปานนาค, “บทบาทผู้บริหารโรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), 86-87.

[49] รุจิรัตน์ นาคะรัมภะ, “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), 111-112.

ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยวุฒิภาวะทางอารมณ์ผู้บริหารสตรีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านสภาวะอารมณ์ทั่วไปมีมัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด รองลงมาคือทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความสามารถในการปรับตัว ความสามารถภายในตนเอง และการจัดการกับความเครียด ตามลำดับ 2) การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีมัชฌิมเลขคณิตเรียงตามลำดับดังนี้คือ ด้านการตัดสินในปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียนมีมัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ด้านการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียนและด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ตามลำดับ 3) วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมและเมื่อแยกพิจารณาวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละด้านพบว่า 3.1 ด้านความสามารถภายในตนเอง ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ 3.2 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3.3 ด้านความสามารถในการปรับตัว ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3.4 ด้านการจัดการกับความเครียด ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3.5 ด้านสภาวะอารมณ์ทั่วไป ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู ด้านการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน และด้านการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์[50]

---

[50] พิชชาพร อุ่นศิรี, “วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), 111-112.

งานวิจัยต่างประเทศ

แมคคาร์ธี (McCarthy) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐนิวเจอรี่ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาและครู ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มครูมีความเห็นไม่สอดคล้องกับผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานวิชาการเรื่อง การสังเกตการณ์สอน การวัดผลประเมินผล การจัดตั้งคณะกรรมการ นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นตรงกันว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรจะมีบทบาทความรับผิดชอบและบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด[51]

มาร์ติน (Martin) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับการเตรียมการบริหารและงานในหน้าที่รับผิดชอบ ผลการศึกษาพบว่า ในงานปกติจำนวนมากผู้บริหารทำได้สำเร็จและมีภาระงานประจำที่สำคัญซึ่งเป็นภารกิจของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จนั้นเป็นงานที่ผู้บริหารโรงเรียนรับผิดชอบอยู่ นอกจากนี้ยังพบว่า ควรจัดหาวิธีการที่หลากหลายมาใช้ในการเตรียมการให้กับผู้ที่จะเป็นผู้บริหารใหม่เกี่ยวกับภาระงานประจำแม้ว่าต้องใช้เวลาเป็นสิ่งสำคัญก็ควรได้รับการฝึกฝน ภาระงานนี้รวมถึงการวางแผน การสังเกตผู้สอน การสื่อสาร ระเบียบวินัยของนักเรียน การประชุมผู้ปกครอง การประเมินผลการบริหารและการประชุมนักเรียน[52]

คอล, สลีเจอร์ และโวล์แทน (Kock Sleegers and Vocten) ได้ศึกษาการเรียนรู้ใหม่ๆ กับทางเลือกของครูมัธยมเมื่อมีการจัดการเรียนรู้ในภาวะแวดล้อมใหม่ โดยการสัมภาษณ์ครูมัธยมชาวเนเธอร์แลนด์จำนวน 15 คน ได้แสดงให้เห็นถึงสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ 3 ด้าน ซึ่งเป็นทางเลือกเบื้องต้นของครูเหล่านี้ ได้แก่ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน 2) เป้าหมายของการเรียน 3) สิ่งต่างๆ ที่ใช้ในการเรียน และเมื่อสัมภาษณ์อย่างเจาะลึกกับครูทั้ง 15 คนอีกครั้งเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของการเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ พบว่า ครูมีความแตกต่างทางความคิดในการเลือกสิ่งที่จูงใจให้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ นอกจากนี้พบว่า ครูส่วนใหญ่คิดถึงผลการเรียนโดยไม่คิดถึงวิธีการเรียน และจุดมุ่งหมายของการเรียนเลย ยิ่งไปกว่านั้นครูแทบจะไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของ

---

[51] Robert McMcarthy, “Participation on Planned development Influenced by Government of Developing Countries at Local level in Rural Areas,” **Essay in rural sociology** (In honour of R.A.J. vanLier) Wageningen: Department of Rural Sociology on the tropics. Wageningen Agricultured University, 1998.

[52] Timothy Martin, **Role of middle-level school principals regarding their administrative preparation and the tasks they perform**, accessed 24 September 2013. Availablefromhttp://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit.

การมีส่วนร่วมในการเรียนของผู้เรียนเลย เพราะฉะนั้น เพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ประสบความสำเร็จ ควรเพิ่มพื้นฐานความรู้ให้แก่ครูมากขึ้นกว่าเดิม[53]

อีซูมิ (Izumi) ได้ศึกษาถึงสาเหตุแห่งความสำเร็จของโรงเรียนประถมศึกษา 8 แห่งในแคลิฟอร์เนีย (California) จากการศึกษาพบว่า ครูใหญ่ของโรงเรียนเหล่านี้จะให้ความสำคัญกับวิธีการสอน หลักสูตร การพัฒนาครู ระเบียบวินัย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ฯลฯ ครูใหญ่มีภาวะผู้นำและมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน หลักสูตรมีส่วนสำคัญในการกำหนดผลการเรียนของนักเรียน การพัฒนาครูเน้นไปตามมาตรฐานที่รัฐกำหนด โรงเรียนให้ความสำคัญกับคุณภาพของครู เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น[54]

บราวน์ และมาคาแทนเกย์ (Brown and Macatangay) ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาครูมืออาชีพให้ได้รับการยอมรับ โดยใช้แบบสอบถามครูผู้สอนจำนวน 3 รายที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพครูของสมาคมตะวันตกเฉียงเหนือ เพื่อการศึกษาประสิทธิภาพของโรงเรียนในเมืองซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานและยกระดับมาตรฐานการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูมืออาชีพ ผลการศึกษาพบว่า ครูที่เข้าร่วมโครงการแสดงให้เห็นผลกระทบในทางบวกว่า ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาให้เป็นครูมืออาชีพทั้งในระดับของบุคคลและระดับของโรงเรียน รวมทั้งวัฒนธรรมการเรียนรู้ของครูถูกพัฒนาตามสภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่องในการวางแผนและประเมินผล เพื่อปรับปรุงพัฒนาและการสร้างประสิทธิภาพของโรงเรียน[55]

---

[53] Kock, A.D. Sleegers, P and Vocten, J.M, New learning and choices of secondary school teacher when arranging learning, **Teaching and Teacher Education** 21 (2005): 799-816.

[54] Lance T. Izumi, **They have overcome: High-Poverty, High-Performing schools in Californai** (California: Pacific Research Inst. 2002), Abstract.

[55] Marie Brown and Ana Macatangay, The Impact of Action Research for Professional Development: Case Studies in Two Manchester Schools, **Westminster Studies in Education** 25, 1 (April 2002): Abstract.

สรุป

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 จะเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่เกี่ยวเนื่องกัน เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้นำองค์การ มีบทบาทสำคัญในการนำพาองค์การไปสู่ความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ เพราะผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพเปรียบเสมือนประทีปของหน่วยงาน เป็นศูนย์รวมพลังของกลุ่มให้ดำเนินงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงนั้นต้องมีบทบาทที่เหมาะสม มีพฤติกรรมการนำที่ถูกต้อง เหมาะสมกับความสำเร็จของงานทุกด้านขององค์การ บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวหลักที่จะผลักดันครูให้รู้บทบาทหน้าที่ของครู มีแนวทางที่จะนำพาครูทุกๆ คน ให้กระทำตามด้วยความตระหนัก รู้สึกรัก ภาคภูมิใจ และศรัทธา โดยทำทุกอย่างเพื่อเสริมสร้างคุณค่าอาชีพของครูได้ โรงเรียนเป็นหน่วยงานที่สำคัญในการจัดการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำพาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จได้นั้น ก็ต้องอาศัยความเชื่อมั่น และความทุ่มเททั้งแรงกายแรงใจ ผู้บริหารสามารถช่วยให้ครูพัฒนางานได้ด้วยการแสดงบทบาท 5 ประการ ตามแนวคิดของแฟเรนและเคย์ (Farren and Kaye) ประกอบด้วย 5 ประการดังนี้ 1) ผู้อำนวยความสะดวก 2) ผู้ประเมิน 3) ผู้คาดการณ์ 4) ผู้ให้คำปรึกษา 5) ผู้ส่งเสริมสนับสนุน ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและเป็นผลให้ประชาชนในสังคมมีคุณภาพ ครูทุกคนจึงต้องได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามมาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2556 ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน คือ 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ 2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน 3) มาตรฐานการปฏิบัติตน ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องติดตามและประเมินผลการทำงานของครูอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งรับฟังข้อเสนอแนะเชิงลึกจากครูอย่างใกล้ชิด ส่งเสริมให้ครูดึงความสามารถและศักยภาพในด้านต่างๆ ออกมาใช้ เพื่อพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเมื่อผู้บริหารแสดงบทบาทของตนอย่างเต็มตามศักยภาพ ย่อมเกิดผลดีต่อครู องค์การและนักเรียน

บทที่ 3
การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ เพื่อทราบ 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 2) การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ซึ่งใช้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) มีประชากรเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จำนวน 47 โรง และใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 44 โรง ซึ่งกำหนดโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) มีผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่รักษาการแทน และครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 176 คน โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของแฟเรนและเคย์ (Farren and Kaye) และการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ 2556 ซึ่งการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย เป็นการจัดเตรียมโครงการอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาปัญหา วรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสารทางวิชาการ ข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาจัดทำโครงร่างงานวิจัย นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้สมบูรณ์และขออนุมัติโครงร่างงานวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยทดสอบและปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมือ จากนั้นนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มา

ตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผล และเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการนำเสนอรายงานผลการวิจัย โดยการนำร่างผลการวิเคราะห์ แปลผล และอภิปรายผล มาจัดทำรายงานการวิจัยเพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่ออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแบบแผนการวิจัยในลักษณะของการใช้กลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาวการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one shot , non-experimental case study design) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

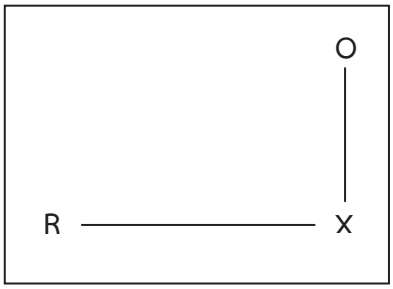

R	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่ม
X	หมายถึง	ตัวแปรที่ศึกษา
O	หมายถึง	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จำนวน 47 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้ตารางประมาณขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จากโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จำนวน 47 โรง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 44 โรง แล้วใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) จำแนกตามจังหวัดและขนาดของสถานศึกษา

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลแต่ละสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สถานศึกษาละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาจำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่รักษาการแทน จำนวน 1 คน และครูผู้สอนจำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 176 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 8

ตารางที่ 11 จำนวนสถานศึกษาผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามจังหวัดและขนาดของโรงเรียน

จังหวัด	ขนาดของโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ผู้ให้ข้อมูล			
				ผู้อำนวยการ	รองผู้อำนวยการ	ครูผู้สอน	รวม
นนทบุรี	กลาง	6	6	6	6	12	**24**
	ใหญ่	3	3	3	3	6	**12**
	ใหญ่พิเศษ	9	8	8	8	16	**32**
พระนครศรีอยุธยา	เล็ก	12	11	11	11	22	**44**
	กลาง	10	9	9	9	18	**36**
	ใหญ่	5	5	5	5	10	**20**
	ใหญ่พิเศษ	2	2	2	2	4	**8**
รวมทั้งสิ้น		**47**	**44**	**44**	**44**	**88**	**176**

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. **ตัวแปรพื้นฐาน** เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน

2. ตัวแปรต้น (X_{tot}) เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของแฟเรน และเคย์ (Farren and Kaye) ประกอบด้วย

2.1 ผู้อำนวยความสะดวก (X_1) หมายถึง บทบาทของผู้บริหารที่มีลักษณะช่วยให้บุคลากรรู้คุณค่าในงานอาชีพ ความสนใจ และทักษะที่เป็นจุดขายของตน ช่วยให้บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนอนาคตด้านการงานในระยะยาว สร้างบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้างและรับฟังความคิดเห็นเพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรแต่ละคนแสดงความสนใจเกี่ยวกับอนาคตด้านการงานของตนได้ ช่วยให้บุคลากรมีความเข้าใจและสามารถแสดงความต้องการของตนเกี่ยวกับอนาคตด้านการงานได้

2.2 ผู้ประเมิน (X_2) หมายถึง บทบาทของผู้บริหารที่มีลักษณะ แจ้งผลการประเมินเกี่ยวกับการทำงาน และผลการปฏิบัติตัวของสมาชิกในองค์กรอย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา แจ้งให้บุคลากรทราบความคาดหวังและมาตรฐานที่ใช้ในการประเมิน รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรว่าสิ่งใดมีความสำคัญต่อการทำงานในปัจจุบัน และความมุ่งหวังในการปรับปรุงการทำงานต่อไป ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการทำงาน ผลการปฏิบัติตัวและเป้าหมายในงานอาชีพ เสนอแนะกิจกรรมที่ช่วยให้บุคลากร สามารถปรับปรุงการทำงาน และการปฏิบัติตัวของตนได้

2.3 ผู้คาดการณ์ (X_3) หมายถึง บทบาทของผู้บริหารที่มีลักษณะ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรอาชีพ ช่วยให้บุคลากรสามารถให้ข้อมูลและเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ ชี้ให้เห็นแนวโน้มที่เกิดขึ้นและการพัฒนาใหม่ๆ ที่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานของบุคลากร

2.4 ผู้ให้คำปรึกษา (X_4) หมายถึง บทบาทของผู้บริหารที่มีลักษณะ ช่วยให้บุคลากรแสดงเป้าหมายเกี่ยวกับอนาคตด้านการงานที่ตนต้องการได้ ช่วยเหลือบุคลากรในการคัดเลือกเป้าหมายในด้านการงานที่มีประสิทธิภาพให้เข้ากับความต้องการทางธุรกิจและตามเป้าหมายขององค์กร แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่จะช่วยสนับสนุน รวมทั้งอุปสรรคที่มีผลต่อความสำเร็จในหน้าที่การงาน

2.5 ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (X_5) หมายถึง บทบาทของผู้บริหารที่มีลักษณะ ช่วยให้บุคลากรแต่ละคนสามารถพัฒนาแผนงานโดยละเอียดที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงาน ช่วยให้บุคลากรประสบความสำเร็จด้วยการประสานงานกับบุคคลในสาขาอาชีพอื่นๆ ในองค์กร อภิปรายถึงความสามารถและเป้าหมายในหน้าที่การงานของบุคลากรกับบุคคลที่สามารถหยิบยื่นโอกาสดีๆ ให้กับบุคลากรเหล่านั้นได้ สนับสนุนให้บุคลากรรู้จักใช้แหล่งข้อมูลต่างๆ ในการสร้างแผนงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานได้

3. ตัวแปรตาม (Y_{tot}) เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน ดังนี้

3.1 มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ (Y_1)

3.1.1 มาตรฐานความรู้ หมายถึง มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีความรู้ดังต่อไปนี้

1. ความเป็นครู สาระความรู้ประกอบด้วย 1) สภาพงานครู คุณลักษณะ และมาตรฐานวิชาชีพครู 2) การปลูกฝังจิตวิญญาณความเป็นครู 3) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครูและวิชาชีพครู 4) การจัดการความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู 5) การสร้างความก้าวหน้าและพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง

2. ปรัชญาการศึกษา สาระความรู้ประกอบด้วย 1) ปรัชญา แนวคิด และทฤษฎีทางการศึกษา ศาสนา เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม 2) แนวคิด และกลวิธีการจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. ภาษาและวัฒนธรรม สาระความรู้ประกอบด้วย 1) ภาษาและวัฒนธรรมไทยเพื่อการเป็นครู 2) ภาษาต่างประเทศเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู

4. จิตวิทยาสำหรับครู สาระความรู้ประกอบด้วย 1) จิตวิทยาพื้นฐานและจิตวิทยาพัฒนาการของมนุษย์ 2) จิตวิทยาการเรียนรู้และจิตวิทยาการศึกษา 3) จิตวิทยาการแนะแนวและการให้คำปรึกษา

5. หลักสูตร สาระความรู้ประกอบด้วย 1) หลักการ แนวคิดในการจัดทำหลักสูตร 2) การนำหลักสูตรไปใช้ 3) การพัฒนาหลักสูตร

6. การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน สาระความรู้ประกอบด้วย 1) หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ 2) ทฤษฎีและรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัดคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และแก้ปัญหาได้ 3) การบูรณาการการเรียนรู้แบบเรียนรวม 4) การจัดการชั้นเรียน 5) การพัฒนาศูนย์การเรียนในสถานศึกษา

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ สาระความรู้ประกอบด้วย 1) หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติในการวิจัย 2) การใช้และผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

8. นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา สาระความรู้ประกอบด้วย 1) หลักการ แนวคิด การออกแบบ การประยุกต์ใช้ และการประเมินสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ 2) เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สาระความรู้ประกอบด้วย 1) หลักการ แนวคิด และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) ปฏิบัติการวัดและการประเมินผล

10. การประกันคุณภาพการศึกษา สาระความรู้ประกอบด้วย 1) หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพการศึกษา 2) การประกันคุณภาพการศึกษา

11. คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ สาระความรู้ประกอบด้วย 1) หลักธรรมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริต 2) คุณธรรม และจริยธรรมของวิชาชีพครู 3) จรรยาบรรณของวิชาชีพที่คุรุสภากำหนด

3.1.2 มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ดังต่อไปนี้

1. การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน ประกอบด้วย การบูรณาการความรู้ทั้งหมดมาใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษา ฝึกปฏิบัติการวางแผนการศึกษาผู้เรียน โดยการสังเกต สัมภาษณ์ รวบรวมข้อมูลและนำเสนอผลการศึกษา มีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร รวมทั้งการนำหลักสูตรไปใช้ ฝึกการทำแผนการเรียนรู้ร่วมกับสถานศึกษา ฝึกปฏิบัติการดำเนินการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในสถานศึกษา การจัดทำโครงงานทางวิชาการ

2. การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ ประกอบด้วย การบูรณาการความรู้ทั้งหมดมาใช้ในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกระบวนการเรียนรู้ การเลือกใช้ การผลิตสื่อและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคนิคและยุทธวิธีในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน การนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การบันทึกและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ การสัมมนาทางการศึกษา

3.2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน (Y_2) ประกอบด้วย

1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์การหรือหน่วยงาน หรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา และการประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมีผลงานหรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน

2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การเลือกอย่างชาญฉลาด ด้วยความรัก และหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้น ในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก

3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ให้มากที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหาความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่

จะให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

4. พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้ ปรับปรุง หรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอน หรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

5. พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ หมายถึง การประดิษฐ์ คิดค้น ผลิต เลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเองก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ หมายถึง การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง โดยครูนำเสนอรายงานการปฏิบัติในรายละเอียด ดังนี้

ปัญหาความต้องการของผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนา และเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน

เทคนิค วิธีการ หรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และขั้นตอนวิธีการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมนั้น ๆ

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการที่กำหนด ที่เกิดกับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน หมายถึง การแสดงออกการประพฤติและปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง

9. ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

10. ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถ ของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกัน และปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

11. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การค้นหา สังเกต จดจำ และรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์ วิจารณ์อย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

12. สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ หมายถึง การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยการนำเอาปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมอื่นๆ ในโรงเรียนมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวร เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของครูอีกแบบหนึ่งที่จะนำเอาวิกฤติต่างๆ มาเป็นโอกาส ในการพัฒนา ครูจำเป็นต้องมองมุมต่างๆ ของปัญหาแล้วผันมุมของปัญหาไปในทางการพัฒนา กำหนดเป็นกิจกรรมในการพัฒนาของผู้เรียน ครูจึงต้องเป็นผู้มองมุมบวกในสถานการณ์ต่างๆ ได้ กล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ มีสติในการแก้ปัญหา มิได้ตอบสนองปัญหาต่างๆ ด้วยอารมณ์หรือแง่มุมแบบตรงตัว ครูสามารถมองหักมุมในทุกๆ โอกาส มองเห็นแนวทางที่นำสู่ผลก้าวหน้าของผู้เรียน

3.3 มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) (Y_3) ประกอบด้วย

1. จรรยาบรรณต่อตนเอง หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

2. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรักศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

3. จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ประกอบด้วย

ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ

ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

4. จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

5. จรรยาบรรณต่อสังคม หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่องเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้วิจัยนำมาจากแนวคิดของแฟเรนและเคย์ (Farren and Kaye) ประกอบด้วย 5 ประการดังนี้ 1) ผู้อำนวยความสะดวก 2) ผู้ประเมิน 3) ผู้คาดการณ์ 4) ผู้ให้คำปรึกษา 5) ผู้ส่งเสริมสนับสนุน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ซึ่งผู้วิจัยสร้างจากข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ประกอบด้วย 3 มาตรฐานดังนี้ 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ 2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน 3) มาตรฐานการปฏิบัติตน

แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นคำถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert's five rating scale)[1] โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับซึ่งมีความหมายดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 อยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 อยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาและสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามขึ้นตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำผลการศึกษามาสร้าง ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างให้กับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค

---

[1] Rensis Likert, **New Pattern of Management** (New York: McGrawHill, 1961), 74.

IOC (Index of Item Objective Congruence) พบว่าค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) ในสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จำนวน 8 โรง สถานศึกษาละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 32 คน โดยมีผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาจำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่รักษาการแทนจำนวน 1 คน และครูผู้สอนจำนวน 2 คน

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาคำนวณค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)[2] โดยใช้ค่าสัมประสิทธิแอลฟา (α - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.984 (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง)

ขั้นที่ 5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และได้ข้อมูลตามความจริงผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์เพื่อดำเนินการถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอให้ออกหนังสือถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากสถานศึกษา

2. ผู้วิจัยนำหนังสือที่บัณฑิตวิทยาลัยออกให้ส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยขอให้สถานศึกษาส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ และผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองสำหรับโรงเรียนที่อยู่ในเขตอำเภอเดียวกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้หน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน รองผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่รักษาการแทน 1 คน และครูผู้สอน 2 คน จำนวน 44 โรง เท่ากับ 176 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 39 โรง เท่ากับ 156 คน คิดเป็นร้อยละ 88.64 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอในรูปของตารางประกอบการบรรยาย

---

[2] Lee J. Cronbach, **Essential of psychological Testing**, 3rd ed. (New York : Herper & Row Publishers, 1978), 161.

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน ใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (%)

2. การวิเคราะห์ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\overline{X}$) ที่คำนวณได้ไปเปรียบเทียบเกณฑ์ตามขอบเขตของค่ามัชฌิมเลขคณิตตามแนวคิดของเบสท์ (Best)[3] ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 ถึง 1.49 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 ถึง 2.49 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 ถึง 3.49 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 ถึง 4.49 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 ถึง 5.00 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

3. การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product – moment correlation coefficient) นำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้มาแปลผลในรูปของความสัมพันธ์ โดยจำแนกเป็น 3 ระดับดังนี้

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าน้อยกว่า 0.30 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง 0.30 – 0.70 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่ามากกว่า 0.70 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

---

[3] John W. Best, **Research in Education**, 4th ed (New Jersey: Prenice-Hall Inc, 1981),182.

สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 2) การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) จำนวน 44 โรง ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาจำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่รักษาการแทนจำนวน 1 คน และครูผู้สอนจำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 176 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของแฟเรนและเคย์ (Farren and Kaye) และการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson’s product – moment correlation coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่อง “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556” ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 44 โรง มีผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 176 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน 39 โรง จำนวน 156 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.64 นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย นำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่รักษาการแทน และครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 39 โรง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่รักษาการแทน จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 156 คน การวิเคราะห์พิจารณาตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน ดังรายละเอียดในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เพศ		
	1. ชาย	70	44.87
	2. หญิง	86	55.13
	รวม	156	100.00
2	อายุ		
	1. อายุ 20 – 30 ปี	21	13.46
	2. อายุ 31 – 40 ปี	39	25.00
	3. อายุ 41 – 50 ปี	33	21.15
	4. อายุ 51 – 60 ปี	63	40.39
	รวม	156	100.00
3	ระดับการศึกษา		
	1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
	2. ปริญญาตรี	74	47.44
	3. ปริญญาโท	80	51.28
	4. ปริญญาเอก	2	1.28
	รวม	156	100.00
4	ตำแหน่งหน้าที่		
	1. ผู้บริหารสถานศึกษา	39	25.00
	2. รองผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่รักษาการแทน	39	25.00
	3. ครูผู้สอน	78	50.00
	รวม	156	100.00
5	ประสบการณ์ในการทำงาน		
	1. 1 – 5 ปี	28	17.95
	2. 6 – 10 ปี	23	14.74
	3. 11 – 15 ปี	15	9.61
	4. 16 – 20 ปี	18	11.54
	5. 21 – 25 ปี	25	16.03
	6. 26 – 30 ปี	35	22.44
	7. มากกว่า 30 ปี	12	7.69
	รวม	156	100.00

จากตารางที่ 12 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 44.87 เป็นเพศหญิง 86 คน คิดเป็นร้อยละ 55.13 เป็นผู้ที่มีอายุ 51 – 60 ปี มากที่สุด จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 40.39 รองลงมาอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมาอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 21.15 และอายุระหว่าง 20 – 30 ปี น้อยที่สุด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 13.46 สำหรับระดับการศึกษามีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 51.28 รองลงมาคือวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 47.44 และวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.28 สำหรับตำแหน่งหน้าที่พบว่า เป็นครูผู้สอนจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา และรองผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่รักษาการแทน มีจำนวนเท่ากันคือ 39 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ส่วนประสบการณ์ในการทำงานที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 26 – 30 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 22.44 รองลงมาคือ ประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 1 – 5 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 17.95 รองลงมาคือ ประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 21 – 25 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 16.03 รองลงมาคือ ประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 6 – 10 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 14.74 รองลงมาคือ ประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 16 – 20 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 11.54 รองลงมาคือ ประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 11 – 15 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 9.61 และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 30 ปี น้อยที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

การวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากกลุ่มตัวอย่าง 39 โรง แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ตามที่ได้กำหนดไว้พบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวม

(n=39)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้อำนวยความสะดวก (X_1)	4.24	0.41	มาก
2. ผู้ประเมิน (X_2)	4.19	0.41	มาก
3. ผู้คาดการณ์ (X_3)	4.16	0.43	มาก
4. ผู้ให้คำปรึกษา (X_4)	4.08	0.46	มาก
5. ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (X_5)	4.18	0.43	มาก
รวม (X_{tot})	4.17	0.43	มาก

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.17) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีการกระจายน้อย (S.D. = 0.43) แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านผู้อำนวยความสะดวก ($\overline{X}$ = 4.24, S.D. = 0.41) ผู้ประเมิน ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = 0.41) ผู้ส่งเสริมสนับสนุน ($\overline{X}$ = 4.18, S.D. = 0.43) ผู้คาดการณ์ ($\overline{X}$ = 4.16, S.D. = 0.43) และผู้ให้คำปรึกษา ($\overline{X}$ = 4.08, S.D. = 0.47)

ตารางที่ 14 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านผู้อำนวยความสะดวก

(n=39)

ผู้อำนวยความสะดวก (X_1)	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารช่วยให้ครูเห็นคุณค่าในอาชีพ ความสนใจในงานและทักษะที่เป็นจุดเด่นของตนเอง	4.23	0.40	มาก
2. ผู้บริหารช่วยให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการปฏิบัติงานในระยะยาว	4.25	0.46	มาก
3. ผู้บริหารสร้างบรรยากาศการทำงาน ที่เปิดกว้าง และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.19	0.39	มาก
4. ผู้บริหารช่วยให้ครูเข้าใจสิ่งที่จำเป็น ในอาชีพของตนเอง	4.27	0.40	มาก
รวม	4.24	0.41	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านผู้อำนวยความสะดวก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.24) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีการกระจายน้อย (S.D. = 0.41) แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้อำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ผู้บริหารช่วยให้ครูเข้าใจสิ่งที่จำเป็นในอาชีพของตนเอง ($\overline{X}$ = 4.27, S.D. = 0.40) ผู้บริหารช่วยให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการปฏิบัติงานในระยะยาว ($\overline{X}$ = 4.25, S.D. = 0.46) ผู้บริหารช่วยให้ครูเห็นคุณค่าในอาชีพ ความสนใจในงาน และทักษะที่เป็นจุดเด่นของตนเอง ($\overline{X}$ = 4.23, S.D. = 0.40) และผู้บริหารสร้างบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้าง และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = 0.39)

ตารางที่ 15 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านผู้ประเมิน

(n=39)

ผู้ประเมิน (X_2)	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารแจ้งผลการประเมินเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้ครูทราบอย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา	4.08	0.48	มาก
2. ผู้บริหารแจ้งให้ครูทราบถึงความคาดหวังและมาตรฐานที่ใช้ในการประเมิน	4.21	0.38	มาก
3. ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสิ่งที่มีความสำคัญต่อการทำงานในปัจจุบัน เพื่อนำไปพัฒนาให้ดีขึ้น	4.20	0.37	มาก
4. ผู้บริหารชี้ให้เห็นถึงความสำคัญระหว่างผลการปฏิบัติงานและเป้าหมาย	4.24	0.41	มาก
5. ผู้บริหารเสนอแนะกิจกรรมที่จะช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของตัวเองได้	4.24	0.39	มาก
รวม	4.19	0.41	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านผู้ประเมิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.19) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีการกระจายน้อย (S.D. = 0.41) แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลมีความ

คิดเห็นสอดคล้องกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้ประเมินอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ผู้บริหารเสนอแนะกิจกรรมที่จะช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของตัวเองได้ ($\overline{X}$ = 4.24, S.D. = 0.39) ผู้บริหารชี้ให้เห็นถึงความสำคัญระหว่างผลการปฏิบัติงานและเป้าหมาย ($\overline{X}$ = 4.24, S.D. = 0.41) ผู้บริหารแจ้งให้ครูทราบถึงความคาดหวังและมาตรฐานที่ใช้ในการประเมิน ($\overline{X}$ = 4.21, S.D. = 0.38) ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสิ่งที่มีความสำคัญต่อการทำงานในปัจจุบันเพื่อนำไปพัฒนาให้ดีขึ้น ($\overline{X}$ = 4.20, S.D. = 0.37) และผู้บริหารแจ้งผลการประเมินเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้ครูทราบอย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา ($\overline{X}$ = 4.08, S.D. = 0.48)

ตารางที่ 16 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านผู้คาดการณ์

(n=39)

ผู้คาดการณ์ (X_3)	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารให้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การ วิชาชีพ และการทำงานอย่างเป็นระบบ	4.12	0.45	มาก
2. ผู้บริหารช่วยให้ครูสามารถหาและเข้าถึงแหล่งข้อมูลเพื่อประกอบการปฏิบัติงานได้	4.11	0.44	มาก
3. ผู้บริหารชี้ให้เห็นแนวโน้มของการพัฒนาใหม่ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของครู	4.15	0.43	มาก
4. ผู้บริหารช่วยให้ครูเข้าใจวัฒนธรรมและนโยบายขององค์การ	4.22	0.38	มาก
5. ผู้บริหารสื่อสารให้ทราบถึงทิศทาง กลยุทธ์ขององค์การ	4.17	0.47	มาก
รวม	4.16	0.43	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านผู้คาดการณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.16) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีการกระจายน้อย (S.D. = 0.43) แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้คาดการณ์อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ผู้บริหารช่วยให้ครูเข้าใจวัฒนธรรมและนโยบายขององค์การ ($\overline{X}$ = 4.22, S.D. = 0.38) ผู้บริหารสื่อสารให้ทราบถึง

ทิศทาง กลยุทธ์ขององค์การ ($\overline{X}$ = 4.17, S.D. = 0.47) ผู้บริหารชี้ให้เห็นแนวโน้มของการพัฒนาใหม่ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของครู ($\overline{X}$ = 4.15, S.D. = 0.43) ผู้บริหารให้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การวิชาชีพ และการทำงานอย่างเป็นระบบ ($\overline{X}$ = 4.12, S.D. = 0.45) และผู้บริหารช่วยให้ครูสามารถหาและเข้าถึงแหล่งข้อมูลเพื่อประกอบการปฏิบัติงานได้ ($\overline{X}$ = 4.11, S.D. = 0.44)

ตารางที่ 17 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านผู้ให้คำปรึกษา

(n=39)

ผู้ให้คำปรึกษา (X_4)	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารช่วยให้ครูสามารถแสดงเป้าหมายการปฏิบัติงานของตนได้	4.11	0.45	มาก
2. ผู้บริหารช่วยเหลือครูในการคัดเลือกเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพได้	4.04	0.48	มาก
3. ผู้บริหารเชื่อมโยงเป้าหมายในการทำงานที่มีประสิทธิภาพให้เข้ากับกลยุทธ์ขององค์การ	4.06	0.49	มาก
4. ผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่จะช่วยสนับสนุนและอุปสรรคที่มีผลต่อความสำเร็จของงาน	4.12	0.44	มาก
รวม	4.08	0.46	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านผู้ให้คำปรึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.08) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีการกระจายน้อย (S.D. = 0.46) แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้คาดการณ์อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่จะช่วยสนับสนุนและอุปสรรคที่มีผลต่อความสำเร็จของงาน ($\overline{X}$ = 4.12, S.D. = 0.44) ผู้บริหารช่วยให้ครูสามารถแสดงเป้าหมายการปฏิบัติงานของตนได้ ($\overline{X}$ = 4.11, S.D. = 0.45) ผู้บริหารเชื่อมโยงเป้าหมายในการทำงานที่มีประสิทธิภาพให้เข้ากับกลยุทธ์ขององค์การ ($\overline{X}$ = 4.06, S.D. = 0.49) และผู้บริหารช่วยเหลือครูในการคัดเลือกเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพได้ ($\overline{X}$ = 4.04, S.D. = 0.48)

ตารางที่ 18 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน

(n=39)

ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (X_5)	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารช่วยสนับสนุนให้ครูสามารถพัฒนาแผนงานที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของงานได้	4.20	0.47	มาก
2. ผู้บริหารช่วยครูในการประสานงานกับบุคคล องค์การหรือหน่วยงานภายนอกจนงานประสบความสำเร็จ	4.15	0.45	มาก
3. ผู้บริหารและครูได้ร่วมอภิปรายถึงเป้าหมายในหน้าที่การงานกับบุคคลอื่นที่สามารถหยิบยื่นโอกาสที่ดีในอนาคตได้	4.15	0.41	มาก
4. ผู้บริหารสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย	4.21	0.41	มาก
รวม	4.18	0.43	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.18) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีการกระจายน้อย (S.D. = 0.43) แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุนอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ผู้บริหารสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ($\overline{X}$ = 4.21, S.D. = 0.41) ผู้บริหารช่วยสนับสนุนให้ครูสามารถพัฒนาแผนงานที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของงานได้ ($\overline{X}$ = 4.20, S.D. = 0.47) ผู้บริหารและครูได้ร่วมอภิปรายถึงเป้าหมายในหน้าที่การงานกับบุคคลอื่นที่สามารถหยิบยื่นโอกาสที่ดีในอนาคตได้ ($\overline{X}$ = 4.15, S.D. = 0.41) และผู้บริหารช่วยครูในการประสานงานกับบุคคล องค์การ หรือหน่วยงานภายนอกจนงานประสบความสำเร็จ ($\overline{X}$ = 4.15, S.D. = 0.45)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

การวิเคราะห์การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากกลุ่มตัวอย่าง 39 โรงเรียน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ตามที่ได้กำหนดไว้พบว่าการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 อยู่ในระดับมากซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวม

(n=39)

การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ (Y_1)	4.30	0.39	มาก
2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน (Y_2)	4.39	0.37	มาก
3. มาตรฐานการปฏิบัติตน (Y_3)	4.56	0.37	มากที่สุด
รวม (Y_{tot})	4.42	0.39	มาก

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.42) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีการกระจายน้อย (S.D. = 0.39) แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้านดังนี้ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน ($\overline{X}$ = 4.56, S.D. = 0.37) นอกนั้นอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ($\overline{X}$ = 4.39, S.D. = 0.37) และด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ($\overline{X}$ = 4.30, S.D. = 0.39)

ตารางที่ 20 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ

(n=39)

มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ (Y_1)	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. รอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนและกลยุทธ์การสอน เพื่อให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ได้	4.15	0.42	มาก
2. แสวงหาและเลือกใช้ข้อมูลข่าวสารความรู้เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	4.24	0.34	มาก
3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน	4.28	0.37	มาก
4. มีจิตวิญญาณความเป็นครู	4.47	0.28	มาก
5. นำปรัชญาการศึกษามาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา	4.19	0.42	มาก
6. วิเคราะห์เกี่ยวกับการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	4.17	0.41	มาก
7. สามารถใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อความหมายอย่างถูกต้อง	4.16	0.41	มาก
8. ใช้ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ	4.32	0.36	มาก
9. สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	4.37	0.36	มาก
10. ใช้จิตวิทยาเพื่อความเข้าใจและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ	4.33	0.34	มาก
11. วิเคราะห์หลักสูตรและสามารถจัดทำหลักสูตรได้	4.23	0.38	มาก
12. ปฏิบัติการประเมินหลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร	4.20	0.39	มาก
13. สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้และนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลจริง	4.39	0.36	มาก
14. สามารถสร้างบรรยากาศการจัดการชั้นเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	4.35	0.31	มาก
15. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.13	0.42	มาก
16. สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน	4.12	0.38	มาก
17. ประยุกต์ใช้ และประเมินสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ได้	4.26	0.35	มาก

ตารางที่ 20 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ (ต่อ)

(n=39)

มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ (Y_1)	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
18. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร	4.34	0.37	มาก
19. สามารถวัดและประเมินผลได้	4.39	0.36	มาก
20. สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน	4.35	0.36	มาก
21. สามารถจัดการควบคุมคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.27	0.33	มาก
22. สามารถดำเนินการจัดกิจกรรม ประเมินคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้	4.29	0.33	มาก
23. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีจิตสำนึกสาธารณะ และเสียสละให้สังคม	4.50	0.39	มากที่สุด
24. ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ	4.55	0.42	มากที่สุด
25. สามารถศึกษาและแยกแยะผู้เรียนได้ ตามความแตกต่างของผู้เรียน	4.27	0.36	มาก
26. สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้	4.42	0.41	มาก
27. สามารถฝึกปฏิบัติการสอน ตั้งแต่การจัดทำแผนการสอน ปฏิบัติการสอน ประเมินผลและปรับปรุง	4.42	0.43	มาก
28. สามารถจัดทำโครงงานทางวิชาการ	4.21	0.45	มาก
29. สามารถจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ	4.28	0.43	มาก
30. สามารถประเมิน ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	4.29	0.37	มาก
31. สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.27	0.36	มาก
32. สามารถจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน	4.38	0.37	มาก
รวม	4.30	0.39	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.30) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีการกระจายน้อย (S.D. = 0.39) แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการปฏิบัติตามาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพอยู่ในระดับ

มากที่สุด จำนวน 2 ข้อ เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ ($\overline{X}$ = 4.55, S.D. = 0.42) และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีจิตสำนึกสาธารณะ และเสียสละให้สังคม ($\overline{X}$ = 4.50, S.D. = 0.39) นอกนั้นอยู่ในระดับมากจำนวน 30 ข้อ เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย 5 อันดับแรกได้ดังนี้ มีจิตวิญญาณความเป็นครู ($\overline{X}$ = 4.47, S.D. = 0.28) สามารถทำแผนการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.42, S.D. = 0.41) สามารถฝึกปฏิบัติการสอน ตั้งแต่การจัดทำแผนการสอน ปฏิบัติการสอน ประเมินผลและปรับปรุง ($\overline{X}$ = 4.42, S.D. = 0.43) สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้และนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลจริง ($\overline{X}$ = 4.39, S.D. = 0.36) และสามารถวัดและประเมินผลได้ ($\overline{X}$ = 4.39, S.D. = 0.36) ส่วนข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดจากทั้งหมดคือ สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน ($\overline{X}$ = 4.12, S.D. = 0.38)

ตารางที่ 21 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน

(n=39)

มาตรฐานการปฏิบัติงาน (Y_2)	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ	4.35	0.36	มาก
2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน	4.43	0.33	มาก
3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ	4.44	0.35	มาก
4. พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง	4.38	0.36	มาก
5. พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	4.35	0.38	มาก
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน	4.37	0.38	มาก
7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ โดยรายงานให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง	4.29	0.42	มาก
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน เช่น การแสดงออก การประพฤติและปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป	4.49	0.40	มาก
9. ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา	4.45	0.32	มาก

ตารางที่ 21 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน (ต่อ)

(n=39)

มาตรฐานการปฏิบัติงาน (Y_2)	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
10. ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ และร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา	4.38	0.35	มาก
11. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม	4.37	0.40	มาก
12. สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์	4.38	0.38	มาก
รวม	4.39	0.37	มาก

จากตารางที่ 21 พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.39) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีการกระจายน้อย (S.D. = 0.37) แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย 5 อันดับแรกได้ดังนี้ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน เช่น การแสดงออก การประพฤติและปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป ($\overline{X}$ = 4.49, S.D. = 0.40) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 4.45, S.D. = 0.32) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ ($\overline{X}$ = 4.44, S.D. = 0.35) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ($\overline{X}$ = 4.43, S.D. = 0.33) และร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ และร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 4.38, S.D. = 0.35) ส่วนข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดจากทั้งหมดคือ รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ โดยรายงานให้ครอบคลุมสาเหตุปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ($\overline{X}$ = 4.29, S.D. = 0.42)

ตารางที่ 22 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ)

(n=39)

มาตรฐานการปฏิบัติตน (Y_3)	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพและวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ	4.53	0.37	มากที่สุด
2. รัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ	4.58	0.34	มากที่สุด
3. รัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค	4.54	0.40	มากที่สุด
4. พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ	4.56	0.41	มากที่สุด
5. ประพฤติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	4.56	0.35	มากที่สุด
รวม	4.56	0.37	มากที่สุด

จากตารางที่ 22 พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.56) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีการกระจายน้อย (S.D. = 0.37) แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ รัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ ($\overline{X}$ = 4.58, S.D. = 0.34) ประพฤติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ($\overline{X}$ = 4.56, S.D. = 0.35) พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ($\overline{X}$ = 4.56, S.D. = 0.41) รัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค ($\overline{X}$ = 4.54, S.D. = 0.40) มีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเอง

ด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ ($\overline{X}$ = 4.53, S.D. = 0.37)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ผู้วิจัยวิเคราะห์จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product – moment correlation coefficient) พบว่ามีความสัมพันธ์กันสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 23

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

ตัวแปร	มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ (Y_1)	มาตรฐานการปฏิบัติงาน (Y_2)	มาตรฐานการปฏิบัติตน (Y_3)	ภาพรวม (Y_{tot})
ผู้อำนวยความสะดวก (X_1)	.770**	.682**	.543**	.744**
ผู้ประเมิน (X_2)	.774**	.771**	.584**	.758**
ผู้คาดการณ์ (X_3)	.820**	.740**	.601**	.798**
ผู้ให้คำปรึกษา (X_4)	.672**	.555**	.369**	.626**
ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (X_5)	.771**	.690**	.557**	.747**
ภาพรวม (X_{tot})	.809**	.718**	.564**	.781**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) และการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 (Y_{tot}) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง (r_{xy} = 0.781) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้อยตามกัน

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม (X_{tot}) กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ในแต่ละด้าน ($Y_1 - Y_3$) พบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง จำนวน 2 ด้าน เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้ดังนี้ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ (r_{xy} = 0.809) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน (r_{xy} = 0.718) ส่วนบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตนในระดับปานกลาง (r_{xy} = 0.564)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน ($X_1 - X_5$) กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ในภาพรวม (Y_{tot}) พบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง จำนวน 4 ด้าน เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ดังนี้ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้คาดการณ์ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 (r_{xy} = 0.798) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้ประเมิน มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 (r_{xy} = 0.758) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 (r_{xy} = 0.747) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้อำนวยความสะดวก มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 (r_{xy} = 0.744) ส่วนบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้ให้คำปรึกษา มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ในระดับปานกลาง (r_{xy} = 0.626)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน ($X_1 - X_5$) กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ในแต่ละด้าน ($Y_1 - Y_3$) พบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูงจำนวน 6 ด้าน และมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางจำนวน 9 ด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มากที่สุดใน 4 อันดับแรกได้ดังนี้ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้คาดการณ์ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ (r_{xy} = 0.820) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้ประเมิน มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ (r_{xy} = 0.774) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ (r_{xy} = 0.771) ซึ่งมีค่าเท่ากับ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้ประเมิน มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน (r_{xy} = 0.771) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้ให้คำปรึกษา มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตนในระดับปานกลาง (r_{xy} = 0.369)

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 2) การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ประชากรที่ศึกษาคือ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จำนวน 39 โรง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่รักษาการแทน จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 156 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของแฟรนและเคย์ (Farren and Kaye) และการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ 2556 โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาคิดเป็นร้อยละ 88.64 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson’s product – moment correlation coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ผู้อำนวยความสะดวก ผู้ประเมิน ผู้ส่งเสริมสนับสนุน ผู้คาดการณ์ ผู้ให้คำปรึกษา

2. การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้านคือ มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) และอยู่ในระดับมากจำนวน 2 ด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ

3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์ในทางบวก หรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้อยตามกัน

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้านกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ในภาพรวมพบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงจำนวน 4 ด้าน เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้ดังนี้ ด้านผู้คาดการณ์ ผู้ประเมิน ผู้ส่งเสริมสนับสนุน ผู้อำนวยความสะดวก ส่วนบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้ให้คำปรึกษามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ในแต่ละด้านพบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงจำนวน 2 ด้าน เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้ดังนี้ ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ และด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ส่วนบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครูด้านมาตรฐานการปฏิบัติตนในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้านกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ในแต่ละด้านพบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับมากจำนวน 6 ด้าน และมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางจำนวน 9 ด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มากที่สุดใน 4 อันดับแรกได้ดังนี้ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้คาดการณ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้ประเมินกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุนกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งมีค่าเท่ากับ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้ประเมินกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดคือ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้ให้

คำปรึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตนซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณา เพื่อให้ทราบสภาพที่แท้จริงที่เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งจากข้อมูลที่ได้พบว่าจบการศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก มีศักยภาพในการบริหารงานภายในสถานศึกษาเป็นอย่างดี และผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญในบทบาทของตนที่จะบริหารจัดการสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ และในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการทุกๆ ด้านของโรงเรียน จึงได้พัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานทุกด้านของโรงเรียน นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ได้มีการประชุมในเรื่องการประกันคุณภาพ และมีนโยบายในการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของผู้บริหาร การพัฒนาผู้บริหารในด้านต่างๆ ดังนั้นจึงมีการจัดทำโครงการพัฒนาประสิทธิภาพของผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง ซึ่งก็ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านผู้อำนวยความสะดวก ด้านผู้ประเมิน ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน ด้านผู้คาดการณ์ และด้านผู้ให้คำปรึกษา เพราะในด้านผู้อำนวยความสะดวกนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาช่วยให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการปฏิบัติงานในระยะยาว ช่วยให้ครูเห็นคุณค่า รักและศรัทธาในวิชาชีพ ช่วยสร้างบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้าง ในด้านผู้ประเมิน ผู้บริหารมีการแจ้งให้ครูทราบถึงเกณฑ์การประเมินและผลการประเมิน พร้อมทั้งเสนอแนะกิจกรรมที่จะช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองได้ ในด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน ผู้บริหารช่วยครูในการประสานงานกับบุคคล องค์การ หรือหน่วยงานภายนอกจนงานประสบความสำเร็จ และสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ในด้านผู้คาดการณ์ ผู้บริหารชี้ให้เห็นแนวโน้มของการพัฒนาใหม่ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของครู สื่อสารให้ทราบถึงทิศทาง กลยุทธ์ขององค์การ การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในด้านผู้ให้คำปรึกษา ผู้บริหารให้คำปรึกษาและช่วยแก้ปัญหาด้วยความเต็มใจ ให้คำแนะนำและเสนอแนะ

แนวทางในการขจัดปัญหา ซึ่งผลการวิจัยเรื่องนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัส ชัยยะ ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปและโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปและโรงเรียนในฝัน โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขสันต์ ชัยศิริวัฒน์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ผู้ให้คำปรึกษา ผู้อำนวยความสะดวก ผู้คาดการณ์ ผู้ประเมิน และผู้ส่งเสริมสนับสนุน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน ได้แก่ ด้านผู้อำนวยความสะดวก ผู้บริหารควรอำนวยความสะดวกตามความต้องการของครูโดยยึดหลักความเป็นธรรมและมีการจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้ประเมิน ผู้บริหารควรประเมินความพร้อมก่อนและหลังการปฏิบัติงานของครู มีการสรุปผลเพื่อหาแนวทางในการพัฒนา ด้านผู้คาดการณ์ ผู้บริหารควรคาดการณ์ถึงการดำเนินงานในอนาคต มีการวางแผน มีวิสัยทัศน์ และมีการเตรียมข้อมูลต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครู ด้านผู้ให้คำปรึกษา ผู้บริหารสามารถให้คำปรึกษาแก้ปัญหาตามความเหมาะสมให้แก่ครูและยอมรับฟังความคิดเห็นของครู ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนการพัฒนางานของครูโดยการส่งเข้ารับการอบรมให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณและให้ขวัญกำลังใจแก่ครูที่ตั้งใจทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชฎาพร โชคสงวนทรัพย์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอทองผาภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 3 ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติ ประเมินและรายงาน ส่งเสริมสนับสนุน และนิเทศติดตาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวิณี สกุณา ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการประเมินผล ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย ด้านการเป็นผู้นำวิชาการ ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวก ด้านการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ด้านการประสานความสัมพันธ์ และด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณา หมาดเท่ง ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กรุงเทพมหานครเขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ผู้อำนวยความสะดวก ผู้ประเมิน ผู้ส่งเสริมสนับสนุน ผู้คาดการณ์ และผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัชช์ฑราณีย์ ศรีปานนาค ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารโรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บทบาทผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน คือ ผู้อำนวยความสะดวก และอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน ผู้ให้คำปรึกษา ผู้ประเมิน และผู้คาดการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาร์ติน (Martin) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับการเตรียมการบริหารและงานในหน้าที่รับผิดชอบ ผลการวิจัยพบว่า ในงานปกติจำนวนมากผู้บริหารทำได้สำเร็จและมีภาระงานประจำที่สำคัญซึ่งเป็นภารกิจของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จนั้นเป็นงานที่ผู้บริหารโรงเรียนรับผิดชอบอยู่

2. จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ได้มีกระบวนการคัดเลือกบุคคลที่ดีมาดำรงตำแหน่งครู ทำให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพในการปฏิบัติงาน และครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ได้มีการจัดทำโครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้สามารถจัดการเรียนการสอนและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น โครงการปฐมนิเทศครูบรรจุใหม่ โครงการส่งเสริมประสิทธิภาพและสร้างขวัญกำลังใจครูและบุคลากรทางการศึกษา โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา โครงการพัฒนาประสิทธิภาพบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งก็ทำให้การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้านคือ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) ทั้งนี้เพราะครูส่วนใหญ่มีจิตวิญญาณความเป็นครู รัก เมตตา เอาใจใส่ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี รัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีของวิชาชีพ มีวินัยในตนเอง ส่วนการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 อีก 2 ด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน และด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ เพราะในด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานนั้น ครูมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มุ่งมั่นพัฒนา

ผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ส่วนในด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพนั้น ครูมีความรู้ตามมาตรฐานความรู้เป็นอย่างดี เพราะมาตรฐานวิชาชีพครูกำหนดว่าครูจะต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่า และในการสอบบรรจุครูจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับมาตรฐานความรู้ที่คุรุสภากำหนด ดังนั้นผู้ที่จะมาเป็นครูจะต้องสอบผ่านมาตรฐานความรู้ ได้แก่ ความเป็นครู ปรัชญาการศึกษา ภาษาและวัฒนธรรม จิตวิญญาณสำหรับครู หลักสูตร การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การประกับคุณภาพการศึกษา คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ส่วนมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพนั้น คุรุสภามีข้อกำหนดไว้ว่าต้องผ่านการฝึกปฏิบัติการสอนอย่างน้อย 1 ปี ดังนั้นคนที่จะขอใบประกอบวิชาชีพครูจะต้องผ่านการฝึกสอน และผ่านการประเมินการปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ทางคุรุสภากำหนด ทำให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการวิจัยเรื่องนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ บาทหลวงเชษฐา ไชยเดช ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ด้านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ด้านร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ ด้านพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ด้านมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ด้านตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ด้านสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ด้านแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ด้านปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ด้านพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และด้านรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาณัฐพล ดอนตะโก ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ด้านตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ด้านสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ด้านมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ด้านพัฒนาแผนการสอนให้ปฏิบัติได้เกิดผลจริง ด้านร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ ด้านแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการ

พัฒนา ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ด้านปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ด้านพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และด้านรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กานนท์ อินทปัญญา ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้เรียน พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจิรัตน์ นาคะรัมภะ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นครูมืออาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน และด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชชาพร อุ่นศิริ ได้ทำการวิจัยเรื่อง วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการตัดสินในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน มีมัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ด้านการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บราวน์ และ มาคาแทนเกย์ (Brown and Macatangay) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูมืออาชีพให้ได้รับการยอมรับ โดยใช้แบบสอบถามครูผู้สอนจำนวน 3 รายที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพครูของสมาคมตะวันตกเฉียงเหนือ เพื่อการศึกษาประสิทธิภาพของโรงเรียนในเมืองซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เชิงปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานและยกระดับมาตรฐาน

การเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาครูมืออาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ครูที่เข้าร่วมโครงการแสดงให้เห็นผลกระทบในทางบวกว่า ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาให้เป็นครูมืออาชีพทั้งในระดับของบุคคลและระดับของโรงเรียน รวมทั้งวัฒนธรรมการเรียนรู้ของครูถูกพัฒนาตามสภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่องในการวางแผนและประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาและสร้างประสิทธิภาพของโรงเรียน

3. จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์กันในทางบวก หรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้อยตามกันเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นนักวางแผนพัฒนา นำแนวคิดใหม่ๆ ไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียน สามารถเลือกรูปแบบการบริหารงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีการส่งเสริมให้ครูดึงความสามารถและศักยภาพของตนในด้านต่างๆ นั้นออกมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาองค์การ ส่งเสริมให้ครูมีความสุขในการทำงาน สร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในตัวครูให้เกิดขึ้น อันจะเป็นแรงผลักดันให้ครูสามารถดำเนินการทำสิ่งต่างๆ ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้านกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ในภาพรวมพบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงจำนวน 4 ด้าน เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้ดังนี้ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้คาดการณ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 มีความสัมพันธ์กันเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ของการบริหารที่ดี สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้อย่างเหมาะสม ชี้แจงให้ครูเห็นแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ชี้ให้เห็นแนวโน้มของการพัฒนาใหม่ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของครู สื่อสารให้ทราบถึงทิศทาง กลยุทธ์ขององค์การ การเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์การ และการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ส่วนบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้ประเมินกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 มีความสัมพันธ์กันเพราะ ผู้บริหารมีวิธีการประเมินที่หลากหลายและครอบคลุม แจ้งให้ครูทราบถึงมาตรฐานที่ใช้ในการประเมินและแจ้งผลการประเมินให้ทราบ มีการกำกับติดตามผลอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเสนอแนะกิจกรรมที่จะช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองได้ เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ ส่วนบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุนกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 มีความสัมพันธ์กันเพราะ ผู้บริหารช่วยครูในการประสานงานกับบุคคล องค์การ หรือหน่วยงานภายนอกจนงานประสบความสำเร็จ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายให้ขวัญและกำลังใจกับครู ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งครูเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ สนับสนุนให้

ครูกล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ และให้ความอนุเคราะห์แก่ครูในการจัดซื้อ จัดหา วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนหรือในกิจกรรมต่างๆ ส่วนบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้อำนวยความสะดวกกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 มีความสัมพันธ์กันเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาช่วยให้ครูเห็นคุณค่าในอาชีพ ความสนใจในงาน และทักษะที่เป็นจุดเด่นของตนเอง ช่วยสร้างบรรยากาศในการทำงานที่เปิดกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ช่วยให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการปฏิบัติงานในระยะยาว ช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานต่างๆ ส่งผลให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพภายในระยะเวลาที่กำหนด ส่วนบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้ให้คำปรึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้แก่ครู ให้คำปรึกษาด้วยความเต็มใจ ให้คำปรึกษาครูก่อนการดำเนินงานสำคัญ แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่จะช่วยสนับสนุนและอุปสรรคที่มีต่อความสำเร็จของงาน และสามารถช่วยแก้ไขปัญหาของครูได้ตามความเหมาะสม เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ในแต่ละด้านพบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง จำนวน 2 ด้าน เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้ดังนี้ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพมีความสัมพันธ์กันเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาช่วยให้ครูมีการพัฒนาความรู้และประสบการณ์ในด้านต่างๆ เช่น การวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตร การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน การประยุกต์ใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ส่วนบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กันเพราะ ผู้บริหารช่วยให้ครูมีการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ เช่น การศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ การเข้าร่วมอบรมสัมมนา การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เกิดผลดีกว่าเดิม การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างมีระบบ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ส่วนบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตนมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง เพราะ ผู้บริหารช่วยให้ครูมีวินัยในตนเอง เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดี สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ เสียสละ และอุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้านกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ในแต่ละด้านพบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงจำนวน 6 ด้าน และมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางจำนวน 9 ด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มากที่สุดใน 4 อันดับแรกได้ดังนี้

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้คาดการณ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครูด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพมีความสัมพันธ์กันมากที่สุดเพราะ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ของการบริหารที่ดี สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าและชี้ให้เห็นแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น แนวโน้มของการพัฒนาใหม่ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานของครู การเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์การทำให้ครูมีการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาความรู้และประสบการณ์วิชาชีพในด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาหลักสูตรโดยการบูรณาการในเรื่องต่างๆ เข้าไปในหลักสูตร การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ การสร้างนวัตกรรม สื่อการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่น่าสนใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ส่วนบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้ประเมินมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการทำงาน ผลการปฏิบัติตน และเป้าหมายในงาน มีการแจ้งให้ครูทราบถึงมาตรฐานที่ใช้ในการประเมินและแจ้งผลการประเมินในด้านต่างๆ ให้ครูได้รับทราบ และเสนอแนะวิธีการที่จะช่วยให้บุคลากรสามารถปรับปรุงและพัฒนาในด้านต่างๆ ทำให้ครูมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาความรู้และประสบการณ์วิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เช่น การพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ได้ตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนด การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด การนำผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ส่วนบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุนมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพเพราะ ผู้บริหารช่วยส่งเสริมสนับสนุนครูในด้านต่างๆ ช่วยให้ครูสามารถพัฒนางานให้สำเร็จได้ตามเป้าหมาย ช่วยในการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก ช่วยในการส่งเสริมให้ครูแต่ละคนดึงความสามารถของตนเองในด้านต่างๆ ออกมาใช้ในการพัฒนาองค์การและการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งสนับสนุนในเรื่องงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูเข้าอบรมเพื่อพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนและพัฒนาการเรียนการสอน ส่วนบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้ประเมินมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการแจ้งให้ครูทราบถึงมาตรฐานที่ใช้ในการประเมินและแจ้งผลการประเมินในด้านการปฏิบัติงานให้ครูได้รับทราบ และเสนอแนะแนวทางให้ครูพัฒนาในด้านการปฏิบัติงานของตนเองซึ่งช่วยให้ครูนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองในด้านต่างๆ ให้ดีขึ้น เช่น การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงาน

ทางวิชาการ ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดคือ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้ให้คำปรึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตนเพราะครูส่วนใหญ่มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความรักและเมตตาต่อศิษย์และผู้รับบริการเป็นอย่างดี มีความสามัคคีในหมู่คณะ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอยู่เสมอ โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้มีส่วนช่วยในการให้คำปรึกษาในด้านนี้มากนัก เพราะครูเป็นผู้มีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพเป็นอย่างดีอยู่แล้ว แต่อย่างไรก็ตามผู้บริหารสถานศึกษาก็ควรให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ด้วย เมื่อครูมีปัญหาต่างๆ ผู้บริหารควรให้คำปรึกษาและช่วยแก้ไขปัญหาด้วยความเต็มใจ ให้คำแนะนำและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นอย่างดี ผลการวิจัยเรื่องนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย รัตนวิชัย ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครูในโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 – 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครูในโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 – 4 จำแนกตามสถานภาพพบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการพัฒนาครูมากกว่าครูผู้สอน และเมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษาพบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครูในโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 – 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 1 พิจารณาโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรได้สะสมประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น ได้แก่ ให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานดีเด่น ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพครู ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาสื่อเพื่อการจัดกิจกรรมด้วยตนเอง ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ให้ครูได้ศึกษาและพัฒนาตนเอง ได้แก่ จัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติ อวรรณา ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมที่จัดโดยหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก ได้จัดเตรียมแผนงานโครงการในการอบรมเพื่อพัฒนาครู จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ สนับสนุนให้ครูได้ศึกษาดูงาน ส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น อนุญาตให้ครูได้ใช้เวลาบางส่วนของราชการในการศึกษาต่อ แต่ไม่ได้จัดหาทุนสนับสนุนการศึกษาต่อของครู ขาดการสำรวจความต้องการและประเมินผลหลังจากการลาศึกษาต่อ ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน ชี้แนะครูผู้สอนในการทำวิจัยในชั้นเรียน ได้แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในรวมถึงให้คำปรึกษาในการจัดการเรียนรู้แก่ครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อีซูมิ (Izumi) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สาเหตุแห่ง

ความสำเร็จของโรงเรียนประถมศึกษา 8 แห่งในแคลิฟอร์เนีย (California) ผลการวิจัยพบว่า ครูใหญ่ของโรงเรียนเหล่านี้จะให้ความสำคัญกับวิธีการสอน หลักสูตร การพัฒนาครู ระเบียบวินัย ฯลฯ ครูใหญ่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน การพัฒนาครูเน้นไปตามมาตรฐานที่รัฐกำหนด โรงเรียนให้ความสำคัญกับคุณภาพของครู เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและผลการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาดังนี้

1. จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดคือ ด้านผู้ให้คำปรึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรแสดงบทบาทของตนเองในฐานะผู้ให้คำปรึกษาอย่างเต็มใจและเต็มที่ เพราะการให้คำปรึกษาจะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบปัญหาของบุคลากรในการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังเป็นขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรด้วยว่าตัวเขาเองไม่ได้ถูกทอดทิ้งให้ปฏิบัติงานแต่เพียงผู้เดียว

2. จากการศึกษาการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตนอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านมาตรฐานความรู้และประสบการวิชาชีพ และมาตรฐานการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดคือด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

และผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองมากขึ้น ส่งครูเข้าอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ เช่น ในด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม ในการจัดการเรียนการสอน การทำวิจัยในชั้นเรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมถึงการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร เพื่อเตรียมความพร้อมที่จะก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

3. จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้คาดการณ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครูด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ดังนั้นผู้บริหารควรแสดงบทบาทของการเป็นผู้คาดการณ์อย่างเหมาะสมโดย ชี้ให้เห็นแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แนวโน้มของการพัฒนาใหม่ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ จะทำให้ครูมีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์การ มีการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาวิชาชีพในด้านต่างๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัยในโอกาสต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรนำมาศึกษาในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษากลยุทธ์หรือแนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะในด้านผู้ให้คำปรึกษา

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู โดยเฉพาะในด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กองเทพ เคลือบพณิชกุลและคณะ. **รวมกฎหมายและระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติราชการ.** กรุงเทพฯ : ภูมิบัณฑิต, 2549.

กานนท์ อินทปัญญา. “การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1.” สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. “โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การพัฒนาครูสู่มาตรฐานวิชาชีพ และการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการคิด.” ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ระหว่างวันที่ 18-19 สิงหาคม 2548, ม.ป.ท., 2548.

จรัส อติวิทยาภรณ์. **หลักการและทฤษฎีการบริหารทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2 สงขลา: เทม, 2554.

จันทรานี สงวนนาม. **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 3 นนทบุรี: บุ๊ค พอยท์, 2553.

ชัชฎาพร โชคสงวนทรัพย์. “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.” วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

ชุติกาญจน์ รุ่งเรือง. “โครงการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง การพัฒนาข้าราชการครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษาและวิทยฐานะ.” โครงการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาประจำการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยารุ่น 7 ปีการศึกษา 2552, ม.ป.ท., 2553.

ณัฐตะวัน ลิ้มประสงค์. “คุณภาพชีวิตในการสอนของครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546.

ธีระ รุญเจริญ. **สู่ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ**. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง, 2548.

บาทหลวงเชษฐา ไชยเดช. “คุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.

พงษกร พูลสมบัติ. “บทบาทผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารงานโรงเรียนจุฬาภรณ์ราชวิทยาลัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.

พงษ์เกษม สังวาลย์เพ็ชร. “บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.

พระมหาณัฐพล ดอนตะโก. “คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

พิชชาพร อุ่นศิรี. “วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.

ภาวิณี สกุณา. “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

มนัส ชัยยะ, “บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปและโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**, พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์, 2556.

รุจิรัตน์ นาคะรัมภะ. “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.

วรรณา หมาดเท่ง. “บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

วิโรจน์ สารรัตนะ. **การบริหารการศึกษา: หลักการ ทฤษฎี หน้าที่ ประเด็นและบทวิเคราะห์**, พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ: ทิพยวิสุทธิ์, 2546.

วิโรจน์ สารรัตนะ. **การบริหารการศึกษา: หลักการ ทฤษฎี หน้าที่ ประเด็นและบทวิเคราะห์**, พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ: ทิพยวิสุทธิ์, 2546.

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. **การวิจัยการติดตามสภาวการณ์ครูรายจังหวัด (Teacher Watch) และการสร้างตัวแบบการพัฒนาครูที่ตอบสนองสภาวการณ์และปัญหาในการทำงานของครู**, พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550.

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. **การวิจัยการทดลองตัวแบบการพัฒนาครูแบบอิงพื้นที่เป็นฐานและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาครู**, พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550.

สมชาย รัตนวิชัย. “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครูในโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 – 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2550.

สันติ บุญภิรมย์. **หลักการบริหารการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: ไทยร่มเกล้า, 2552.

สันติ อวรรณา. “บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย.” การค้นคว้าแบบอิสระปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3. **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3**, พิมพ์ครั้งที่ 1 นนทบุรี: พีระ, 2555.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3. **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3**, พิมพ์ครั้งที่ 1 นนทบุรี: พีระ, 2556.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. **พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา**, ม.ป.ท., 2549.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. **ชุดเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เล่ม 5 การจัดกระบวนการเรียนรู้** กรุงเทพ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**, พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: สูตรไพศาล, 2553.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.** กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2547.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. **ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2556

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. **คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2548.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. **พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546**, พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2548.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. **มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2548.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**, พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: สูตรไพศาล, 2553.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **รายงานการวิจัยเรื่องภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10 – 20 ปี**, พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี, 2553.

สุขสันต์ ชัยศิริวัฒน์. “บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2547.

อาคม วัดไธสง. หน้าที่ผู้นำในการบริหารสถานศึกษา สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2547.

อุทัย บุญประเสริฐ. **หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน.** กรุงเทพฯ: เอสดีเพรส, 2540.

ภาษาต่างประเทศ

Best, John W. **Research in Education**. 4th ed. New Jersey: Prenice-Hall Inc, 1981.

Brown, Marie and Ana Macatangay. The Impact of Action Research for Professional Development: Case Studies in Two Manchester Schools. **Westminster Studies in Education** 25, 1 April 2002.

Carter, V. Good. **Dictionary of Education**. New York: Macmillan Publishing Company, 1965.

Cronbach, Lee J. **Essential of psychological Testing**. 3rd ed. New York : Herper & Row Publishers, 1978.

Farren, Caela and Beverly L. Kaye. "New skills for New Leadership Roles", **in The Leader of Foundation**. 3rd ed. New York : The Drucker Foundation, 1996.

Gorton, Bill. **School Administration and Supervision**. Dubuque: Wm. C. Brown, 1983.

Izumi, Lance T. **They have overcome: High-Poverty, High-Performing schools in Californai**. California: Pacific Research Inst. 2002.

Katz, Daniel and Robert L. Khan. **The Social Psychology of Organization**. 2nd ed. New York: John Wiley&Sons, 1978.

Kock, A.D. Sleegers, P and J.M. Vocten. New learning and choices of secondary school teacher when arranging learning. **Teaching and Teacher Education** 21 2005.

Langley, Robert W. **Intermediate School Principal.** New York: John Wiley & Son, 2003.

Likert, Rensis. **New Pattern of Management**. New York: McGrawHill, 1961.

Martin, Timothy. **Role of middle-level school principals regarding their administrative preparation and the tasks they perform**. accessed 24 September 2013. Availablefromhttp://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit.

McMcarthy, Robert. "Participation on Planned development Influenced by Government of Developing Countries at Local level in Rural Areas." **Essay in rural sociology** (In honour of R.A.J. vanLier) Wageningen: Department of Rural Sociology on the tropics. Wageningen Agricultured University, 1998.

Michael, Hogg A. Social Psychology. Texas: Argus Communications A Division of DLM, 1998.

Romald, Hick. “Instructional Leadership and School Achievement : Validation of a Casual Model.” **Educational Administration Quarterly** 26,2 May 1990.

Small, Jame F. “Role Options for School Administration,” in Jack A. Culberton, Curtis Henson, and Ruel Morrison, eds. **Performance Objectives for School Principalship**. California: Mc Cutchan Publishing Corporation, 1974.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ที่ ศธ 0520.203.2 / 1304

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

25 ธันวาคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สมใจ เดชบำรุง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายชาติชาย ศรีจันทร์ดี รหัสนักศึกษา 55252311 นักศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์จะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556" ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)
รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ
โทรศัพท์ / โทรสาร 0-3421-9136

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ดร.สมใจ เดชบำรุง

วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
Ph.D. Education SARDAR PATEL University India

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศาลาแดง เขตบางแค กรุงเทพฯ
วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ (คศ.3)

2. ดร.เฉลียว ยาจันทร์

วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนาธิเบศร์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ (คศ.4)

3. ดร.ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ

วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตำแหน่ง อาจารย์ภาควิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

4. นางสาวสุภาภรณ์ ขานสันเทียะ

วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตำแหน่ง หัวหน้าโครงการพิเศษวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์
โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ อ.เมือง จ.นนทบุรี
วิทยฐานะชำนาญการ (คศ.2)

5. นางนารีรัตน์ มากเกตุ

วุฒิการศึกษา ครุศาสตร์บัณฑิต สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ อ.เมือง จ.นนทบุรี
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ (คศ.3)

ภาคผนวก ข

หนังสือขอทดลองเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ 0520.203.2 / 199

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

4 กุมภาพันธ์ 2557

เรื่อง ขอทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนราชินีบูรณะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 4 ฉบับ

ด้วย นายชาติชาย ศรีจันทร์ดี รหัสนักศึกษา 55252311 นักศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์จะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556" ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)
รักษาราชการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

งานธุรการ
โทรศัพท์ / โทรสาร 0 3421 9136

รายชื่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม

1. โรงเรียนราชินีบูรณะ
2. โรงเรียนวัดห้วยจรเข้วิทยาคม
3. โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย
4. โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย
5. โรงเรียนสามพรานวิทยา
6. โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา
7. โรงเรียนโพรงมะเดื่อวิทยาคม
8. โรงเรียนสระกะเทียมวิทยาคม

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

3 มีนาคม 2557

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนปากเกร็ด

ด้วย นายชาติชาย ศรีจันทร์ดี นักศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556" มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร รองผู้บริหาร และครูผู้สอน ในโรงเรียนของท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดแจ้งรองผู้บริหาร และครูผู้สอนทราบเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แก่นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร. 08-1259-4329, 0-3421-8788

รายชื่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เก็บข้อมูล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

1. โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์
2. โรงเรียนสตรีนนทบุรี
3. โรงเรียนศรีบุณยานนท์
4. โรงเรียนรัตนาธิเบศร์
5. โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม
6. โรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี
7. โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
8. โรงเรียนไทรน้อย
9. โรงเรียนราษฎร์นิยม
10. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี
11. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี
12. โรงเรียนปากเกร็ด
13. โรงเรียนโพธินิมิตวิทยาคม
14. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี
15. โรงเรียนราชวินิต นนทบุรี
16. โรงเรียนบางบัวทอง
17. โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์
18. โรงเรียนปากกรานพิทยา
19. โรงเรียนท่าเรือ “นิตยานุกูล”
20. โรงเรียนท่าหลวงวิทยานุกูล
21. โรงเรียนบางปะหัน
22. โรงเรียนภาชี “สุนทรวิทยานุกูล
23. โรงเรียนวิเชียรกลิ่นสุคนธ์อุปถัมภ์
24. โรงเรียนวังน้อย “พนมยงค์วิทยา”
25. โรงเรียนอุทัย
26. โรงเรียนมหาราช “ประชานิมิต”
27. โรงเรียนบางไทรวิทยา
28. โรงเรียนบางบาล

29. โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1”
30. โรงเรียนบางปะอิน
31. โรงเรียนอุดมศีลวิทยา
32. โรงเรียนผักไห่ “สุทธาประมุข”
33. โรงเรียนลาดชะโดสามัคคี
34. โรงเรียนวัดโพธิ์ผักไห่ (เวชพันธุ์อนุสรณ์)
35. โรงเรียนลาดบัวหลวงไพโรจน์วิทยา
36. โรงเรียนเสนา “เสนาประสิทธิ์”
37. โรงเรียนสาคลีวิทยา
38. โรงเรียนบางซ้ายวิทยา
39. โรงเรียนบ้านแพรกประชาสรรค์

ภาคผนวก ง

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	**32**	**100.0**
	Excluded[a]	**0**	**.0**
	Total	**32**	**100.0**

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.984	**71**

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Q1	305.6875	1031.3185	.5810	.9835
Q2	305.8125	1034.1573	.5692	.9835
Q3	305.6563	1027.9103	.6655	.9834
Q4	305.5938	1034.1200	.6285	.9834
Q5	306.0625	1033.9315	.4260	.9840
Q6	305.6875	1032.0927	.5207	.9837
Q7	305.7188	1028.2087	.7183	.9833
Q8	305.5938	1030.5716	.6648	.9833
Q9	305.8125	1033.3185	.6190	.9834
Q10	305.7500	1026.1935	.6662	.9834
Q11	305.6875	1037.5766	.5839	.9834
Q12	305.5625	1030.3831	.7477	.9832

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Q13	305.7813	1014.1764	.8299	.9831
Q14	305.5625	1029.9960	.6054	.9835
Q15	305.8438	1030.8458	.7347	.9832
Q16	306.0313	1032.8700	.5893	.9835
Q17	305.8438	1022.9103	.7703	.9832
Q18	305.7813	1028.0474	.7544	.9832
Q19	305.5938	1032.0554	.7197	.9833
Q20	305.4688	1043.4829	.5616	.9835
Q21	305.7188	1032.2087	.7226	.9833
Q22	305.4688	1029.2893	.7511	.9832
Q23	305.5625	1035.4153	.6819	.9833
Q24	305.4688	1041.2893	.5657	.9835
Q25	305.4688	1039.9345	.6002	.9834
Q26	305.4375	1037.8669	.5581	.9835
Q27	305.6875	1034.6734	.6499	.9834
Q28	305.6875	1034.0282	.6645	.9833
Q29	305.7500	1044.1935	.5482	.9835
Q30	305.5625	1037.7379	.6820	.9833
Q31	305.4375	1034.3185	.8119	.9832
Q32	305.3750	1035.4032	.7074	.9833
Q33	305.5313	1026.1925	.8338	.9831
Q34	305.5313	1023.6764	.7903	.9832
Q35	305.4375	1031.6089	.8079	.9832
Q36	305.3750	1034.3065	.8071	.9832
Q37	305.4375	1034.3831	.7371	.9833
Q38	305.5000	1031.5484	.7579	.9832
Q39	305.3438	1039.2651	.6708	.9833
Q40	305.3750	1038.2419	.6980	.9833
Q41	305.4063	1033.7974	.7490	.9832
Q42	305.4375	1035.0282	.7921	.9832
Q43	305.5313	1036.9022	.7663	.9832
Q44	305.5313	1033.7409	.7758	.9832

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Q45	305.4688	1038.6442	.6970	.9833
Q46	305.5000	1031.4194	.7610	.9832
Q47	305.3750	1037.6613	.7141	.9833
Q48	305.2500	1039.2903	.6869	.9833
Q49	305.3125	1035.9637	.6969	.9833
Q50	305.4375	1034.5121	.7339	.9833
Q51	305.3750	1042.4355	.5299	.9835
Q52	305.3750	1038.6935	.6855	.9833
Q53	305.5625	1034.3185	.6579	.9833
Q54	305.5000	1034.9032	.6777	.9833
Q55	305.4375	1046.5121	.4733	.9836
Q56	305.3438	1039.7813	.6565	.9834
Q57	305.4375	1038.1250	.7058	.9833
Q58	305.3750	1032.9516	.8447	.9832
Q59	305.5625	1031.2863	.7830	.9832
Q60	305.5938	1033.9264	.6765	.9833
Q61	305.3750	1031.3387	.8105	.9832
Q62	305.2500	1037.9355	.7253	.9833
Q63	305.2813	1035.3700	.7169	.9833
Q64	305.4375	1031.4798	.5652	.9835
Q65	305.4375	1038.3185	.6371	.9834
Q66	305.3750	1033.9194	.7450	.9832
Q67	305.1563	1038.7167	.7457	.9833
Q68	305.0938	1041.5716	.7039	.9833
Q69	305.1250	1044.2419	.5974	.9834
Q70	305.1250	1040.6290	.7086	.9833
Q71	305.0938	1042.8619	.6627	.9834

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามของการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 ซึ่งข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของท่านมีค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัยนี้ ข้อมูลที่ท่านตอบถือเป็นความลับและขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานหรือสถานศึกษาของท่านแต่ประการใด โดยผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวม จึงขอความกรุณาโปรดตอบให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง

ผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน รองผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่รักษาการแทน 1 คน และ ครูผู้สอน 2 คน (ตอบคนละ 1 ฉบับ)

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย 3 ตอน จำนวน 76 ข้อดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 22 ข้อ

ตอนที่ 3 การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 จำนวน 49 ข้อ

เมื่อท่านให้ข้อมูลครบถ้วนแล้ว โปรดจัดส่งแบบสอบถามนี้คืนทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยได้แนบซองมาพร้อมกันนี้แล้ว

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(นายชาติชาย ศรีจันทร์ดี)
นักศึกษาปริญญาโท
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
โทรศัพท์ 086-7793116

ตอนที่ 1 : สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ข้อ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
1	เพศ ชาย หญิง	[ ] 01
2	อายุ 20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี 51-60 ปี	[ ] 02
3	ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก อื่นๆ (โปรดระบุ).....	[ ] 03
4	ตำแหน่งหน้าที่ ผู้บริหารหรือรองผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน	[ ] 04
5	ประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี 16-20 ปี 21-25 ปี 26-30 ปี มากกว่า 30 ปี	[ ] 05

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

คำชี้แจง ในการตอบคำถามแต่ละข้อ ให้ท่านพิจารณาตัดสินใจว่า ตัวท่าน (กรณีผู้ตอบเป็นผู้บริหาร) หรือผู้บริหารสถานศึกษาของท่าน (กรณีผู้ตอบเป็นครู) มีบทบาทตามที่บรรยายไว้ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย √ ในช่องระดับของบทบาทเพียงช่องเดียว

ถ้าท่านตอบ ระดับ 1 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด
ระดับ 2 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
ระดับ 3 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 4 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
ระดับ 5 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อที่	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
ผู้อำนวยความสะดวก							
1	ผู้บริหารช่วยให้ครูเห็นคุณค่าในอาชีพ ความสนใจในงาน และทักษะที่เป็นจุดเด่นของตนเอง						[ ] 06
2	ผู้บริหารช่วยให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการปฏิบัติงานในระยะยาว						[ ] 07
3	ผู้บริหารสร้างบรรยากาศการทำงาน ที่เปิดกว้างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น						[ ] 08
4	ผู้บริหารช่วยให้ครูเข้าใจสิ่งที่จำเป็น ในอาชีพของตนเอง						[ ] 09
ผู้ประเมิน							
5	ผู้บริหารแจ้งผลการประเมินเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้ครูทราบอย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา						[ ] 10
6	ผู้บริหารแจ้งให้ครูทราบถึงความคาดหวังและมาตรฐานที่ใช้ในการประเมิน						[ ] 11
7	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสิ่งที่มีความสำคัญต่อการทำงานในปัจจุบัน เพื่อนำไปพัฒนาให้ดีขึ้น						[ ] 12
8	ผู้บริหารชี้ให้เห็นถึงความสำคัญระหว่างผลการปฏิบัติงานและเป้าหมาย						[ ] 13
9	ผู้บริหารเสนอแนะกิจกรรมที่จะช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของตัวเองได้						[ ] 14

ข้อที่	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
ผู้คาดการณ์							
10	ผู้บริหารให้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การ วิชาชีพ และการทำงานอย่างเป็นระบบ						[ ] 15
11	ผู้บริหารช่วยให้ครูสามารถหาและเข้าถึงแหล่งข้อมูลเพื่อประกอบการปฏิบัติงานได้						[ ] 16
12	ผู้บริหารชี้ให้เห็นแนวโน้มของการพัฒนาใหม่ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของครู						[ ] 17
13	ผู้บริหารช่วยให้ครูเข้าใจวัฒนธรรมและนโยบายขององค์การ						[ ] 18
14	ผู้บริหารสื่อสารให้ทราบถึงทิศทาง กลยุทธ์ขององค์การ						[ ] 19
ผู้ให้คำปรึกษา							
15	ผู้บริหารช่วยให้ครูสามารถแสดงเป้าหมายการปฏิบัติงานของตนได้						[ ] 20
16	ผู้บริหารช่วยเหลือครูในการคัดเลือกเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพได้						[ ] 21
17	ผู้บริหารเชื่อมโยงเป้าหมายในการทำงานที่มีประสิทธิภาพให้เข้ากับกลยุทธ์ขององค์การ						[ ] 22
18	ผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่จะช่วยสนับสนุนและอุปสรรคที่มีผลต่อความสำเร็จของงาน						[ ] 23
ผู้ส่งเสริมสนับสนุน							
19	ผู้บริหารช่วยสนับสนุนให้ครูสามารถพัฒนาแผนงานที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของงานได้						[ ] 24
20	ผู้บริหารช่วยครูในการประสานงานกับบุคคลองค์การ หรือหน่วยงานภายนอกจนงานประสบความสำเร็จ						[ ] 25
21	ผู้บริหารและครูได้ร่วมอภิปรายถึงเป้าหมายในหน้าที่การงานกับบุคคลอื่นที่สามารถหยิบยื่นโอกาสที่ดีในอนาคตได้						[ ] 26
22	ผู้บริหารสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย						[ ] 27

ตอนที่ 3 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556

คำชี้แจง ข้อความในหัวข้อต่อไปนี้เป็นข้อความเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ.2556 โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ท่านพิจารณาเห็นว่าบุคลากรในสถานศึกษามีการปฏิบัติและพฤติกรรมการแสดงออก เพียงช่องเดียว โดยมีเกณฑ์ให้เลือกตอบ ดังนี้

ถ้าท่านตอบ ระดับ 1 หมายถึง การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 อยู่ในระดับน้อยที่สุด
ระดับ 2 หมายถึง การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 อยู่ในระดับน้อย
ระดับ 3 หมายถึง การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 อยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 4 หมายถึง การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 อยู่ในระดับมาก
ระดับ 5 หมายถึง การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อที่	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
มาตรฐานความรู้							
- ความเป็นครู							
1	รอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนและกลยุทธ์การสอนเพื่อให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ได้						[ ] 28
2	แสวงหาและเลือกใช้ข้อมูลข่าวสารความรู้เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง						[ ] 29
3	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน						[ ] 30
4	มีจิตวิญญาณความเป็นครู						[ ] 31
- ปรัชญาการศึกษา							
5	นำปรัชญาการศึกษามาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา						[ ] 32
6	วิเคราะห์เกี่ยวกับการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน						[ ] 33
- ภาษาและวัฒนธรรม							
7	สามารถใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อความหมายอย่างถูกต้อง						[ ] 34
8	ใช้ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ						[ ] 35

ข้อที่	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
- จิตวิทยาสำหรับครู							
9	สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น						[ ] 36
10	ใช้จิตวิทยาเพื่อความเข้าใจและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ						[ ] 37
- หลักสูตร							
11	วิเคราะห์หลักสูตรและสามารถจัดทำหลักสูตรได้						[ ] 38
12	ปฏิบัติการประเมินหลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร						[ ] 39
- การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน							
13	สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้และนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลจริง						[ ] 40
14	สามารถสร้างบรรยากาศการจัดการชั้นเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้						[ ] 41
- การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้							
15	สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน						[ ] 42
16	สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน						[ ] 43
- นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา							
17	ประยุกต์ใช้ และประเมินสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ได้						[ ] 44
18	สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร						[ ] 45
- การวัดและประเมินผลการเรียนรู้							
19	สามารถวัดและประเมินผลได้						[ ] 46
20	สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน						[ ] 47
- การประกันคุณภาพการศึกษา							
21	สามารถจัดการควบคุมคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง						[ ] 48
22	สามารถดำเนินการจัดกิจกรรม ประเมินคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้						[ ] 49

ข้อที่	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
- คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ							
23	ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีจิตสำนึกสาธารณะและเสียสละให้สังคม						[ ] 50
24	ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ						[ ] 51
มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ - การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน							
25	สามารถศึกษาและแยกแยะผู้เรียนได้ ตามความแตกต่างของผู้เรียน						[ ] 52
26	สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้						[ ] 53
27	สามารถฝึกปฏิบัติการสอน ตั้งแต่การจัดทำแผนการสอน ปฏิบัติการสอน ประเมินผลและปรับปรุง						[ ] 54
28	สามารถจัดทำโครงงานทางวิชาการ						[ ] 55
มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ - การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ							
29	สามารถจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ						[ ] 56
30	สามารถประเมิน ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน						[ ] 57
31	สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน						[ ] 58
32	สามารถจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน						[ ] 59

ข้อที่	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
มาตรฐานการปฏิบัติงาน							
33	ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ เช่น การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์การหรือหน่วยงานหรือสมาคมจัดขึ้น						[ ] 60
34	ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน						[ ] 61
35	มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ คือ การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุดตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ						[ ] 62
36	พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง เช่น การเลือกใช้ ปรับปรุง หรือสร้างแผนการสอน บันทึกหลังสอน หรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่นๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้						[ ] 63
37	พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ เช่น การประดิษฐ์ คิดค้น ผลิต เลือกใช้ ปรับปรุง เครื่องมืออุปกรณ์ เอกสาร สิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้						[ ] 64
38	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน คือ การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริงและสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเอง						[ ] 65
39	รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ โดยรายงานให้ครอบคลุมสาเหตุปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง						[ ] 66

ข้อที่	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
40	ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน เช่น การแสดงออก การประพฤติและปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง						[ ] 67
41	ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ โดยตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา						[ ] 68
42	ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ โดยตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา						[ ] 69
43	แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา โดยมีการค้นหา สังเกต จดจำ และรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม						[ ] 70
44	สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ โดยการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยนำเอาปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมอื่นๆ ในโรงเรียนมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้						[ ] 71

ประเด็น	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ)							
45	มีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ						[ ] 72
46	รัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ						[ ] 73
47	รัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค						[ ] 74
48	พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ						[ ] 75
49	ประพฤติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข						[ ] 76

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นายชาติชาย ศรีจันทร์ดี

ที่อยู่ 39 หมู่ 3 ตำบล บ้านกระทุ่ม อำเภอ เสนา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา 13110
e-mail : ton287@hotmail.com

ที่ทำงาน โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ 1 หมู่ 1 ตำบล ท่าทราย อำเภอ เมือง จังหวัด นนทบุรี 11000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2550	สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) สาขาเทคโนโลยีชีวภาพ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ. 2553	สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2555	ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2551 – 2553	ครูประจำกลุ่ม ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม
พ.ศ. 2554 – 2555	ครูผู้ช่วย โรงเรียนวัดโคกทอง ตำบล เตาปูน อำเภอ โพธาราม จังหวัด ราชบุรี 70120
พ.ศ. 2556 – ปัจจุบัน	ครู คศ.1 โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ 1 หมู่ 1 ตำบล ท่าทราย อำเภอ เมือง จังหวัด นนทบุรี 11000